Mazpulks

1939

10. NR

Žāvējam augļus un ogas!

Adolfs Stolcs
JUVELIERS

BRILJANTI, PULKSTEŅI,
ZELTS, SUDRABS,
KRISTĀLS, DZINTARS,
ALPAKA

RĪGĀ, BRĪVĪBAS IELĀ 4. TĀLRUNIS 26336

Darbnīca pasūtījumiem un izlabošanai

Krāsojiet tikai ar vislabākām drēbju krāsām

»OZOLZĪLE«

paciņās un tabletēs, kuŗas nebrūk un nebalē

Fabrika Rīgā, Dzirnavu ielā Nr. 115 **Tālrunis 26973**

„Jelgavas audums"

K. STRAZDS **Tekstilfabrika un tirgotava**
Jelgavā, Katoļu ielā 30

Piedāvā:

Dāmām un meitenēm: kleitu un mēteļu drānu.

Kungiem: uzvalku, mēteļu, puskažociņu un skolēnu drānas.

Pie veikala noliktavas plaša drēbniecība

A. Kauliņš.

Bērnu apģērbu nams.

Rīgā, Gaisiņa ielā 4, pie Centrāltirgus, t. 29722.
Privātdziv. Lāčplēša ielā 70, dz. 1, tālr. 21541.
Pasta tekošs rēķins № 11217.

Laipni piedāvā lielā izvēlē visādus meiteņu un puisēnu apģērbus.
Jaunos vidussk., mazpulku un tautas tērpus, veļu, galantērijas preces u. t. t.
Laipna apkalpošana. Glīts darbs.
Skolām un palidz. sab-bām viszemākās cenas.

IMPORTS
K. A. Bušs

Pārtikas preču, garžvielu un augļu lieltirgotava

Rīgā, Kungu ielā 23. Tālr. 20829
Tek. rēķ.: Latvijas bankā 3210, pastā 1650

SKOLĀM SĀKOTIES

PIEDĀVĀJAM **lielā izvelē par mērenām cenām:**

Skolnieku somas, portfeļus, brokastu somiņas, penāļus u. c. skoln pieder. **vingroš. un rītkurpes, kabatas portfeļus, naudas makus, eleg. dāmu rokas somiņas** (jaun. mod.)

CEĻA SOMAS no ādas un fibra u. c. ceļošanas piederumus

Jāšanas sportam: sedlus, iemauktus, angļu iejūgus un visus to piederumus

Medibu sportam: lutrāļus bisēm, medību un patronu somas un visus piederumus

Atzimes grāmatiņas, blociņus un naudas maciņus ar Rīgas skatiem un latv. ornamentiem

Tirdzn. un rūpniec. akciju sabiedrība **A. RATFELDERS,** **Rīgā, Kaļķu ielā Nr. 11**
Tālruņi: 23216, 20182

Spec. ceļošanas sporta un formas tērpu pieder. rūpniec. Pasūtījumus izpilda arī pa pastu.

Mazpulks

10. (105.) Nr. 1939. g. 15. oktobrī IX. g. gāj.

Mūsu zemes svētība

Nevienam neatdosim mūsu zemi un mūsu ticības brivību

Valsts Prezidenta KĀRĻA ULMAŅA runa valsts saimniecības un kultūras padomes kopsēdē 1939. g. 12. oktobrī

«Pēdējā laika notikumi kaŗa laukos un valstsvīru kabinetos ir risinājušies nepieredzētā un nepiedzīvotā straujumā, nesdami tautu un valstu dzīvē, tautu un valstu savstarpējās robežās un attiecībās pārvērtības, pārgrozības un pagriezienus, kuŗi ne tikai jauni, neparasti, bet patiesi vēsturiski.

Mēs esam bijuši visam tam lieciniek, patiesībā vēl vairāk — zināmos brīžos un posmos arī aktīvi līdzdalībnieki, jo nevarējām un negribējām palikt malā un ļaut notikumiem iet pāri mūsu galvām un pašiem tikt līdz aizrautiem nezināmā virzienā. (Aplausi).

Ir pagājušas tikai nedaudz nedēļas kopš dienas, kad sākās svarīgu līgumu virpulis. Bez panākumiem tapa pārtrauktas Anglijas, Francijas, Krievijas līguma sarunas, tad 19. augustā sekoja vācu-krievu saimnieciskā vienošanās, tad 23. augustā Maskavā tapa izstrādāts un parakstīts vācu-krievu neuzbrukšanas un sazināšanās pakts, pirmajā septembrī sākās Vācijas un Polijas kaŗš, tam sekoja kaŗa darbība rietumu frontēs starp Franciju, Angliju un Vāciju; tam sekoja Baltijas jūŗas noslēgšana un gandrīz pilnīga tālsatiksmes pārtraukšana. 17. septembrī Padomju Savienības kaŗaspēks iesoļoja Polijā, 20. septembrī demarkācijas līnija starp Vāciju un Padomju Savienību. 28. septembrī seko jauns Vācijas un Padomju Savienības līgums, tiek nospraustas robežas uz Polijas bijušās teritorijas; Polija, mūsu lielais kaimiņš dienvidos, izbeigusi

būt spēka faktors Austrumeiropā; nospraustas robežas mūsu lielo austrumu un rietumu kaimiņu — Vācijas un Padomju Savienības interešu un ietekmju izplatījumam. Un 6./7. oktobrī no Berlīnes nāk rīkojums Baltijas valstīs dzīvojošiem vāciešiem izbraukt uz Lielvāciju, kas līdzinās paziņojumam, ka izbeidzas Vācijas tautiskās intereses šinīs valstīs. 28. septembrī parakstīts Igaunijas un Padomju Savienības savstarpējās palīdzības pakts, kam 5. oktobrī seko līdzīgs pakts starp mūsu valsti un Padomju Savienību. Un 10. oktobrī nāca Lietuvas - Padomju Savienības pakts, bet 11. oktobrī Maskavā ierodas Somijas valdības pilnvarotais politiskām un saimnieciskām sarunām.

Mūsu līguma saturs mums visiem zināms, bet ja es šodien gribu runāt arī par šo līgumu, tad pats šis līgums un visas attiecības, visi uzdevumi un pienākumi iekšējā un ārējā politikā arī jāapsver un jāvērtē, izejot no jaunradušā stāvokļa, kuŗa svarīgākos posmus es nupat atzīmēju.

Mierīgi un aukstasinīgi atskatīsimies atpakaļ un jautāsim, vai mēs esam rīkojušies pēc labākās ziņas un sirdsapziņas, vai esam rīkojušies tā, kā tas vislabāk atbilst tautas un valsts interesēm? Vai būtu pamatota vieta balsīm, kas teiktu, ka mums būtu bijis jārīkojas citādi un, apsvērušiem visus apstākļus, nevajadzīgi padot draudiem mūsu pilsoņu mierīgo darbu un visu dzīvi? Mēs izsargājāmies no ieraušanas Vācijas - Polijas kaŗā, mēs izsargājamies no ieraušanas Vācijas kaŗā ar lielvalstīm rietumos. Mēs izvairījāmies no tā, ka latviešu asinis būtu lijušas un latviešu dzīvības upurētas par lietām, kas neskaŗ mūsu valsts pastāvēšanas pamatus.

Bet gāja un iet pāri mūsu spēkam aptvert straujās un dziļās pārmaiņas, kas līdztekus kaŗam norisinās starpvalstiskās attiecībās un varas samēros. Būtu ģeķība domāt, ka mēs būtu varējuši ietekmēt kaut vācu - poļu kaŗa iznākumu, vai Vācijas - Padomju Savienības attiecību izveidošanos un no tā izrietošas sekas, lai gan tās skāra arī mūs. Mēs arī nevaram grozīt stāvokli, ka mūsu kuģniecība un tirdzniecība ārpus Baltijas jūras ir gandrīz nomirdināta.

Mūsu līgums ar Padomju Savienību par savstarpējo palīdzību. Pēc tam, kad uz Maskavu bija braukuši Vācijas un Igaunijas pārstāvji un mājās atgriezušies ar parakstītiem zināmiem paktiem, arī mēs, apsvēruši jaunradušos stāvokli, uzklausījām Maskavas valdības atgādinājumu apspriesties par politiskām attiecībām un panākt to noskaidrošanu. Mēs atzinām, ka skaidrība nepieciešama savstarpējās attiecībās, lai radītu drošu pamatu turpmākai rīcībai. Arī mūsu pilnvarotie Maskavā parakstīja savstarpējās palīdzības paktu.

Pakta saturs un noteikumi pilnīgi pieskaņoti un atbilst pakta virsrakstam un apzīmējumam. Sākumā atgādinot draudzīgās attiecības, sākot ar 1920. gada 11. augustā noslēgto miera līgumu, kuŗš paredz abpusēju neatkarības atzīšanu un neiejaukšanos otras valsts iekšējās darīšanās, pirmajā pantā ir noteikums par savstarpējās, arī militārās, palīdzības sniegšanu ienaidnieka uzbrukuma gadījumos. Tālāk tad noteikts, ka Padomju Savienības palīdzība Latvijai izteiktos gatavībā pārdot Latvijai uz atvieglotiem noteikumiem armijas apbruņojumu un citus kaŗa materiālus. Mēs arī, mūsu neatkarības nodrošināšanas nolūkos, no savas puses izpildām Padomju Savienības vēlēšanos pēc flotes bazēm Liepājā un Ventspilī, un dažiem aerodromiem aviācijai, kā arī pēc bruņotu spēku turēšanas uz mūsu zemes iepriekš noteiktās vietās un daudzumā. Paktā ir skaidri noteikts, ka tā izvešana dzīvē nekādā ziņā nedrīkst aizskārt abu līgumslēdzēju valstu suverenās tiesības, valsts iekārtu, saimniecisko un sociālo sistēmu un militāro rīcību.

Tie ir pakta galvenie punkti.

Man jāsaka, ka pakts, kā tas parasts Padomju Savienības paktos, izceļas ar savu skaidrību un noteiktību, kā arī ar otrās puses interešu atzīšanu un ievērošanu — un patiesi ir savstarpējs. Bet ja viņš ir savstarpējs, tad ne viena, ne otra puse nevar sagaidīt un prasīt, lai tai nebūtu jāuzņemas noteikti pienākumi. Tādus pienākumus šis pakts uzliek abām pusēm. Mēs šos pienākumus apņemamies pildīt, un mūsu piedzīvojumi ar miera līgumu un neuzbrukšanas paktu dod mums va-

jadzīgos pamatus ticēt, ka arī Padomju Savienība pildīs viņas parakstīto līgumu.

Pakts ir slēgts nevis miera laika apstākļos, bet tieši kaŗa laika troksnī un tuva kaŗa saspīlējumā, tāpēc tas ir arī neparastāks savos noteikumos. Bet par to tas liek pamatus skaidrām un pastiprināti labām attiecībām starp mums un mūsu lielo kaimiņu austrumos. Un mēs augsti ievērtējam šīs labās attiecības kaimiņu starpā. Nepiegriežot pelnīto vērību taisni labām kaimiņu attiecībām un draudzībai, meklējot draugus tikai tālumā, daža tauta ir bijusi spiesta samaksāt par to ļoti dārgi, samaksājot pat ar savu patstāvību un neatkarību. Tāpēc, vai draudzība un savstarpēja palīdzība kaimiņu starpā nedrīkst prasīt arī zināmu piekāpību, ja laiks un vieta uz to mudina. Šis pakts ar lielo kaimiņu, kas slēgts abpusējas uzticības, uzticēšanās un labas ticības garā, nes mums drošību, kā arī kaŗa draudu attālināšanu vai pat novēršanu. Vēl vairāk, tas pavairo arī Padomju Savienības drošību, un tas pats zīmējas uz mūsu kaimiņiem ziemeļos un dienvidos, Igauniju un Lietuvu. Pie tam, Padomju Savienības labo ticību un patiesu gribu sadarboties pierāda Padomju Savienības gatavība Viļņu atdot atpakaļ Lietuvai. Bez tam, reizē ar līgumu atklātībai sniegtā oficiālā paziņojumā ir uzsvērts, ka Padomju Savienības un Latvijas valsts sistēmu izšķirība nav bijusi un nav šķērslis auglīgai sadarbībai abu valstu starpā. Tāpēc arī abas valstis līgumā ir apliecinājušas apņēmību neskārt otrās valsts iekārtu un sadzīves normas, atstājot līdz ar to neskārtu mūsu iekšējo un ārējo politiku.

Vēl viena piezīme. Līgumā ir minēta arī militārā palīdzība un paredzēti Padomju Savienības garnizoni uz Latvijas zemes. Bet še nav jāaizmirst, ka šo garnizonu mērķis un uzdevums ir noteikta iecirkņa aizsardzība, bet nevis mūsu valsts aizsardzība visrārīgi, kas joprojām piekrīt un arvien piekritīs mūsu pašu armijai. (Aplausi). Tas mūsu valstī, kuŗas patstāvību un neatkarību, kuŗas suverenās tiesības arī šinī līgumā atzīst Padomju Savienība, citādi arī nevar būt. (Aplausi).

Un vispārīgi — mums pašiem, un tikai mums pašiem piekritīs un tikai no mums pašiem atkarāsies tautas un valsts spēka un stipruma celšana un saglabāšana. (Aplausi). **Nekas, nekas, arī neviens līgums, ne pakts mums šo uzdevumu nav atņēmis ne arī šo pienākumu no mūsu pleciem noņēmis. Un mēs nevienam neatdosim un neviens mums neatņems mūsu rīcības brīvību.** (Aplausi). To apzinādamies, tad arī paliksim un būsim tagad un visos laikos stipri un nelokāmi drosmē un paļāvībā, skaidri apzinādamies un nekad neaizmirsdami — neviens — savus pienākumus un uzdevumus valsts un sava šaurākā darba dzīvē un gaitās, paliksim un būsim karstie un pašaizliedzīgie, bet arī nešaubīgie patrioti, kādi esam arvien bijuši arī mūsu tautas un valsts visgrūtākos brīžos, nesatricināmu ticību liksim domās, vārdos darbos — it visi, kā kaŗavīri kaŗa laukā, jo arī tur ceļu un mērķi zina tikai pavēlnieks, visiem pa priekšu iedams uguns līnijās. (Aplausi).

Mūsu valsts ir patstāvīga un neatkarīga un brīva iekšējā un ārējā politikā un tāda arī paliks. Mēs paši to tādu uzturēsim!

Ir taisnība, ka patreiz mēs piedzīvojam grūtību pilnu laikmetu tautas un valsts dzīvē. Katrs uzmanīgs vērotājs zina un arī jūs zinat, kādas dabas ir šīs grūtības iekšzemē un kādas nāk no ārienes. Valdība apzinās savu atbildību un savu atbildību arī nesīs. Bet šinī laikā liela atbildība gulstas uz ikkatra pilsoņa, un pilsoņiem jāzina, ka valdība no visiem prasa atbildību visās vietās un lietās. (Aplausi).

Divas svarīgākās lietas, no kuŗām atkarājas mūsu nākotnes gaitas: pirmkārt, mūsu pašu spēks un stiprums un otrkārt — kaŗa norise. Pēdējo mēs nespējam un nevaram paredzēt un izrēķināt, kā to visskaidrāk jau pierādīja pēdējās 6 nedēļas.

Tāpēc daudzkārt lielāku nozīmi iegūst mūsu pašu spēks un stiprums — saimnieciskais, politiskais, garīgais.

Saimnieciskais spēks un stiprums būs uzturēts un saglabāts, ja jo drīzāk mums izdosies piespiest sevi piemērot visu saimniecību jaunājiem kaŗa ietekmētiem apstākļiem ražošanā, ražojumu sadalīšanā (šī vārda plašākā nozīmē) un patēriņā, kā arī apdomīgā taupībā; ja drīz panāksim ārējās tirdzniecības piemērošanu jaunajiem apstākļiem, tiklab importā kā eks-

portā, ja izkopsim un iespējami paplašināsim tirdzniecību ar Padomju Savienību, ar kuŗu nupat slēdzām jaunu tirdzniecības līgumu, paplašinot pastāvošā līguma apjomu, bet tāpat arī ar Vāciju, Angliju un citām valstīm, kuŗas mums sasniedzamas. — Un — par visām lietām darīsim visu, lai mēs paliktu ārpus kaŗa darbības

Saimnieciskā plāksnē darbs ir jau grūts un var palikt vēl grūtāks. Pasaulē jau tikpat kā pilnīgs saimniecisks sastrēgums, neitrāli kuģi vairs nav droši, pasaules ostas tukšas, sliežu ceļu satiksme pārtraukta, dzelzi un degvielas aprij kaŗa lauki, pārtikas vielas pirmā vietā aiziet armijām.

Nav noliedzams, ka arī mums uzliktā nasta ir smaga, rūpēs un izrīcībā. Bet vai šodien ir kāda valsts, kuŗa nenes tādu pat smagumu? Un dažām valstīm bez tam vēl jāpanes kaŗa apstākļi, vai vismaz mobilizācija un tieši kaŗa draudi pie robežām. Mēs neesam visgrūtākā stāvoklī un padomāsim, vai gadi, kad esam dzīvojuši pārpilnībā, mums neuzliek pienākumu mazliet paciesties, kad uznāk grūtāki brīži Kad būsim pilnīgāk piemērojušies jaunajiem apstākļiem — vēl jau tikai 6 nedēļas pagājušas, — kad atjaunosies ārējā tirdzniecība, tad atkal atbrīvosies plašākas izredzes un būs jaunas darba iespējas. Bet darba un izpeļņas arī tik un tā mūsu zemē netrūks. Mums ir uzkrāti darāmi darbi, uzkrāti līdzekļi. Tiklīdz būs darba roku pārpalikums, darbu sagādāsim. Tikai atminēsim, ka jaunais stāvoklis prasa sadarbību, nevis pretdarbību, vienalga, kur un kādā veidā. Valdība gādās par sadarbību un sastrādāšanu ar ārvalstīm, uzturēs sadarbību arī valsts iekšējā dzīvē. Valdība arī turpmāk netaupīs pūles, lai mēs paliktu ārpus kaŗa sarežģījumiem, un nekad neapstāsies rūpēs par mūsu drošību. Armijas cīņas gars jāuztur, cīņas spējas un spēks jāvairo. (Aplausi). Bet līdz ar cīņas garu jāuztur un jāstiprina arī pilsoniskās drosmes gars pilsoņos, (aplausi) atbildīgās vietās jo sevišķi. Šo pienākumu mums uzliek arī jaunais savstarpējais palīdzības pakts, jo mums jābūt sagatavotiem kritiskā brīdī, ja kaŗa darbība draudētu atkal mums tuvoties, pildīt savu pienākumu arī pakta noteikumu robežās Tāpēc valdība armijai piegriezīs augošu vērību. (Aplausi).

Valdība gādās arī par drošību zemes iekšienē. Vispirms man jānoraida visas šaubas un aizdomas, ka drošība mūsu zemes iekšienē varētu tikt apdraudēta no ārienes, un ja taisni šinīs dienās šādas baumas top iznēsātas, tad jāzina visiem, ka tās ir bez pamata, un šādu baumu fabricētāji un iznēsātāji dara to šauru aprēķinu dēļ, bet arī uz sava riska, vienalga, kādā valodā šīs baumas top izplatītas. (Aplausi). **Ar visu vajadzīgo stingrību valdība apklusinās baumu fabricētājus un atbrīvos sabiedrību no visādiem citiem nīkoņām, nespēka, baiļu un briesmu sludinātājiem un iekšējās vienības šķēlējiem** (Aplausi). **Neviens no ārienes mums jaunu iekārtu neuzspiež, bet ja pie mums rastos kādi, kas tā domā, tad mēs paši dosim viņiem arī piemērotu atbildi.** (Aplausi).

Zināmu satraukumu sabiedrībā ir radijusi arī vāciešu masu izceļošanas kustība. Man jāsaka, ka viņi darītu pareizāk, ja paši savā labā stingri nostātos pret satraukuma radīšanu. Pavisam aplams ir ļaunprātīgais izdomājums, ka vāciešu izceļošana stāvētu kaut kādā sakarā ar jauno līgumu ar Padomju Savienību. Cik nepamatota ir šī iedoma, redzams jau no tā ka līdzīga izceļošana sākusies no tādām valstīm, kuŗas nekādus tamlīdzīgus līgumus nav noslēgušas. Vāciešu aizsaukšana izriet vienīgi no Vācijas valdības apsvērumiem, neatkarīgi no kautkādiem citiem apstākļiem. Mūsu vēlēšanās ir braucējiem tikai palīdzēt izceļošanas grūtības atvieglot, bet katrs satraukums strādā tam pretī un var pat iznīcināt valdības labos nodomus. Viens satraukuma veids šinī sakarībā ir stāsti, ka arī daži latvieši gribot izceļot reizē ar vāciešiem. (Saucieni: «Kauns!») Kāpēc — to laikam viņi paši zina, bet viņi maldās, ka pie mums drošība varētu tikt traucēta un ka tādēļ viņiem jāaizbraucot, un bez tam, ja kādas briesmas draudētu, tad taču visiem, ne jau viņiem vien.

Bet, lai kādi viņu iemesli — ja kāds grib braukt, lai brauc (Ilgi aplausi), bet lai zina, ka izbraukšana šinīs dienās ir iespējama tikai līdzīgā kārtā, kā vāciešiem —

Latvijas pilsoņiem, proti, uz neatgriešanos! (Aplausi.)

Protams, ka tiklab valdība, kā arī sabiedrība zinās un mācēs šādu rīcību novērtēt pēc nopelna. Šo «konjunktūras latviešu», no kuŗiem daži sevi veltīgi pieskaita inteliģencei, nevienam nebūs žēl.

Varbūt šīs dienas un viņu pārbaudījumi ir svētīga lieta. Mēs redzam ne tikai īsto patriotismu, bet arī cilvēku raksturu. Mēs redzam, kam vārdi ir bijuši tikai vārdi, atšķirībā no tiem, kam vārdi pārvērtušies dziļā, stingrā pārliecībā. Šī nosodāmā parādība rāda atkal par jaunu, cik nepieciešama mums vēl taisni garīgā augšana, cik liels spēks ir garīgam stiprumam un cik gļēvu padara cilvēku garīgā stipruma trūkums. Uguns šķīsta zeltu, grūtības — cilvēku.

Lai māca šīs dienas mūs visus arvien vairāk dzīties pēc iekšējā garīgā spēka un stipruma, dzīties pēc dziļākās atziņas par to, cik augstu stādāms viss garīgais. Ir taisnība, ja profesors Ziemelis nupat vēl teica — jāapzinās, ka mūžīgs ir tikai tas, kas sasniegts ar garu. Ticības un paļāvības, vienības un vienprātības gars ir bijis mūsu dziļākais, dzidrākais spēka avots visos grūtos un smagos, bet arī izšķirošos brīžos. Atskatoties mūsu neatkarīgās Latvijas vēsturē, nevaram atrast salīdzinājumu mūsu tagadējiem pārdzīvojumiem, kā tikai taisni pašā pirmajā pastāvēšanas gadā. Arī tad ap mums plosījās karš, un katra diena nesa smagas ziņas no ārpasaules, kas nodarbināja mūsu sirdis un prātus. Arī toreiz mums bija jābūt gataviem katru dienu piedzīvot apstākļu maiņu un bija jābūt gataviem taisīt jaunus lēmumus. Arī toreiz valdīja šaubas un bažas. Un tomēr, neskatoties uz visu to, Latvijas vārds, reiz izteikts, vairs nepazuda no mūsu lūpām un no mūsu sirdīm. Un vēl jo vairāk — Latvijas valsts nepazuda no Eiropas kartes. (Aplausi).

Bet ir arī milzīga atšķirība starp toreizējo un tagadējo stāvokli. 20 gadu neatkarīgas dzīves, noorganizēta valsts un visas iestādes, pašu armija, apgādes ceļi, skolas. Ir viss tas, no kā mums toreiz nebija nekā. Un arī ticības, paļāvības un vienības gars mūsos ir stiprāks tapis, arvien stāvēdams sarga vietā par Latvijas valsti.

Un lai šis spēka un stipruma gars mūžīgi stāvētu sarga vietā par mūsu brīvo, nacionālo valsti Latviju, kuŗas, arī šodien neskārtās, suverenās tiesības mēs izkaŗojām no tiprinājām miera un citos līgumos ar ārvalstīm. Tas tēvzemes mīlestības gars, kas mūs mācīja upurus nest un visu ziedot Latvijas labā, kas rādīja mum, ka tikai patstāvīgā nacionālā **valstī** latviešu tauta sevi patiesi atradīs un tikai še varēs pastāvēt ne tikai miera dienās, bet arī vētrās un viesuļos. (Aplausi).

Par mieru mēs aizlūdzām baznīcās. Arī no šīs vietas es raidu brīvas tautas aicinājumu, tās tautas, kas pārdzīvojusi pasaules kaŗā vissmagākos pārbaudījumus, es raidu aicinājumu kaŗojošām pusēm — apdomāties, kamēr vēl nav galīgi par vēlu.

Bet mūsu pašu spēks ir mūsu ziņā. Pagātnes pieredzē smelsimies atziņu nākotnei, ka arī visgrūtākie brīži ir pārciešami un pārvarami, ja netrūkst ticības, drosmes, izturības, neatlaidības un vienības.» (Ilgi aplausi un saucieni «Lai dzīvo!».)

Zeme

EDVARTS TŪTERS

Ai, par tevi, zeme,
Vienmēr prieks man liels;
Tu man sapņus devi,
Rādīji, kur Dievs.
Tu man mūža domu
Liki dvēselē,
Dzīves lielo lomu
Atradu es te.
Maizi, vīnu saldu
Deva man tavs galds.

Te es draugu radu.
Kas pēc manis sauc.
Nu es skatīt varu
Zvaigžņu pulks kā zied . . .
Mīlu, līksmes varu, —
Dziesmu pušķī siet.
Un ja dažreiz rokā
Tu man šķēpu liec;
To nekādas mokas
Vairs tad nesaliec!

Kas jauns mūsu zemē un valstī

Finansu ministrs A. Valdmanis apstiprinājis paju sabiedrības «Biografiskais arķīvs» statutus. Sabiedrības mērķis vākt biografiskus materiālus Latvijā un ārzemēs par ievērojamiem latviešu tautas darbiniekiem agrākos laikos un tagad, kā arī par latviešu tautas labvēļiem — cittautiešiem, ierīkot biografiskus arķīvus, pētīt un noskaidrot latviešu tautas darbinieku ģeneoloģiju, sniegt biografiska satura ziņas iestādēm un atsevišķām personām, rūpēties par tagadējo un agrāko laiku nopelnīgo darbinieku biografiju sistematizēšanu, sarakstīšanu, publicēšanu, sastādīt un izdot biografisko vārdnīcu «Es viņu pazīstu», izdot grāmatas, periodiskus rakstus un tirgoties ar tiem, sekmējot latviskās kultūras attīstību un uzplaukumu.

25. septembrī Valsts Prezidents **Kārlis Ulmanis** publicējis jauno kaŗavīru dienesta likumu, kas turpmāk kārto kaŗavīru dienesta gaitas pēc patreizējiem apstākļiem un nepieciešamības. Visiem aktīvā dienesta kaŗavīriem noteikts jauns svinīgā solījuma teksts. Tas izteikts šādi:

«Es, Latvijas kaŗavīrs, apzinādamies atbildību likuma priekšā, apsolos un zvēru, netaupot savus spēkus un dzīvību, sargāt Latvijas valsti un viņas neatkarību pret visiem, kas to apdraud, apsolos un zvēru būt uzticīgs valsts bruņoto spēku augstākam Vadonim — Valsts Prezidentam un valdībai, izpildīt pēc labākās sirdsapziņas savus pienākumus, padoties bez ierunām kaŗa likumiem un disciplīnai un vienmēr pakļausīt saviem prieksniekiem.»

27. septembrī ministru kabinets pieņēma papildinājumus 1932. gada likumā par valsts aizsardzības padomi, kas nosaka, ka visiem pilsoņiem un pilsonēm, tāpat iestādēm, uzņēmumiem un organizācijām jāpiedalas valsts aizsardzībā ar saviem fiziskiem un garīgiem spēkiem un visiem materiāliem līdzekļiem valsts aizsardzības nodrošināšanai.

Padome izstrādā valsts aizsardzības plānu, ko apstiprina un tā piemērošanu dzīvē vada Valsts Prezidents. Plāna tiešā izvešana ietilpst kaŗa ministrijas uzdevumos. Padomes priekšsēdētājs ir Valsts Prezidents un tās locekļi — kaŗa, ārlietu, finansu, satiksmes un iekšlietu ministri, armijas komandieris, armijas štaba priekšnieks un apgādes pārvaldes priekšnieks.

28. septembrī mūsu universitate atzīmēja 20 gadu darbības atceri. Svinīgajā aktā ieradās Valsts Prezidents **Kārlis Ulmanis.** Skatot universitates sasniegumus, Prezidents izteica vēlējumu, lai no Latgales nāktu vairāk studentu.

1. oktobrī stājās spēkā jaunais pilsētu pašvaldību likums, kas sadala mūsu pilsētas galvas pilsētā, apriņķu pilsētās un pilsētās, kuŗu iedzīvotāju skaits pārsniedz 5000, šai grupā pieskaitot arī kūrorta pilsētu Ķemerus, un mazpilsētās, kuŗas turpmāk būs padotas apriņķu vecākiem. Pilsētu galvas tagad saucas par vecākiem, bet galvas pilsētas Rīgas galva par lielvecāko.

6. oktobrī Valsts Prezidents **Kārlis Ulmanis** ar savu pavēli armijai un flotei, kuŗu līdzparakstījis kaŗa ministrs ģen. **J. Balodis,** izdarījis pārmaiņas armijas štāba vadībā. Līdzšinējais augstākās kaŗa skolas priekšnieks ģen. Hūgo Rozenšteins iecelts par armijas štaba priekšnieku, bet līdzšinējais armijas štaba priekšnieks ģen. Mārtiņš Hartmanis par sevišķu uzdevumu ģenerali pie armijas komandiera.

6. oktobŗa pēcpusdienā Kongresu namā zemkopības ministrs J. Birznieks atklāja pirmo Latvijas vīnogu ražas izstādi, kuŗu iekārtojusi lauksaimniecības kamera. Ministrs norādīja, ka tagad mēs paši varam iztikt ar mūsu dārza ražu bez ievedumiem no ārzemēm. Sevišķi jaunatnei un visiem tiem, kam augļi nepieciešami veselības nostiprināšanai, tas ir nācis par lielu svētību. Vīnu audzēšanai ir ne tikvien saimniecisks labums, bet tā izdaiļo arī mūsu mājas, jo mājas bez dārziem nekad nebūs tik skaistas, kādas mēs viņas vēlamies redzēt.

7. oktobrī Skultē zemkopības ministrs J. Birznieks atklāja jauno zvejnieku ostu un kopžāvētavu. Šī osta izbūvēta 3 gados. Kā viņa tapusi, par to vēsta lielā akmenī ieveidotā bronzas plāksne ar uzrakstu: **«Valsts Prezidenta Kārļa Ulmaņa ierosināta, jūrniecības departamenta celta, tapa Skultes zvejnieku osta, 1937.-1939.»**

Valsts un Ministru Prezidents KĀRLIS ULMANIS sarunā ar L. U. rektoru prof. M. Primani Universitates 20 gadu svētkos

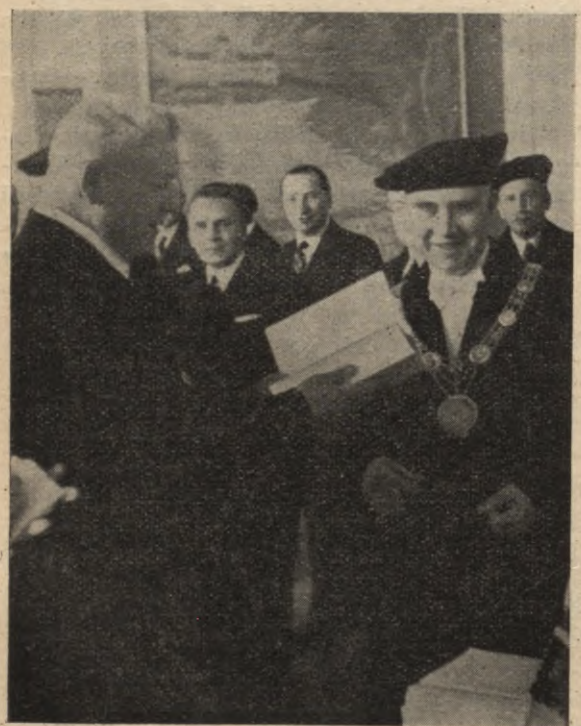

AUGSIM LATVIJAI

Divas lūgšanas

Ar 9. oktobri sākot, visas skolas nu ir atvērušas savas durvis. Arī liels pulks mazpulku saimes iet skolas gaitās un, atstājot itkā aiz sevis vasaras darbu, lielo sacensības spraigumu, kas vēl gan atbalsojas rudens darbu skatēs, čakli pievēršas grāmatai, lai gūtu tur zināšanas, domu veiklību un prāta — aptvērēja prasmi.

Tās ir dārgas mantas, tās vienmēr dzīvē būs atbalsts un krietnākais pavadonis darbos un pasākumos. Bet līdz ar to — mūsu skolās tikai nesen mājvietu atradušas arī divas lūgšanas.

Ja viņas arī jau būtu zināmas no galvas, tak izlasīsim tās vēl reiz savā žurnālā.

Tā viena skan reizē arī kā solījums:

Solu cītību un centību mācībās, paklausību vecākiem un skolotājiem, sadarbību un uzticību biedriem, savaldību un pieklājību pret visiem;

Tev, mīļā, dārgā Tēvzeme, solos ziedot karstu sirdi, labas domas, krietnu darbu;

Solos būs nelokāms pienākumos un atbildībā mājā un skolā, visbargākā stingrībā un cietībā pret sevi, jo arī es gribu būt drosmīgs un ticīgs vienības karoga nesējs.

Tēvijai solos augt! Slava Latvijai!

Tā otra skan šādi:

Varenais Dievs,
Sargi un spēcini mūsu tautu ticībā un darbā,
Sargi mūsu Vadoni un dod viņam spēku,
Ļauj pacelties mūsu sarkanbaltsarkanajam karogam taisnīgā slavā un varā,
Svētī, Kungs, mūsu skolu un audzinātājus,
Mūsu mājas un mīļotos tuviniekus,
Svētī arī šajā naktī katra krietna darba darītāja atdusu.
Dievs, svētī un sargi Latviju!

Viens solījums un lūgšana rītam, otra lūgšana klusā vakara brīdī par visiem, par tautu, par valsti, par viņas vadītāju un par ikkatru krietnu sava darba darītāju.

Jaunie draugi, kad jūs šīs lūgšanas dzirdat, kad jūs viņas izrunājat paši savām lūpām, tad raugaties, lai šinī laikā, laikā, kad mums visiem, visiem jābūt un jāizaug stipriem, tie nav tikai vārdi, kas dzirdi gan skaņ, bet neiespiežas dvēselē.

Jel mācaties šīs lūgšanas no galvas, mācīet brāļus un māsiņas izrunāt bijīgi šos vārdus, kam cildens un mūžīgs ir saturs . . .

Un vienatnē, kādreiz gurdās domās iegrimuši, pasakiet sev šos lūgšanu vārdus. Tad jūs j u t ī s i t viņu saturu . . . Tad jūs zināsit ,kas tas patiesi ir — augt Latvijai.

Kas tēvijai solījies augt, tam laikus jāgatavojas tēvijas sarga pienākumiem

Pļaujas svētkos

ARN. L.

. . .Izkapts rimst pēc darba smaga,
Tīrums savu pūru veļ.
Svētību, ko nesa vaga
Čaklais arājs klonā ber.
Viņa pūliņš vainagots,
Pilnīgs mērs tam rokā dots.
Dievs tam svētij's teku ietu,
Devis saulīti un lietu . . .

Šī skaistā dziesma, Pļaujas svētkos dziedāta visos mūsu dzimtenes dievnamos, ir ieskaņa tam pārdzīvojumam, kādu ikviens zemnieks jūt mostamies sirdī tad, kad rudens darbi ir padarīti un viņš stāv pie pilniem apcirkņiem.

Visupirms — viņš atceras tās saulainās dienas, kuŗas gājuputni ir aiznesuši uz saviem spārniem tālu apvāršņu sidrabotā gaismā, atceras to grūto darbu, kas šais dienās ir padarīts. Un ar pateicību pildas ikviena arāja sirds tad, kad viņš redz, ka Dievs ir bijis ar viņu, ka tas ir bijis viņa atspaids, palīgs un draugs. Jo saules un lietus mākoņu ceļi stāv Dieva ziņā un cilvēks ar savu spēku un savām zināšanām nevar pavēlēt ne sēklai dīgt, ne zemē kaisītiem graudiem vārpās riesties. Neviens cita darba darītājs tā nemeklē Visuvarenā svētību, kā zemnieks, kas patiesā sirsnībā, rokas lūgšanā salicis, izrunā bībeles vārdus: «Visas acis gaida uz Tevi, ak Dievs, un tām dodi barību īstā laikā. Tu pušķo gadu ar savu labumu, un Tavās pēdās iet svētība.»

Šo svētību Dievs devis arī mūsu darbam, mūsu organizācijas balt-zaļiem karogiem. Kad pirmās zeltītās lapas iemirdzējās septembŗa saulē — mēs svinējām savus lielos Pļaujas svētkus — atceroties organizācijas 10 aizgājušos darba gadus. Un — vai tas nav laiks, kuŗā arī mūsu lauciņos ienākušies bagātīgi augļi? Vai šie desmit gadi atkārtoti mums nav liecinājuši, ka Dieva svētība neiet secen tam, kas mīl savu darbu, savu zemi, savu tautu un valsti? Kā mēs esam auguši! Cik straujiem soļiem mēs esam gājuši uz priekšu, cik pilns ir piebērts mūsu — mazpulku — darinātais pūrs!

Šī atziņa lai mūs stiprina arī nākotnes darbam, jo Pļaujas svētki ir nevien pateicības, bet arī pārdomu svētki. Pļaujas svētki ikvienu un visus aicina rast atbildi jautājumam — ko un kā es darīšu, lai nezaudētu svētību, kāda man piešķirta, lai neapstātos pusceļā, bet ietu līdz galam, līdz kārotā mērķa vistuvākām robežām ...

Bet — šogad mēs pateicamies Dievam nevien par ievākto ražu, bet arī — par mieru, kāds valda mūsu zemē un valstī. Ar tīri cilvēcīgām bažām mēs vērojām notikumus, kādi pēdējos mēnešos norisinājās aiz mūsu robežām. Mēs dzirdējām atskanam to vārdu, kuŗam seko kultūras vērtību iznīcināšana, nāve, ciešanas un tūkstošiem cilvēku posts un nelaime. Mēs dzirdējām vārdu: kaŗš. Tas atskanēja mūsu tuvumā. Bet mūsu valsti kaŗa briesmas neaizskāra. Un par to mēs visi no sirds varam būt pateicīgi savam mīļam Vadonim, Prezidentam K ā r l i m U l m a n i m. Viņa gudrā un tālredzīgā politika ir nodrošinājusi mums ilgstošu mieru, mēs esam sapratušies ar saviem kaimiņiem un noslēguši līgumus, kas nodrošina un neaizskaŗ mūsu brīvību. Mēs esam sapratuši citu vajadzības, un varam būt pārliecināti, ka citi sapratīs arī mūs. Mēs, latvieši, neesam bijuši šaursirdīgi, un tā ir veca patiesība, ka uzticībā dzimst uzticība.

Dienišķā maize un brīvībā nodrošināts miers — tas ir lielākais mūsu ieguvums šais rudens dienās, par ko mēs varam pateikties Dievam, savam Vadonim un zemniekam.

Un domājot par nākotni, lai mūs mierina un stiprina 37. Dāvida dziesmā rakstītie vārdi: C e r ē u z D i e v u u n d a r i l a b u, p a l i e c s a v ā z e m ē u n e s i u z t i c ī g s.» Šiem vārdiem sekojot — mēs redzēsim panākumiem vainagotu savu darbu un lielais sējas un pļaujas prieks mūsu valstī nekad nenorims.

Vecāki priecājas par savu jauniešu brašumu un čaklumu

Zemes ceribu pulki Latgalē

JĀNIS KLĪDZĒJS

Kādas senas ilgas ir bijušas, kādas neapklusināmas ilgas — redzēt Latgales sētā reiz nolaižamies tālo gaismas sauli, kas šīs sētas cilvēku rokās un asinīs, sajaukusies ar zemes daiļumu un spēku, pārvērstos jaunā, šalcošā dzīves straumē. Kādas ilgas bija — kas būs tie pirmie, dzīvie viļņi, kas šīs svētīgās straumes nesīs sētu pagalmos, laukos un ceļos, kas lauku dzīves klusumu pārvērtīs d z ī v ā d z ī v ē — lauku kultūras plūdumā?

Šiem lauku dzīvās dzīves nesējiem vajadzēja uzaugt kā bērziņiem, kas dziļām saknēm sasien zemi, bet ar plaukstošo galotni tur dzīves vējus un ar visu savu augumu nodod ziņu caur saknēm zemei par jaunu dzīves sakustēšanos, par augšanu jaunā augumā.

Dziļš prieks apņem, šis prieks apņem, rādīdams dzīvu spoguli, kuŗā redzam šo jauno, jaunas dzīves meklētāju augumu staigāšanu visās lauku sētās.

Tie ir mazpulki, tie ir simti to pulku, tie ir tūkstoši to jauniešu, kas, pie savām krūtīm nesdami četrlapaino, zaļo āboliņu, veŗ ar domām un darbiem ceļu uz augošu nākotni Latgales sētai un viņas ļaudīm. Prieks, domas un sapņi ap viņiem vijoties, droši pasaka zemei un viņas ļaudīm — viņi, šie jauniešu pulki — i r z e m e s cerību pulki Latgalei.

Ar līdz šim laikam veiktiem darbiem, ar jaunu meklējumu pilnām domām, ko tie ienesuši lauku sētā, šo ticības bausli zemei, ka viņi ir zemes cerību pulki, šo ticības bausli ar savos ceļos atstātām pēdām ir apliecinājuši.

Lūk, kā un kāpēc viņi atnes savai sētai un zemei tikdaudz cerību:

Kopā ar gaismu, kas viņus apņem skolu klasēs, viņi savos pulkos saņem domu cementu, ko noliek pamatos pašu veiktam, pašu radītam, un par visu to viņos ieaug darba skaistuma un lieluma jēga, un visā un visam tam pāri viņi sevis nozīmību.

Mazpulku jaunieši ātrāk un agrāk iesāk

pašu dzīvi, savu dzīvi, jo, darbus veikdami ar visām izjūtām un sapņiem, ieaug tai dzīvē, ko reiz pilnīgi pašiem būs jāvada.

Jaunības laiks ir zvaigžņu, vēju, alku un daiļuma slavēšanas laiks, kad visas skaistās, radošās un lielās domas jauniešu dvēseles spoguļos atmirdz kā zvaigznes debesu ezerā. Šīs skaistuma un lieluma ilgas atnes vēlēšanās viļņi pārveidot savā dzīvē, savā sētā, savos laukos visu, kas ar iecerēm nesaskanētu.

Ar zemi viņi saaug visās dzīvības saknēs un jaunības jūsmās sāk izjust, kā zeme mīl un kā viņa saņem mīlu, sniegdama siltām rokām auglību un daili.

Darbs, kas iegulst delnās un domās, darba vērtība viņu atziņu laukā ceļas kā celtne, ar dzīviem vārdiem aprakstīta, ka vienīgi darbs ir visu ilgu atrisinājuma devīgs apsolītājs.

Meklēšanas un jauna radīšanas apziņa savā sētā un laukos mazpulka jauniešos ar dzīviem pierādījumiem tik daiļi atmirdz.

Pagātnes un nākotnes sasiešana pār valsts jaunceltiem jumtiem ar pašu zemē kaltu tēraudu jauniešos ielej to dzīvo, bet cieto vielu, kuŗā rakstīts: tu esi šīs zemes kalps un kungs!

Šo spēku un domu pilns ir jauniešu, šo nākotnes kultūrālo zemnieku augums.

Latgales iepakaļ palikušai sētai šo tērauda augumu ir arī visvairāk vajadzīgs.

Ko līdz šim Latgales sētā šie jaunie lauku dzīves vilnīši ir ienesuši?

Ar prieku gribas šos redzējumus pastāstīt.

Vēl daudzās Latgales sētās uz galda reti kad parādas kāds laikraksts, bet tais sētās, kur drēbju skapī ir kāds pelēks svārciņš, ar āboliņa lapiņu klāt, tur arī tēvs svētdienās un vakaros pie lampas ilgi lasa jaunu laikrakstu.

Tad staigā viņš kopā ar savu mazo agronomu pa lauku un abi prāto, ka jāuzaŗ kāds gabals no krūmāja. Būs lini. Būs nauda. Dēls un meitene, abi visu ziemu nebija likuši mieru, ka jāpārbūvē dzīvojamā māja. Veca, zema, šaura. Jaunajai jābūt nevien lielākai, bet arī skaistākai.

Šogad viņi jau noplūca jaunos linus Bagāti lini. Divi birkavi būs. Šoziem rīkos talku baļķu vešanai.

Kādas vidusskolas mazpulkā lieli, spēcīgi zēni. Seši, kam mājas tuvu, gandrīz sābros, nolemj: ies pa vasaru pie mūrnieku meistariem iemācīties kā mūrī jāsasien akmeņi. Šī zināšana viņiem bezgala vajadzīga: nākošā vasarā viņi rīkos savstarpējas talkas un uzcels visu mājās jaunas mūŗa kūtis. Būvēs un pelnīs pašu mājā!

Vai to dzirdot un redzot neapņem bezgalīgs prieks?

Tad citreiz: pa lielceļu Rēzeknes tuvumā iet mazpulku jaunieši — četri zēni, trīs meitenes. Visi formās. Man vienmēr un visūr prieks viņus redzēt. Uzrunāju. Nāku klāt. Četras rokas ar kareivisku brašumu uzraujas pie cepurēm. Meitenes kautras. Sarkst kā jorģīnes.

Drīz triecam kā seni draugi. Stāsta, viņi nāk ciemos pie kāda agronoma. Jārunā par auzu lauciņiem. Viens grib pasūtīt Priekuļu rudzus rudens sējai. Cits Rēzeknē grib nopirkt vijolei stīgas. Un meitenes? Kautrējas teikt. Tad, nu — grib dzīparus un grāmatu. Iznākusi kāda skaista grāmata. . .

Ilgi, ilgi man gribējās ar viņiem kopā iet, jo pa šo lielceļu dzirdēju Latgales jauno dienu nākam.

Kāds 2-g. lauksaimniecības skolas absolvents, bijušais sava mazpulka priekšnieks, visu savu saimniecību pārplāno. Viņa tēvs smaidīdams stāsta: «Tagad saimniecības vadība dēla rokās, es esmu tikai kasieris, redz, man jāgādā nauda būvēm un mašīnām.»

Daudzās vietās un ceļos no Rēzeknes, Daugavpils, Ludzas un Abrenes esmu sastapis šos zemes cerību nesējus. Viņi visi ir jauni, vēl zēni un meitenes, bet pilni radošu domu un lielu sapņu, kas jaunības nesalauzto spēku pilni kā dzīvi vēji pār zemi vijas.

Katrs viņu pašu un viņu darba redzējums simts priecīgiem vārdiem pastāsta, pastāsta un jau šodien lielu augošu nākotnes dienu tēlus atnes, kur redzam, ka viņos aug tā lauku dzīves pārveidotāja paaudze, tā paaudze, kas Latgales sētā liks

divām saulēm satikties: debesu saulei un radošā cilvēka gara saulei. Šīs gaismas savijums ar darbu būs tas spēks, tas gars, kas lauku dzīvē izdarīs kalnam līdzīgu pacēlumu uz augšu.

Tas būs Latgales lauku sētas ieaugums kultūras stāvos.

Kādas ilgas ir bijušas pēc tā, un kāds prieks ir, ka tūkstoši jauniešu zem četrlapainā zaļā āboliņa šo ilgu cerības glabā.

Latgales augošā zeme un ļaudis ir dziļi pateicīgi mūsu Prezidentam par šiem jauniešu pulkiem, par šiem nākotnes Latgales cēlājiem.

Nevar neatzīmēt to lielo darbu, ko veikusi Latgales mazpulku vadība Fr. Butnera kunga personā, pieskaņojot mazpulku darbu daudziem tiem apstākļiem un tā, kā vislabāk var veikt Latgales jaunās zemniecības augšanu, kas pārveidos un pacels Latgales dzīvi, kas to pilnīgi sasies ar citiem novadiem.

Dzīvus nākotnes soļus dzirdam — tie ir zemes cerību pulki.

Pļava

ĀD. ERSS

Gājiens kāda Rīgas ģimnāzijas mazpulka 15 zēniem un 22 meitenēm ar dziesmām pa Turkalnes lielceļu bija viegls. Dziesmas atbalsojās mežā, itkā tur otrs gājēju pulks skandinātu — «Bandinieka rudzi auga.»

Abās ceļa pusēs mežs un mežs, septiņi kilometri nepārtraukta meža. Gar lielceļa malu pretim vilkās vilcieniņš pa sliedītēm, vilkdams baltus bērza rumpjus. Elsdams un stenēdams vilcieniņš čukstēja: «Drīzāk tikt Ogrē!»

Beidzot dziedātāji apklusa, jo acis pielipa augstam vārpainam rudzu laukam. Kā vējš viegli vēlās tam pāri! Aiz rudziem pļava, ieslēgta mežu lokā, zilā plīvurā. Lūk, kuplos kokos pelēks jumts, spraišļots tilts, vēl neplaukušas auzas. Turkalne klāt.

Labi uz brīdi apstāties pļavmalā. Pļavas kažoku greznoja ziedi un smilgas, dūcošas kamenes un raibi tauriņi plivināj̄as starp baltām pīpenēm un ziliem zvaniņiem. Vālodze un sīlis, laizdamies no birstalas uz birstalu, ceļu izvēlējās pār pļavu, lai reibinātos tās smaržā. Pļava kā teiksmainā zelta aunāda, ko meklēja argonauti. Vai tā paslēpta šeit, Turkalnes mežos? Cik burvīgi tā vizuļo saulē!

Pie spraišļotā tilta pagrieziens pa kreisi, un gājiens apstājas gaŗā, koku lapotnē ieslēgtā upes pussalā. Vienā pusē aiz upes tā pati pļava, otrā — Turkalnes dārzs un vīnstīgās ievīta veranda. Te būs mazpulka nometne.

Mazpulks uzcēla sešas zālē iestigušas iezaļganas teltis, kā zāles palos peldošus jumtus. Visapkārt ziedu un zāles smarža, gaisā spoža saule. Vai tā, zālē paslēpusies, bite — iedungojās: «Kas kait man negulēt zālē!» Tur atlaidusies meitene ar plaukstām zem pakauša un debesis mīlošām acīm: pēc gājiena labi atlaisties uz zemes un atpūtināt kāju pēdas.

Agri rītā teltī meitene dzirdēja savādu troksni: ne grieze, ne stārķis. Kad saule tikko pabāza no zemes pamales sarkanu pieri, pļavā izbrauca pļaujammašīna, divu spēcīgu zirgu vilkta, un ar stārķa «dziesmai» līdzīgu parkšīti rāpās pa pļavu turpu šurpu, atstādama aiz sevis nopļautu asarās samirkušu zāli.

Kā krituši karavīri pēc kaujas, klāstā gulēja smilgu stiebri, ziedu galvas un zāļu šķēpi, lai nekad vairs neceltos un nešūpotos vējā. Drīz pļava izskatījās tā, itkā tai pāri būtu vēlies smags vētras brāziens, lauzdams un plosīdams. Sajauktais vīraku trauks tagad smaržoja vēl stiprāk, jo pēkšņi atmodināti no nakts miega, visi ziedi sāka smaržot reizē, itkā reizē kliegtu par to, kas vieniem nodarīts. Izjauktie kameņu pūļi satraukti lidoja ap savām apraktām mītnēm, tās vairs neatrazdami un apjukuši. Tie spindza, itkā sauktu palīgā Izbiedētie tauriņi aizlaidās uz meža pusi līdz ar izceltu irbi.

Pļaujammašīna tikai pļāva parkšķēdama. Mašīna žēlastības nepazina, visskais-

tākos ziedus tā nogrieza un meta vienā vālā ar vienkāršo zāli un vībotņu stiebriem.

Ja rokas strādnieki šīs pļavas nopļaušanai vajadzīgi pieci, tad ar mašīnu to padara viens. Tādēļ mašīnai gods un cieņa.

«Tā ir

racionālizācija,»

teica mazpulka vadītājs, rādīdams mašīnas darbu mazpulkam.

Tas nozīmē:

cīņa ar laiku un telpu, cīņa par cilvēka roku atbrīvošanu.

Lūk, soļotājs un aeroplāns. Dāliņš stundā veic 13 kilometrus, aeroplāns 750 un vairāk. Abi cīnās ar svara un telpas pretestību, lai īsākā laikā iegūtu lielāku attālumu. Motora spēka koeficients uz svara vienību beidzamos gados ātri audzis. Aeroplānā motoram no 4 kilogramiem uz katru zirga spēka vienību svars samazinājies līdz 0,5 kilogramiem un mazāk. Līdz ar to stundas ātrums pieaudzis no 50 kilometriem uz 750 un vairāk. Tas jau tuvojas tālrunim un televīzijai, kam uz zemes laika un telpas nav.

Arī zemkopībā svars un masa samazinās un iegūts top laiks. Mūsu vectēvi pazina vienīgi kūtsmēslu vezumu. Tā vietā nācis mākslīgo mēslu maiss. Proti, desmit vezumos kūtsmēslu ir tikpat slāpekļa, fosforskābes un kalija, kā maisā zalpētŗa, maisā superfosfāta un maisā kālijsāls; desmit vezumu kūtsmēslu sveŗ 5000 kilogramu, bet trīs maisi minēto mākslīgo mēslu 300 kilogramu. Stādu augšanu jau veicina ar elektrības gaismu, ar īsiem un gariem staru viļņiem.

Uzcēla sešas iezaļganas teltis. . .

Nav ārprātīgā sapnis, ka reiz cilvēks ar podziņas piespiedienu audzēs labību un zāli pļaus un novāks apcirkņos. Bet tas var būt būs arī vienīgais cilvēks uz zemes, jo mašīnai cilvēki kļūst nevajadzīgi. Kad miris būs beidzamais cilvēks, apstāsies arī mašīnas, lai rūsētu zemes klajumos, kāmēr apaugs ar zāli un džungļiem.

Siena stirpas.

Mašīnas un saules sagatavotos vālus mazpulka dalībnieki otrā dienā ar zirga grābekli sadzina gaŗās stirpās un ar rokas grābekļiem salika stirpās, lai rīt vēl pārkaltētu saulē. Stirpas līdzenajā pļavā gulēja kā aizmigušas govis platiem vēderiem. Kad vakarā mazpulks gāja uz nometni, pļava izskatījās kā izslaucīts pagalms — tīra, gaiša un gluda. Likās, ka zelta aunādu argonauti atraduši un aizveduši. Starp stirpām atpūtās klusa sestdienas vakara noskaņa. Šajā mierā ievizējās rudenīga ieskaņa. Nav vēl nevienas zelta lapas, gaiss silts un mīksts, bet pļavā jau iesoļojusi septembŗa klusā novakare, kaut gan tikai jūlijs.

Saimniece viena vēl palika pie siena stirpas, grābeklī atspiedusies. Klinģerīšu krāsas tērpā viņa izskatījās kā dekoratīva dzirkstele pļavas zaļumā. Stirpas apkārt klusas elpoja saules siltumu un gaistošo medu. Tur vīta ziedi un izpūta gaisā beidzamo dvašu.

Saimnieces sirdī iezagās prieks un drosme. Siena stirpas viņai lika atcerēties savas četrdesmit govis, kas jābaŗo ziemā. Ganāmpulku viņa pati izaudzējusi, visas četrdesmit brūnaļas vienādas, kā vienas ābeles āboļi. Neizprotama sajūta saimnieci saista ar ganāmpulku. Tā nav gādība, mīlestība, ne aprēķins. Ar visu cilvēcisko būtni viņa iejutusies lauku dzīvības mistērijā, pieķērusies darba ritmam, kas vajadzīgs arī kūtī, pļavā un tīrumā. Ziemā ieejot kūtī, govis viņai skatīsies pretim lielām, siltām acīm. Acīs staros saules siltums, kas tagad salikts stirpās. Saim-

Pļaujammašīna pļāva parkšķēdama

niece apzinās, ka stirpās guļ viņas ganāmpulka spēks un dzīvība. Dzīvības spēka krāšana valdzina visus lauku darba darītājus. Lielā dzīvības mistērija lasāma pļavu ziedēšanā, pļaušanā un siena stirpu vītumā.

Siena vezumi,

lēni gorīdamies un aizsegdami apvārksni, pievakarē vilkās pa pļavu uz lielceļa pusi. Lielceļš tos ievilka Turkalnes pagalmā, ap kuŗu nostājušās saimniecības ēkas. Aiz vezumiem pagalmā iesoļoja mazpulks.

Vezumi apstājās pie staļļa, kas tiem pretim plati atvēra lūkas kāro muti. Kā mazi velnēni, mazpulcēni vezumam uzklupa ar dakšām rokā, plosīja vezumu un svieda lūkai žokļos. Mīdītāji augšā svīda, itkā pretim ņemtu sakarsētu dzelzi. Vezumi vēl izstaroja sauli.

Ganāmpulks, pārnākdams no ganībām un soļodams gar vezumiem, pagrieza uz viņu pusi galvas un ieplestās nāsīs ierāva kairinošo siena smaržu. Vērsis, ragus pakratīdams, īsi un priecīgi iemāvās, itkā gribētu sacīt:

«Tad nu gan ziemā būs ēšana!»

Kad ar beidzamo siena vezumu pļavu atstāja arī saimniece, tur palika tukšums. Tāds tukšums, itkā te nosvētīti lieli svētki. Pļavai skumji, ka visi aizgājuši. Diezin kad atgriezīsies, kad atkal te skanēs jautras valodas un dziesmas. Paies rudens, paies ziema, līdz jaunam siena laikam pļava snaudīs vientulībā. Gaidīs, — gaŗa gaidīšana līdz nākamam siena laikam.

Irbe laidās no birstalas uz birstalu, apmezdama ap pļavu slaidu cilpu, kā brīnētos — kur nu visi palika!

Irbei pļavā nebija kur paslēpties. Tā iekrita mežā.

Mēnesnīca pļavā nometa sidraba plīvuri.

Divas nedēļas Zviedrijā (Turpinājums).

DZINTARS LAPIŅŠ, 858. Rīgas pils. I. ģimn. mazpulkā

Kad labības vezums ir iebraukts šķūnī, to ar milzu dzelzs pirkstiem sagrābj un novieto šķūķī. Vēlāk laiž labību kūlējā, no turienes ar elektrības palīdzību to nogādā kaltē. Turpat ir arī malšanas ierīce, kas lopabarībai samaltos miltus ar saspiestu gaisu pūš telpā, kuŗas durvis pa kurināšanas laiku nemaz nevarot atvērt, tik liels esot spiediens. Šāda ierīce esot viena no modernākām Zviedrijā.

Zem tā paša jumta ir cūku kūts, kas ierīkota simts cūkām; bet šī kūts stāv tukša un gaida tādu gadu, kad būs slikta

kartupeļu raža, jo Skilbergas akc. sab. pārdod kartupeļus papīra maisos pa pieci un desmit kg katrā. Maisi ir aizplombēti, un virsū ir sabiedrības zīmogs. Tā ir kvalitātes prece. Ja kādu gadu ir slikti kartupeļi, tad nedrīkstot bojāt firmas labo slavu, un kartupeļus nevarot pārdot. Tad Skilbergas akc. sab. nopērkot simts sivēnu, kas līdz nākošā gada beigām ir jau izauguši. Tos pārdodot, var gūt daļu naudas atpakaļ.

Vērojot vairākas saimniecības, redzējām, ka viss ir mechanizēts, lai tā varētu kaut kā izlīdzēties lielajā darba roku trūkumā. Arī Latvijā ieved daudz mašīnu no zviedru fabrikām, bet pašā Zviedrijā var redzēt arī amerikāņu mašīnas. Neredzēta lielāka mēslu ārdāmā mašīna, kas ierīkota ratu aizmugurē, tāpat kartupeļu miglojamā ietaise. Ļoti daudz traktoru, un visi lielāko tiesu ar gumijas riepām, kas esot pildītas ar sālsūdeni. Redzami daudzi vieglie traktori, kas ir ļoti ērti un parocīgi, it sevišķi tad, ja tiem tieši piemontē arklu vai pļaujammašīnu. Kuļammašīnas ir ar salmu pūtējiem, kas ir jau pierīkoti pie mašīnas korpusa.

To, kā gatavo kuļammašīnas, mēs redzējām Halsbergā, apskatot plašo fabriku. Redzamas daudzas sarežģītas mašīnas, bet tomēr tās bez cilvēka nevar darboties.

Visu laiku mēs braucam, reti ir brīži, kad varam mierīgi pasēdēt mājā un pārdomāt jaunos iespaidus. Jaukas ir sarunas pie galda ar mūsu mīļo saimnieku Karlsona kgu, kas labi runā vāciski un sevišķi interesējas par Latviju. Viņš ir samēklējis konversācijas vārdnīcu un pamatīgi iepazinies ar mūsu valsts ģeografiju un saimniecību, tas viņam interesē vēl tāpēc, ka viņš ir nodomājis drīzumā braukt uz Latviju mācīties kartupeļu audzēšanu. Karlsona kundze ir sajūsmināta par mūsu četrlapainā āboliņa devīzēm. Mēs stāstām par savu zemi un tautu, stāstām par milzīgo kultūras darbu, kas drudžainā steigā ir pārvērtis lauku un pilsētu izskatu. Dodam viņam skatu kartes no mūsu lielākiem monumentālās celtniecības sasniegumiem. Viņam patīk Viestura piemiņas pils un Ķemeru viesnīca, bet Brāļu kapu uzņēmums viņam liek mums atgādināt, ka pasaulē atkal ir nemierīgs noskaņojums.

Kādu dienu mēs uzejam augšējā stāvā un nosēžamies zviedru stila istabā, kas izklāta tautiskiem audumiem, kuŗus gatavojusi jaukā kundze. Pie sienas daudzi diplomi par godalgām izstādēs. Kaktā kamīns, pie kuŗa kā tikko lēcošss mēness spīd vaŗa trauki. Šeit ģimene sildās gaŗajos ziemas vakaros, kad ārā sprēgā sals.

Mēs apbrīnojam tīrību un kārtību šajā mājā, tā liecina par augstu kultūru, bet ir pilnīgi pretēja ielu lielai netīrībai. Ja jāsalīdzina kāda zviedru pilsēta ar Rīgu, tad jāsaka, ka tāda tīrība, kāda ir Rīgā, nav nekur citur Zviedrijā.

Ir pienākusi pēdējā diena, kad mums jāšķiŗas no laipnajiem saimniekiem. Vakars jau sārtojas, kad pēdējo reizi izejam ārā un ilgi skatāmies uz brīnišķo apkārtni, it kā mēģinādami uzņemt sevī jauko vietu, no kuŗas negribam iet prom. Klusu mirgo ezers, kas apklusis tāpat kā visa dzīvā radība, tikai kaut kur tālu dzirdama griezes klusā dziesma.

Otrs rīts jau ir steigas pilns. Ātri joņo mašīna, vezdama mūs uz Erebo, kur atkal visi sapulcējamies kopā. Dažu acīs iemirdzas asaras šķiŗoties no zviedriem.

Sēžam autobusā, kas mūs ved pa zviedru labajiem ceļiem cauri zaļojošām druvām pāri Getas kanāļiem uz Strengnisu, kas novietojusies brīnišķīgi skaistā vietā pie Melārezera.

Tikko paspējam noskalot ceļa putekļus un tērpties tautu tērpos, kad, aplausu sveiktiem, mums jāiet uz koncertu ģimnazijas zālē,

Vēlāk no visām Zviedrijas malām sabraukušie mazpulku dalībnieki stājas ar karogiem gājienam uz dievkalpojumu. Zviedriem patīk mūsu tautas tērpi un formas, par to liecina daudzie fotografi.

Mēs nostājamies ierindā un, nesot Latvijas karogu pa priekšu, ejam lepni paceltām galvām stingrā solī, jo apzinamies to, ka reprezentējam ne tikai vien mūsu mazpulkus, bet ka pēc mūsu stājas vērtēs visas latviešu tautas stāju. Ejot parādes solī, mēs ļoti atšķiŗamies izjukušā gājiena pūlī, kas vijas pamazām kalnā, kur jau ieskanas Strengnisas doma zvans.

Baznīcā karogi novietojas ap altari. Mū-

su karognesējs stāv miera stājā, patīkami izceldamies citu vidū. Skan ērģeles, runā mācītājs, bet mūsu skati vēršas uz skaistās baznīcas iekārtu un izveidojumu.

Atkal esam uz ielas, un gājiena lavīna veļas uz augstu klinšainu kalnu, kas apaudzis skaistu mežu un kā pakājē guļ Strengnisa. Ir brīnišķs vakars, pāri mežu galiem sārtojas noejošas saules atspīdums un Melārezera neskaitāmos līčus jau pārņēmis vakara klusums. Kalna virsotnē plīvo zilganu karogu jūŗa. Apmiglojas skats, kad, augstu pacēluši savu karogu, dziedam «Dievs, svētī Latviju»; mums priekšā neaizsniedzama tāle, aiz kuŗas atrodas dzimtene, bet šai brīdī mēs esam kantaktā ar to un dziedam tā, lai mūsu balsis paceltos pāri mežiem un ezeriem, lai mūs sadzirdētu dzimtenē.

Skaistajā priežu mežā ir zaļumu balle, bet mēs dodamies prom uz telšu pilsētu, lai, pārgulēdami tur nakti, krātu spēkus braucienam pa Melāra ezeru.

Rīts tik neizteicami dzidrs, pilsēta tik klusa un tikai pie kuģa piestātnes redzami ļaudis, kas sapulcējušies braucienam pa ezeru. Birst asprātības un dziesmas, un laiks paiet nemanot, kad sasniedzam salu, no kuŗas sākta sludināt kristīgā ticība Zviedrijā. Atkal brauciens gar teiksmainām saliņām uz Marienfredu, kur mūsu priekšā itkā izaug veca pils, ar brīnišķu iekārtu. Satiekam arī divus latviešus, lauksaimniecības praktikantus.

No Strengnisas dodamies uz Erebro,

Ekskursijas dalībnieki

kur mēs pārguļam nakti Vasas ģimnazijā. Apskatām skolu un tās iekārtu, kas ir ļoti bagāta, daudz instrumentu un mācības līdzekļu, ērtas klases un koridori.

Iepazīstamies ar viduslaiku pili, kuŗā ir ierīkots muzejs. Tur ir vērtīgas gleznas un citas mantas, kas liecina par seno kultūru.

Daudz ko vērot milzīgajā apavu fabrikā, kas ražo 3.500 pāru apavu dienā. Neticams ir ražošanas veids. Lai vienu kurpi dabūtu gatavu, tā iet caur 250 cilvēku rokām, un katrs ko pieliek, vai tā būtu nagliņa, vai papēdis. Viss iet pa lentu, un katra strādnieka rīcībā ir ļoti komplicēta mašīna, kuŗas izgudrošanai vajadzētu ģēnija, bet apkalpot to var kuŗš katrs. Šai fabrikā nav neviena kurpnieka, jo šie strādnieki katrs atsevišķi nevarētu izga-

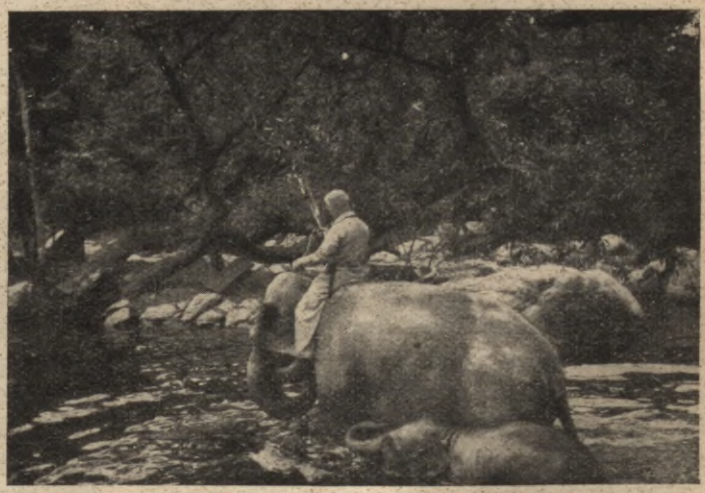

Ziloņi Skansena zooloģiskā dārzā

tavot kurpi; katrs zina savu darbu, ko tas ir iestrādājies gadiem. Rokas zib! Ja fabrikas darba temps mūs pārsteidz, tad biroju mašīnas gluši samulsina ar to, ka tās spēj izšķirot apavu cenu zīmītes pēc tipiem, cenām un numuriem.

Cepumu fabrikā darbs vēl vairāk automatizēts. Visa produkcija notiek uz lentas, vienā galā ir formējamā mašīna, bet otrā nāk no krāsns ārā gatavi biskvīti un tos turpat automāts, atvietodams desmitiem strādnieču, sasaiņo.

Tālāk mēs devāmies pa skaistākām Zviedrijas vietām, garām ezeriem un jaukām pilsētām, pāri kalniem un noslēpumainiem mežiem uz Dalarnu, ko nemirstīgu un pazīstamu visā pasaulē ir darījusi lielā zviedru rakstniece Zelma Lagerlefa.

Līdzenā vietā ir ierīkota lauksaimniecības izstāde, ko atklāj kroņprincis.

Pēc izstādes apskatīšanas braucam pa Dalarnas apkārtni un skatām grandiozas gravas, noslēpumainas alejas un brīnišķus kalnus, no kuriem, lietus pelēkumā tītus, redzējām daudzos Dalarnas ezerus un baznīcu smailos torņus.

Naktis guļam apbrīnojami iekārtotās zemnieku mājās. Visur ir labierīcības, kādu pat pilsētā nav, bet tūlīt iedomājos arī, ka latviešu zemnieks taču krāj naudu un pērk kādu mašīnu vai ceļ ēkas, bet zviedru saimnieks tai pašā laikā ierīko sev dušas un centrālo apkuri.

Arī te nozīme ir starpībai starp mašīnu cenu, kas ir tikpat dārgas kā pie mums, un lauku produktu cenu, kas ir daudz dārgāki. Sviests maksā tirgū 3,50 kronu.

Ar milzīgu steigu brauc autobuss pa gludajiem ceļiem, redzamas jaukas mājas, kas visas ir krāsotas sarkanā krāsā. Šīs mājas, liekas, ir viena meistara radītas, kas gājis pa visu zemi un ar savu roku noglāstījis ēkas, padarīdams tās visas vienādas. Un tas ir nacijas gods un lepnums, ka visās mājās dzied vienu dziesmu, un cilvēki domā vienu domu — vajaga saglabāt nacionāli īpatnējo.

Savus torņus mūsu priekšā paceļ Upsala, šī slavenā un romantiskā senākā karaļu un tagadējā ūniversitātes pilsēta. Ar lielu godbijību mēs noliecam galvas Gustava Vazas priekšā, bet kad paceļam galvu, liekas, līdz bezgalībai sniedzas Upsalas doma gotiskās kolonnas. Svētsvinīgs klusums, mēs ejam uz pirkstu galiem un skatām krēslaino baznīcu, kas ir daudzu slavenu vīru kapu vieta un ir pieredzējusi mirdzošus laikus.

Ejam garām ūniversitātei uz kalnā esošo pili, kuras sarkanie mūri tālu paceļas pāri pilsētai un tālumā zaļojošiem laukiem, aiz kuriem saule jau taisās grimt.

Stokholmā vesela diena paiet lielo preču namu drūzmā, kas mūs sajūsmina ar ērto mantu sakārtojumu. Visu var aizsniegt, un visur cena klāt.

Gluži neredzētas bagātības ir savāktas lielajā Ziemeļu muzejā, kuŗa izstaigāšanai vajaga daudz laika. Tā ir milzīga kultūras krātuve. No turienes iznācis, cilvēks sāk saprast zviedru kultūras pakāpenisko izveidošanos un progresu.

Ir līgo vakars, šie latviešu mīļākie svētki, kad visi pakalni līdz pat nakts bezgalības samirkšķinās sārtu ugunīm.

Mēs atrodamies brīvdabas muzejā Skansenā uz augstas klints, un lejā visā savā varenumā guļ Stokholma. Te ir it kā robeža starp veco un jauno zviedru kultūru. Aiz muguras mums vecās celtnes, kas rāda senās parašas, bet priekšā balta mirdz technikas progresa lieciniece Stokholma. No Skansena puses atlido klusa zviedru dejas melodija, tur ļaudis jaukos tautas tērpos pie vecajām celtnēm dejo senās dejas, bet lejā, kur kuģu sirēnas jaucas kopā ar auto rejām, mutuļo pilsētas drūzma.

Un vakarā, kad Stokholma šķiež spuldžu gaismu uz visām pusēm, kļūst skumji, jo elektriskai gaismai piemīt kautkas nedabīgs, tā nespēj iesildīt, ja jādomā par gailējošām oglēm dzimtenes pakalnos, kad zūd izšķirība starp saimnieku un kalpu, starp pilsētnieku un laucinieku, kad visi ir Jāņa bērni!

Pienākusi izbraukšanas diena. Retās lietus lāses rāda, ka mākoņi ir smagi un mitri, bet kuģa karoga nemitīgā plandīšanās — ka jūŗā ir diezgan lieli viļņi. Visi tomēr ir priecīgi, jo ilgojas atkal redzēt Latvijas laukus.

Centies saglabāt ziemā to, ko tu savas veselības nostiprināšanai vasarā esi ieguvis

Dr. A. VĪTOLS, LLK mazpulku veselības kopšanas inspektors

Vasara atnesa tev ne tikai gaismu un siltumu, bet tā piebēra arī tavus grozus ar ogām, augļiem, saknēm un zāļājiem kā arī izaudzināja jaunu maizi. Un kur tad vēl pilnvērtīgais zaļo ganību piens. Visas šīs bagātīgās dāvanas norūdija tavu veselību un nostiprināja tavus spēkus. To jau spilgti vērojām mazpulku vasaras nometnēs, kā arī mazpulku X g. darbības atceres svētkos. Bija prieks redzēt jauno gaitnieku darba rosmi un brašo stāju.

Rudens klāt. Arī saulīte ar katru dienu paliek skopāka un skopāka, tā aprāvusi savas dāvanas, un nu mums jāpārtiek no tām, kādas nu kuŗš paspējis saņemt.

Viens otris jau sāk šķaudīt, klepot. Dažu pārņem drudzis. Arī ēstgriba nav tāda, kāda tā bija vasarā. Sāk jau it kā tavi veselības apcirkņi apsīkt. Vai tu esi padomājis, kamdēļ tas tā.

Šīs rindiņas lai būtu tev par mudinājumu, piegriezt vairāk vērības dārgākās mantas — veselības pasargāšanā un kopšanā.

Tagad lielāko tiesu no savām dienas gaitām tu pavadi skolā.

Aplūkosim, kas tev darāms, lai tu tās nostaigātu sveiks un vesels.

Arvien paturi prātā, ka tu esi aicināts skolā krāt ne tikai garīgos spēkus, bet līdztekus tiem tev jākrāj un jāsargā arī fiziskie spēki. Ko līdzēs tavas bagātās zināšanas, ja tava veselība būs sagrauta. Tamdēļ arvien esi nomodā par savu dārgāko mantu — veselību, kuŗa tev būs stiprākais balsts visgrūtāko dzīves uzdevumu veikšanai, kā tagad tā arī nākotnē.

Kādus ceļus tevīm izvēlēties, lai šo uzdevumu tu varētu godam veikt un izietu dzīvē kā pilnvērtīgs tautas loceklis? Tev jācenšas savas dienas gaitas tā pavadīt, lai tās nevājinātu tavus fiziskos spēkus, bet gan stiprinātu, un lai tu arvien būtu gatavs aizstāvēt savu veselību no dažādu lipīgu slimību uzbrukumiem. Tu spēsi to veikt, ja būsi apbruņojies ar vajadzīgām zināšanām un centīsies tās izmantot savās dzīves gaitās.

Veselīgus dzīves apstākļus vispirms sagādās t ī r ī b a. Tīrība ir tas jaukais cilvēku darba sasniegums, kas padara dzīvi veselīgu, patīkamu un pilnvērtīgāku.

Tīrībai jāvalda ne tikai tavā personīgajā dzīvē, bet visā tavā dzīves iekārtā un tavā apkārtnē. Tīrība ceļ vaļņus, kas tevi pasarga no slimību uzbrukumiem. Ne velti mēdz teikt: kur tīrība valda, tur ārstam nav darba. Tā arī tev jāgādā, lai ne tikai tava miesa, tavs apģērbs, tavs dzīvoklis un pagalms būtu tīri, bet tev arī jāizvairās radīt netīrību visās tanīs vietās, kuŗas tu apmeklē. Arvien apdomā, vai tu skolā nevari ievērot lielāku tīrību, vai nevajadzīgais papīra gabals nebija jānovieto šim nolūkam paredzētā tvertnē, vai tev bija jāspļauj uz ielas vai grīdas, vai tu savus skolas piederumus uzglabā ar vajadzīgo rūpību. Ievēro, ka ne näsis, ne mute, ne ausis nav tev dotas tam, lai tu bāstu tanīs pirkstus vai dažādus priekšmetus. Tev jācīnas pret paradumu pirkstus slapināt mutē, šķirstot brutnīcas vai grāmatas. Esi pats sev soģis, vai esi centīgs tīrības ievērotājs. Kas labāki pateiks, vai tavs paslēptais dzīvokļa kaktiņš ir tīrs, ja ne tu pats. Tīrība nevaldīs tavās mājās, ja tu nepieteiksi nemitīgu cīņu putekļiem. Tamdēļ grīdas jāuzņem ar mitru lupatu. Uzkopjot istabu, atver logu. Savu gultas veļu ikrītus izpurini svaigā gaisā un, ja iespējams, izklāj saulē.

Centies novērst visu to, kas varētu aizkavēt s a u l e s s t a r u ieplūšanu tavā dzīvoklī, jo ko tu nevari veikt ar ziepēm un suku, to tev palīdzēs saules stars, jo tas ir viens no spēcīgākiem dažādu slimību dīgļu indētājiem.

S v a i g s g a i s s ir viens no priekšnoteikumiem cilvēku dzīves veselīgai norisei. Tagad tev lielāko tiesu jāpavada telpās, kur gaiss, arī pie vislabākās vēdināšanas, nelīdzinās ārējam. Tamdēļ sauciens

Svaigs gaiss un saule dod veselību.
Aug jaunie mazpulku dalībnieki — 7 vienā lauku mājā, kur dzīvo bērniem svētītas strādnieku un saimnieku ģimenes

pēc svaiga gaisa lai arvien tevi pavada. Nekad, ja vien laika apstākļi atvēl, nevairies sēdēt un gulēt pie vaļēja loga. Nepiemirsti, ka tev jāelpo caur nāsīm. Kā telpas, tā ārējais gaiss satur daudz putekļu un slimību dīgļu. Elpojot caur muti, visi šie ārējie kaitekļi ieplūst dziļākos orgānos — plaušās, un tie var radīt dažādas slimības. Elpojot caur nāsīm tie aizķeras tepat nāsu spraugās. Dabiskai elpošanai ir arī tā priekšrocība, ka ieelpotam gaisam dota iespēja sasilt pirms tas iekļūst dziļākos elpojamos orgānos, kas pasargā šos orgānus no biežiem iekaisumiem.

Ja tava dabiskā elpošana apgrūtināta, griezies pie ārsta. Varbūt tavām galvas sāpēm un nesekmībai par cēloni ir kāda deguna kaite.

Kad esi tīrā, svaigā gaisā, nekavējies vairākkārt dziļi elpot. To izdari lēnām, pie tam iespied rokas sānos vai nolaidi tās gar sāniem un līdz ar ieelpu cel tās lēnām uz augšu un atmuguriski. Tas spēcinās tavas plaušas un palīdzēs vienmērīgi attīstīties tavam krūšu kurvim. Arī dziedāšana vingrina plaušas, tamdēļ neizvairies no šīm stundām.

Runājot par gaisu un saules stariem, lai stāv acu priekšā arī tās iespējamības, ko sniedz tavai veselībai g a i s a p e l d e s. Tās norūda ķermeni un piedod tam veselīgu spraigumu. Tu neesi siltumnīcas stādiņš, bet tava ķermeņa attīstībai jānorit brīvā gaisā. Vasarā, puspliks vai vieglā apģērbā staigājot, tu jau pietiekami saņem gaisa peldes, bet, vēsam laikam iestājoties, ar biezāka apģērba valkāšanu tās iedarbība stipri ierobežota. Tu biežāk saaukstējies. Lai tas nenotiktu, gaisa peldes turpini visu gadu, bet ievēro, ka tas jādara sistemātiski dienu no dienas. Ja laiks paliek vēsāks, tev jāsamazina peldes ilgums. Ziemā turpini gaisa peldes pēc piecelšanās un tikai dažas minūtes. Gaisa peldes ņem tik ilgi, kamēr nejūti niecīgāko saltumu. Ja saltums tomēr tevi pārņemis, ņem palīgā rupju sausu dvieli un cieši noberzējies. Tu atkal jutīsies labi un varēsi uzsākt savas dienas gaitas patiesā spraigumā un veselībā. Tava galva būs skaidra, un tu ar patiku ieturēsi brokastis, kas tik nepieciešamas, uzsākot dienas gaitas.

Skolas gados tu esi vēl nenobriedis gara darbinieks, un kā tādam tev jo lielu vērību jāpiegriež kārtīgam darba sadalījumam un a t p ū t a i.

Gara darbiniekam labu atpūtu var dot fīzisks darbs, dažādas spēles un vispār — kustības svaigā gaisā. Vasarā piemērota darba netrūka. Citādi tas ir ziemā. Tagad, savas dienas rituma lielāko daļu pavadi pie skolas sola vai galda. Tamdēļ nevienu brītiņu nepalaid to neizmantojis, brīvām kustībām un pēc iespējas svaigā gaisā. Tas attīsta tavus muskuļus un ievada straujāku asiņu riņķošanu un dziļāku elpošanu. Starpstundās nepaliec sēdēt klasē, bet traucies pagalmā pie kādām spēlēm, ja laika apstākļi tikai atļauj. Nevairies no vingrošanas stundām. Un visnepieciešamākais tev ir ciets veselīgs m i e g s. Tev jāguļ 10 stundas. Centies tūliņ aizmigt un pamodies — tūliņ piecelies. Vārtīties gultā ir peļams ieradums. Rīta stundai zelts mutē un tamdēļ, lai tu šīs zelta stundas vari pilnīgi izbaudīt, ej gulēt vakaros pēc iespējas agrāk. Tavs miegs būs dziļāks, ja pirms gulēšanas tu pavadīsi pēc iespējas ilgāku laiku svaigā gaisā. Nebaidies no vēsas guļamistabas. Ar segām tu arvien varēsi sev sagādāt vajadzīgo siltumu, bet toties tu mantosi lielāku izturību. Zini, ka tu labi jutīsies ja dzīvoklī būs temperātūra no 17°—19° C., bet guļamistabā no 14°

līdz 16° C. Ziemā savu brīvo laiku pavadi slēpošanā, slidskriešanā un pikošanās. Nebūs slikti, ja tu kādu mīkstu sniega piku laidīsi savam darba biedrim. Tikai paturi prātā, ka visas šīs nodarbības ir veselīgas, ja tu nedari pāri saviem spēkiem un nedzenies pēc rekordiem. Arī zini, ka pie mazākā saguruma visas šīs teicamās lietas jāpārtrauc.

Veselības saglabāšanā un izkopšanā liela nozīme ir labiem veselīgiem zobiem. Šīs «dzirnavas» tev labi kalpos, ja tu uzturēsi tās ierīces — zobus kārtībā. Tu pats nevari zināt, vai zobi tev veseli vai nē. Ja tev zobs sāk sāpēt, tad tā ir zīme, ka tu esi ļāvis ieperināties zobu trūdiem jau tik dziļi, ka zobs vairs nav saglābjams visam mūžam. Lai tas nenotiktu, vismaz reizi gadā pārbaudi savu muti pie zobu ārsta.

Zobi jātīra ikvakarus ar mīkstu suku un zobu pulvēri un tā, lai sukas zari var labi iztīrīt arī zobu spraugas. Tev jāvelk suka no augšas uz leju un gar abām zobu rindām no ārpuses un iekšpusi. Jo atzīstams ir paradums pēc maltītes muti izskalot ar vāju zodā vai sāls ūdeni. Bet zobus mēs varam saudzēt arī ar piemērotu barību. Ikviens orgāns, un tāpat zobi, attīstās un nostiprinās tikai tad, ja tos kārtīgi nodarbina. Tādēļ centies ēst tādu barību, kas dod zobiem darbu, piem. nostāvējušos rupju rudzu vai kviešu maizi, labi nomazgātus augļus, labi tīrītas un mazgātas saknes. Šādu barības vielu ēšana arī palīdz uzturēt zobus tīrus.

Ne velti saka: jo melnāka maize jo baltāki un izturīgāki zobi. Barība labi jāsasmalcina mutē, tamdēļ tu nedrīksti steigties ēšanā. Ēdi tikai noteiktās maltītēs un ne biežāk par 4 stundām, jo tikai šinī laikā kuņģis atbrīvojas no iepriekš uzņemtās barības. Arī pienu tu nelieto starplaikā. Pienu lieto nevārītu tikai tad, ja esi pārliecināts, ka tas nāk no veselīgām govīm. Zini, ka ar pienu tu saņemi augstvērtīgu un labi sagremojamu barību. Liels atbalsts uzturam ir arī kartupeļi un saknes. Tos ieteicams sutināt vai vārīt ar visu mizu, lai neietu zudumā vērtīgas sastāvdaļas. Katrā ziņā šīm barības

Prieka pilni un veseli jaunieši ar saviem ražojumiem.

vielām jādod priekšroka un mazāk jālieto gaļa. Tikai tā tu tiksi pie labas ēstgribas un tavs kuņģis varēs kārtīgi darboties. Nelabai dūšai, caurejām, aizcietējumiem, vēdera graizēm bieži vien par cēloni ir tava nekārtīgā un nevienpusīgā ēšana. Kopgalda nozīme te nenoliedzama. Esi cītīgs tā dalībnieks. Saldumus lai ēd izlutinātie. Piparus, sinepes un etiķi nelieto.

Visi orgāni neattīstās vienlīdzīgi. Tavā straujā attīstībā muskuļi netiek līdzi kauliem un kā sekas parādās skeleta nedabīgi izliekumi, kas vājina tā izturību. No nepareizas gaitas un sēdēšanas mugurkaulājs sāk izliekties uz vienu vai otru pusi, vai ar līkumu uz priekšu vai atpakaļ. Lai tas nenotiktu, tev jāmācās vispirms pareizi sēdēt kā mājās tā skolā: arvien taisni bez novirzīšanās uz vienu vai otru pusi. Arī tavai gaitai jābūt taisnai ar paceltu galvu. Es domāju, ka tu tagad ar patiku uzliksi savu muguras somu skolas gaitās ejot, jo tā palīdzēs tev izveidot labu stāju.

Vai tu esi padomājis, kā tu nodarbini savas acis. Lai acis nepagurtu, grāmatai vai spalvas galam jābūt 33 cm atstatumā no acīm, kas aptuveni līdzinās izstieptai rokai. Gaismai jākrīt no kreisās puses un tai jābūt pietiekami. Pārbaudi katru aci atsevišķi un ja kaut viena negrib tev labi kalpot, tad griezies pie ārsta.

Lasi vienmēr „Mazpulkā" par tavas veselības kopšanu.

Tas pats sakāms par d z i r d i. Sarunas balsī tev jādzird, kaut arī tu sēdētu pēdējā solā. Pats nemēģini ausi tīrīt ar kādiem irbuļiem. Tu vari tādā kārtā nodarīt vairāk ļauna nekā laba. Slikta dzirde jo bieži ir tavas neuzmanības, izklaidības un nesekmības cēlonis.

A p ģ ē r b s neļauj tev atdzist. Apģērbam jābūt piemērotam gada laikam. Zini, ka siltumu vislabāk aiztur vilnas drānas, bet tās visātrāk aizplūst caur linu drānu. Tumšas drānas uzņem vairāk siltuma starus nekā gaišas. Apģērbs nedrīkst traucēt tavas brīvās kustības. Tās nedrīkst būt pārāk cieši austas drānas, kas aizturētu ķermeņa izgarojumus un sviedrus. Ja esi sasvīdis, pārmaini kreklu, iepriekš labi noslaucījies. Pārmērīgi silts apģērbs tevi izlutina. Ar vieglāku apģērbu tu nodarīsi savai veselībai mazāk ļaunuma, jo būsi izturīgāks pret temperātūras maiņām.

A p a v i e m arī jābūt ērtiem un rudeņos pret ūdeni izturīgiem. Apavu āda nelaiž cauri miesas izsvīdumus, bet tos uzsūc zeķes, kamdēļ tās jo ātri paliek mitras. Zeķes bieži jāmaina, un kājas katru vakaru jāmazgā. Vai tu pats neesi piedzīvojies, ka tavas kājas cieš no izsitumiem un nobrāzumiem. Viņas nebija labi koptas, vai apavs nebija piemērots.

Uzturi tīrus savus apģērbus un apavus. Neej istabā labi nenoslaucījis kājas. Ievēro, ka dzīvojamā istaba vai virtuve nav tam, lai tu tur tīrītu apģērbu un apavus: šim nolūkam ir tava dzīvokļa priekštelpa un pagalms.

Lielu postu tev nodara zarnu parazīti — t ā r p i. Ar tārpiem sirgst lielākais vairums bērnu, pie 80%. Kamdēļ? Tamdēļ, ka neturam pietiekami tīras rokas un nagus, un ogas, augļus un saknes labi nenomazgājam pirms ēšanas. Šo tārpu oliņas ir nesaredzamas — putekļiem līdzīgas un ar tām ir pilna mūsu dārzu mēslotā zeme, un līdz ar to ar tām ir aptraipītas saknes un nokritušie augļi, kas gatavojušies šinī zemē. Ja tavi nagi ir gaŗi un nav tīrīti, tad zini, ka aiz tiem mīt visādi kaitekļi — arī parazītu oliņas. Tamdēļ vēl reizi uzsvērsim: kop labi nagus, pirms ēšanas arvien labi mazgā rokas. Nevārītus dārzājus un augļus lieto tikai mazgātus tīrā novārītā ūdenī.

Lielas netīrības un nevīžības pazīme ir u t i s. Šo kukaiņu nesējam nav vietas ne skolā ne mazpulkā, iekams viņš nav atbrīvojies no tām.

Mazgā kārtīgi galvu. Zēni lai nenēsā nevajadzīgi garus matus; meitenes atkal rūpīgi lai tos sukā. Tad galva būs arvien tīra.

Teiktais lai atrod tavās gaitās piepildījumu. Tad tu būsi teicams nama turētājs, kas ar saviem veselības apcirkņiem nebūs izšķērdīgi rīkojies, bet gan būs tos uzglabājis pietiekamā pilnībā, un tu tiešām izaugsi par spēka un veselības pilnu tautas locekli, kas dzīves uzdevumus spēs sekmīgi veikt ar vajadzīgo spraigumu un izturību.

Par kultūraugu slimību paraugu kārtošanu

A. ĶIRULIS

Līdz ar rudeni visi augi nodrošinājušies bargās ziemas pārciešanai. Tiem kultūraugiem, kuŗu mūžs īsāks, esam klētīs un pagrabos noglabājuši sēklas bumbuļus, saknes un tamlīdzīgi. Kultūraugi ar garāku mūžu nometuši lapas, ieslīguši ziemas mierā. Ziemāji labi iesakņojušies, nostiprinājušies. Bet kur gan palikuši kultūraugu ienaidnieki — kultūraugu slimības? Vai tām draud iznīkšana ziemas salā? Nē. Līdzīgi saviem bijušiem un nākošiem upuŗiem arī slimības sagatavotas ziemai. Dīgļus no tām paši esam savākuši un noglabājuši apcirkņos, pagrabos. Citas izturīgu ziemojošo stadiju veidā ieperinājušās nobirušajās lapās vai ražu atlikumos. Vēl dažas citas neapzinīgie sējēji izsējuši līdz ar nekodinātu ziemāju sēklu, kur tās ieviesušās asnos un izturīgi sagaidīs pavasari, lai turpinātu postošo darbu.

Līdz ar rudeni noslēdzas kultūraugu slimību paraugu vākšana. Jo pavisam maz tādu slimību, kā, piemēram, augļu koku stumbru un zaru vēzis, kuŗu bojājumus labi varam vērot arī ziemā. Tie mazpulku dalībnieki, kas šogad piedalās kultūraugu slimību vākšanas sacensībā, šajā darbā jau guvuši daudz vērtīga. Viņi ir redzējuši laukos un dārzos to, kas citiem paliek neievērots; viņi zina par kultūraugu ražu mazinātājiem daudz tāda, kas citiem nav zināms. Tagad, ievāktos paraugus kārtojot, vasarā redzēto vajaga sīki jo sīki pārdomāt. Daļu no katras slimības parauga, ja tas iespējams, vajadzētu nolikt atsevišķi, un vēlāk nodot mazpulka vai skolas kopējai lietošanai. No vairāku dalībnieku nodotiem paraugiem tad varēs sagatavot kopēju apmācības kolekciju, lai slimības varētu iepazīt arī tie, kas sacensībā nav varējuši piedalīties. Tādā kārtā būtu piepildīta dziļākā paraugu vākšanas jēga — mācīties pašam un palīdzēt krāt zināšanas arī citiem.

Paraugus kārtojot, varat nodarboties arī ar visai interesantu uzdevumu risināšanu. Cenšaties iedomāt, kur attiecīgā slimība patreiz mitinājas un kādā veidā tā pārcieš ziemu. Uzdevumu atrisinājumus atradīsit Mazpulku dalībnieku vadonī augu aizsardzībā pie šīs slimības apraksta. Zināt slimības ziemošanas veidu, daudzos gadījumos nozīmē arī zināt šīs slimības apkaŗošanas paņēmienus. Tā slimības, kuŗu dīgļi pielipuši sēklām vai graudiem, parasti varam ierobežot, sēklas kodinot. Ja slimība ziemo zaros, tie jāizgriež. Ja slimība ziemo zaru atliekās, tās jācenšas iznīcināt un jāseko attiecīgo augu audzēšanas vietas maiņai. Un tamlīdzīgi.

Attiecībā uz savākto paraugu sakārtošanas veidu, lai to varētu sacensībai iesūtīt, doti vispārēji norādījumi jau sacensības noteikumos. Arī še vienu otru jautājumu vēl sīkāk pārrunāšu. Tomēr vēlreiz gribu uzsvērt: šājā ziņā iespējams dot vienīgi vispārējus norādījumus un ierosinājumus. Tieši sakārtošanas darbā katram dalībniekam atstāta iespēja parādīt savu prasmi, rūpību un atjautību. Galvenais jau tas, lai sakārtotā kolekcija nebūtu tikai paraugu krātuve, bet lai tas būtu glīts, rūpīgi pārdomāts darbs.

Viena lieta gan jāievēro, katru paraugu kārtojot. Katram slimības paraugam katrā ziņā jāpievieno zīmīte ar šādām ziņām: 1. Slimības nosaukums, 2. Slimā auga nosaukums, 3. Ievākšanas vieta (apriņķis, pagasts, saimniecība), 4. Ievākšanas datums, 5. Piezīmes par slimības izplatību (maz, stipri, postīgi), 6. Mazpulka nosaukums, numurs un dalībnieka vārds un uzvārds. Gar rūpīgi uzrakstītu vienāda lieluma zīmīšu malām vēl var uzvilkt strīpas rāmīša veidā. Šādas zīmītes sauc par paraugu etiķetēm un tās stūrīšos jāpielīmē papīram, uz kuŗa piestiprināts attiecīgs slimības paraugs. Neizskatās glīti, ja minētās ziņas uzrakstītas tieši uz tā paša papīra, uz kuŗa novietoti paraugi, sevišķi tad, ja uzraksti paviršāki, kā tas bija vērojams vairākās pagājušā gada iesūtītās kolekcijās.

Paraugu noteikšana, t. i. slimības nosaukuma uzrakstīšana parasti nesagādās lielas grūtības. Izplatītāko slimību apraksti un nosaukumi jau būs zināmi visiem tiem, kas, paraugus vācot, pa daļai pieturējās pie norādījumiem Mazpulkā vai pie aprakstiem Mazpulku dalībnieka vadonī augu aizsardzībā. Retākās slimības varēsit apzīmēt paši kā attiecīgo augu lapu plankumus, rūsas vai taml. Netiks uzskatīti par nepilnīgiem arī tādi paraugi, kuŗus sacensības dalībnieks nav varējis noteikt un iesūtīs bez slimības nosaukuma. Šādi paraugi kolekcijā katrā ziņā jāievieto, lai tā būtu pēc iespējas kuplāka un pilnīgāka.

Slimību paraugus, ja tie nav pārāk biezi, parasti piestiprina tīram, vislabāk baltam papīram. Visi paraugi jāpiestiprina uz vienāda lieluma papīriem. Formātu nevajaga izvēlēties pārāk lielu; vislabākais gan laikam būs parastā rakstāmpapīra lokšņu lielums. Katrai rakstāmpapīra loksnei var piestiprināt divu slimību paraugus, tas ir uz katras lapas (pusloksnes) vienu. Bet tādā gadījumā, ja loksnes ar paraugiem netiek sastiprinātas kopā (sabrošētas) burtnīcas veidīgi, vislabāk vienu loksni izlietot tikai vienas slimības paraugiem, iestiprinot pēdējos loksnes iekšpusē. Tādā kārtā paraugi būs ievietoti itkā atsevišķos vākos un visai ērti kārtojami. Attiecīgās slimības paraugus uz papīra vispirms glīti sarindo, tad piestiprina ar līmes apziestu papīra strēmelīšu palīdzību. Pēc tam pielīmē arī augstāk minēto zīmīti ar attiecīgām ziņām.

Papīra loksnes ar uzlīmētiem paraugiem var ievietot kopējos vākos burtnīcas veidīgi. Bet var tās atstāt arī brīvas un ievietot ar aukliņām vai lentītēm aizsienamos vākos vai mapē. Ja paraugu daudz un vieni kopēji vāki iznāktu pārāk biezi, ieteicams tos sadalīt, sakārtot atsevišķi, piemēram, lauku augu, augļu dārza un sakņu dārza augu slimības.

Ja kolekcijā arī biezāki paraugi, kā resnāki zari, sažāvēti bojāti augļi u. c., tos piestiprināt papīriem un ievietot vākos vai mapē kopā ar plānajiem nevarēs. Tādā gadījumā var pagatavot vēl īpašu seklu papes kastiņu ar nodalījumiem katram šādam paraugam. Protams, ka katrā nodalījumā jāieliek arī attiecīgā zīmīte (etiķete) ar vajadzīgajām ziņām.

Tagad vēl atliek pēdējais darbs — uz vākiem vai mapes, tāpat uz kastiņas, ja tāda bijusi vajadzīga, uzzīmēt kādu glītu attēlu un attiecīgus glītus uzrakstus. Līdz ar to tad pati kolekcija gatava.

Protams, ka kolekcijas sakārtojumam un ārējam ietērpam var būt arī cits veids. Pagājušā gadā bija iesūtītas arī tādas kolekcijas, kuŗu paraugi bija piestiprināti baltam kartonam un tad pārvilkti ar celofānu. Šāds veids gan nav sevišķi ieteicams. Sacensības kolekciju gadījumā tam nav nekādu priekšrocību un tas izmaksā samērā dārgi. Sevišķi ieteicams šāds sakārtojums gan kopējas lietošanas mazpulka vai skolas apmācības kolekcijām, jo katrs paraugs tad ērti parādams un tik ātri nebojājas, nesabirst.

Līdz ar sakārtotu kolekciju ieteicams iesūtīt arī nelielu aprakstu par dalībnieka novērojumiem augu aizsardzībā: par augu slimību izplatību un kaitīgumu savā un kaimiņu saimniecībās, par slimību apkaŗošanu, apkaŗošanas panākumiem, nozīmi u. t. t. Šāds rakstu darbs sevišķi vēlams tiem dalībniekiem, kas piedalās jau otro reizi un vēlētos iegūt augstāku godalgu kā pagājušā gadā. Bet varētu par tādu padomāt arī tie, kas sacensībā piedalās pirmo reizi, kaut galvenā vērība šajā gadījumā tiks piegriezta pašai kolekcijai.

Gatavās sakārtotās kolekcijas varat izlietot izstādīšanai ražu apskatēs. Tas nenozīmē, ka jācenšas visus paraugus parādīt, tos izklāstot uz galdiem. Tādā kārtā tiks aizņemts daudz vietas un aina būs diezgan vienmuļa. Izstādīšanai ļoti labi noder visa kolekcija kā tāda. Atsevišķi derētu izlikt aplūkošanai tikai nedaudzus svarīgākos un raksturīgākos slimību paraugus. Vēl labāk, ja blakus kolekcijai pagatavoti arī īpaši izstādīšanai piemēroti paraugi, kuŗus tad vēlāk var nodot mazpulka kopējai lietošanai.

Kultūraugu slimību kolekcijas, kā jau tas izziņots sacensības noteikumos, labi jāiesaiņo un jānodod mazpulka vadītājam nosūtīšanai Mazpulku nozarei vēlākais līdz 1939. gada 31. decembrim.

Paparžu zemes stumbru vākšana

Cand. pharm. R. Jakobsons

Daudzās papardes, kuŗas pie mums aug mežos un krūmos, ar savu ārējo izskatu saista drogu vācēju uzmanību. Nereti ārstniecības augu uzņēmumam piesūta un pienes dažādas papardes, lai noskaidrotu to nosaukumus un izlietošanu. Tāpat tiek piesūtīti veseli maisi ar jau sagatavotiem zemes stumbriem. Tomēr jāsaka, ka tie pa lielākai daļai ievākti no neīstiem augiem vai arī nepareizi sagatavoti. Šādos gadījumos drogu vācējiem rodas lieki izdevumi un vilšanās. Bez tam ar šādu nepareizu rīcību tiek iznīcināti šie skaistie un samērā retie augi.

Tā kā pie mums ir sastopamas ļoti daudzas paparžu sugas, kuŗas savukārt dod tālākus krustojumus, tad nelietpratējam tās ir grūti pazīt.

Arī šis īsais apraksts nevarēs sniegt pilnīgu pārskatu par paparžu sugām, bet tikai dot vispārīgus norādījumus par dziedniecības vajadzībām ievācamās papardes galvenajām pazīmēm.

Tamdēļ, iekams stāties pie paparžu zemes stumbru vākšanas, būtu vēlams piesūtīt vai pienest Ārstniecības augu uzņēmumam paparžu paraugus, un tikai pēc drošas atbildes saņemšanas ķerties pie darba.

Līdz šim pie mums dziedniecības vajadzībām ievāca melnās papardes zemes stumbrus. Tomēr beidzamajā laikā prof. J. Maizīte ar saviem plašajiem pētījumiem par paparžu sastāvu pierādījis, ka dziedniecībā visnoderīgākās ir tikai īstās ērkšķlapu papardes. No šo paparžu zemes stumbriem pagatavo pazīstamo Valmieras paparžu ekstraktu, kas jau vairāk nekā 100 gadus tiek lietots dziedniecībā tārpu izdzīšanai. Līdz ar to tika arī pierādīts, ka Valmieras apkārtnē melnās papardes vietā ievākta īstā ērkšķlapu paparde, kuŗai piemīt minētās izcilās īpašības.

Šis augs ir uzņemts arī jaunajā Latvijas farmakopejā un tamdēļ Ārstniecības augu uzņēmums uz priekšu uzpirks tikai īstās ērkšķlapu papardes zemes stumbrus.

Ērkšķlapu papardes (Nephrodium spinulosum (Müll.) Strempl.) sastopamas bagātīgos veidojumos, no kuŗiem pazīstamas divas galvenās pasugas:

Īstā ērkšķlapu paparde (subspecies Nephrodium euspínulosum (Aschers. Hayek) un

platā ērkšķlapu paparde (subspecies Nephrodium austriacum (Jacq) Woynar). Pēdējā ir stipri līdzīga iepriekšējai, bet kā dziedniecības augu to neievāc.

Īstā ērkšķlapu paparde pie mums sastopama samērā bieži; visvairāk ar sūnu bagātos skuju koku mežos; tāpat arī mežos un krūmājos, kur ir mitra, trūdiem bagāta zeme. Zemes stumbri stiepjas līdztekus zemes virsai, bet neaug stāvus zemē. Stumbri ir samērā lieli, tumši brūnā krāsā; to lapu kātu atliekas sablīvētas.

No zemes stumbra serdes izaug diegveidīgas, cietas, gaŗas saknītes. Stumbra augšējā galā redzami gliemežveidīgi saritinājušies jaunie lapu veidojumi, kas apklāti ar samērā gaižām zvīņām. Uz citām stumbra daļām zvīņu diezgan maz.

Atšķirībā no melno paparžu zemes stumbriem, īsto ērkšķlapu paparžu zvīņu malas ir samērā bagātas ar maziem apaļiem dziedzerīšiem, kas saskatāmi ar mik-

1. Īstās ērkšķpapardes lapas daļa
2. Platās ērkšķlapu papardes lapiņa
3. Ērkšķpapardes zemes stumbrs
4. Melnās papardes lapiņa ar sporu tvertnēm

1 2 3 4

roskopu. Pati zvīņa, kamēr tā vēl jauna, beidzas ar vienu dziedzeri gaŗa kātiņa galā, vēlāk dziedzerītis nokrīt.

Lapas ir līdz 90 cm gaŗas, cietas, gaiši zaļas, kailas, bez dziedzeriem. No vēja aizsargātās vietās tās arī pārziemo, t. i. tās visu ziemu ir zaļas. Lapu kāti ir tievi, iedzelteni zaļi, ļoti trausli un ātri lūzt. Pie zemes stumbra tie ir apklāti ar tumši brūnām zvīņām. Lapas gandrīz līdz pašai galotnei ir 2—3-kārt plūksnoti saliktas. Beidzamās pakāpes lapiņas ir ar dzeloņainiem zobiņiem. Sporingiju kopiņas vidēja lieluma, divās rindās, tuvu pie vidējā ļapu nerva; tās attīstās jūlijā un augustā.

Līdz šim papardes zemes stumbrus ievāca vēlā rudenī vai agrā pavasarī, bet beidzamajā laikā noskaidrots, ka darbīgo vielu stumbros visvairāk ir jūlijā un augustā. Tamdēļ arī tie jāievāc šinīs mēnešos.

Īsto ērkšķlapu paparžu zemes stumbrus ir samērā viegli ievākt, jo tie neaug dziļi zemē. Pēc ievākšanas tie jāizpurina no liekām smiltīm, trūdiem un sūnu daļām; pēc tam jānogriež laksti.

Pārnesot mājās, stumbri jāapstrādā pamatīgāki. Tiem jānogriež smalkās saknītes un vecā, satrūdējušā stumbra daļa līdz tai vietai, kamēr parādās zaļā serde. Tādā pašā veidā apdrāž zemes stumbrus arī no ārpuses, kamēr kļūst redzama lapu kātu atlieku iezaļganā daļa. Šādā veidā apstrādātais zemes stumbrs izskatās līdzīgs ciekuram. Tālāk vēl izpurina atlikušās smiltis, notīra liekās zvīņas un stumbru tādu pašu veselu (nemazgātu) žāvē. Žāvēšana izdarāma sākumā zemā temperātūrā, pamazām to kāpinot līdz 35° C. Žāvējot uzreiz augstā temperātūrā, stumbrs bieži kļūst brūns, bet labi žāvētai drogai lūzumā jābūt zaļganai. Vasarā žāvēšanu var izdarīt ēnainā vietā, vislabāk bēniņos zem skārda jumta.

Vislabāko ekstraktu iegūst no zemes stumbriem, kas žāvēti neapgraizīti. Apgraizīšanu tad izdara pēc izžāvēšanas.

Ļoti tuvu īstai ērkšķlapu papardei stāv arī citas papardes, bet to zemes stumbrus dziedniecības vajadzībām neievāc. Tamdēļ, lai novērstu varbūtējus pārpratumus, īsumā aizrādīšu uz tām.

Platā ērkšķlapu paparde (subspecies Nephrodium austriacum (Jacq) Woynar). Tās zemes stumbrs aug ieslīpi un ir prāvāks par īstās ērkšķlapu papardes zemes stumbru. Stumbrs bagātīgi pārklāts ar zvīņām, kuŗām gandrīz vienmēr ir tumša svītra pa vidu. Lapas ir platākas nekā īstai ērkšķlapu papardei, tāpat arī pats augs ir daudz spēcīgāks.

Sekstlapu paparde (Nephrodium cristatum (L.) Michx.) galvenā kārtā atšķiŗas ar savu lapu formu. Lapu plāksnītes ir līneāli iegarenas. Zemes stumbrs aug dziļāk zemē un ir mazāks nekā īstai ērkšķlapu papardei. Tāpat lapas kātu atliekas uz stumbra novietotas retāki. Šī paparde pie mums sastopama samērā bieži. Tā aug trūdiem bagātā zemē, dažreiz arī mālainā, bet visvairāk, kur lapu koku krūmi pāriet mitrā pļavā.

Melnā paparde (Nephrodium filix mas (L.) Rich.). Zemes stumbrs resns, aug ieslīpi un ir stipri līdzīgs platās ērkšķlapu papardes zemes stumbram. Zemes stumbrs un tā zvīņas ir gaišākas nekā pārējām papardēm. Lapas aug ceros un līdz 1,5 m gaŗas. Lapu plāksnes ir plūksnoti dalītas, bet lapu malām nav asu galu.

Bez tam vēl samērā bieži sastopamas:

Nephrodium Phegoptheris (L.) Prante.,

Nephrodium dryopteris (L.) Mich.,

Asplenium filix femina Bernh.,

Onaclea struthiopteris Hoffman.,

Pteridium aquilinum Kuhn.

kā arī vēl daudzas citas papardes, kuŗas gan sastopamas retāk.

Rudenī ievācamas šādas drogas.

Mežrožu ogas. Pēc ievākšanas ogas jāpārgriež un jāizkasa no tām sēklas. Čaula žāvējama.

Paegļu ogas. Jāievāc tikai melnās ogas. Ievāktās ogas jāžāvē.

Bārbeļu ogas. Ievācamas bez ķekaru kātiem. Tiek uzpirktas tikai žāvētas ogas.

Retēju zemes stumbri, kalmju zemes stumbri (mizoti un nemizoti), cūkpieņu saknes, zemes rieksti. pūļfuki (rudeņos tiek izskaloti no jūŗas, pēc ievākšanas tūlīņ jāžāvē, jo ātri pelē), Islandes sūnas.

Visas ievāktās drogas pēc iespējas ātri jāpiesūta Ārstniecības augu uzņēmumam Rīgā, Mārstaļu ielā 7, jo mājās turot tās var sabojāties.

Sveču pagatavošana mājas apstākļos

L. PAUCĪTE, LLK mājt. instr.

Pašreizējos apstākļos petroleja jālieto ļoti taupīgi, bet labs gaismas avots ir arī sveces.

Mājas apstākļos sveces var pagatavot no taukiem. Sveču liešanai noder aitu un liellopu tauki. Vecākai paaudzei labi atmiņā palikusi sveču pagatavošana ar mērcēšanas paņēmienu. Vieglāk, ātrāk un labākas sveces var pagatavot ar formu palīdzību. Svecēm paredzētie tauki jāizkausē un rūpīgi jānokāš. Degauklai labākie ir kokvilnas diedziņi, bet var lietot arī linu dzijas. Mīksti vērptas dzijas sapin pīnītē. No 12—15 diegiem sapīta degaukla piemērota 1,5—2 cm resnai svecei. Degaukla labāk sadeg un nerodas liela ogle, ja to iepriekš apstrādājam ar kādu ķīmisku līdzekli. Piemēram, apstrādāšanai var lietot šādu maisījumu: 1 litram ūdens pieliek 10 g zalmiaka un 10 g salpetŗa. Bez tam var apstrādāt arī 2% salpetŗa šķīdumā. Sagatavotās degauklas iemercē šķīdumā un pēc tam izkaltē.

Liellopu un aitu taukus var lietot atsevišķi un var arī jaukt kopā, kas arī dos vislabākos panākumus. Tauki jāuzvāra un jāizdzesē līdz parādās maza plēvīte, un tad var sākt liešanu. Mērcējot tauki

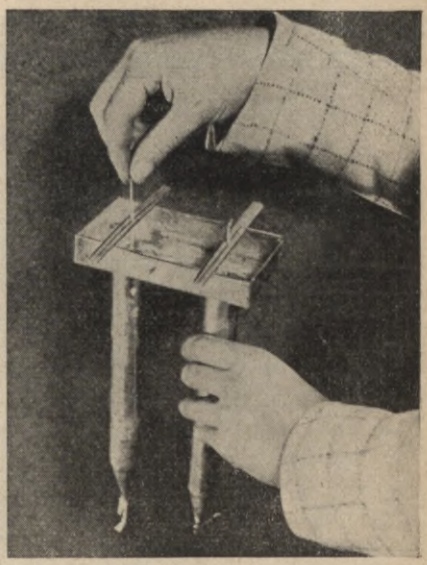

Būs gaisma, top jaunas sveces

jāsalej dziļākā traukā. Sagatavotās degauklas iemērcē taukos, izņem laukā un ļauj sasalt. Mērcēšanu un sasaldēšanu atkārto līdz kamēr svece pietiekami resna.

Sveču formas pagatavo no skārda piemērotā resnumā un gaŗumā. Apakšējo galu nobeidz konusveidīgu ar mazu caurumiņu. Degauklu stingri iestiprina formas vidū, tad formā ielej sakarsētos taukus. Pēc tam formu atdzesē, ieliekot aukstā ūdenī. Jāizsarga, lai taukiem nepiekļūtu ūdens, jo tad sveces ātri notek un degot stipri sprakšķ. Sveces no formām viegli izņem, uz īsu brīdi iemērcot karstā ūdenī.

Ziepju pagatavošana

L. PAUCĪTE, LLK mājt. instr.

Ziepju gatavošanai vajadzīgi tauki, ūdens un ziepju zāles. Labākās ziepes pagatavo no tīriem taukiem, bet mājas apstākļos visbiežāk nākas lietot dažādus, taukus saturošus, gaļas atgriezumus, zarnas u. c. Cik iespējams, tauki no atgriezumiem un citām sastāvdaļām jāatdala. Nav ieteicams ziepes vārīt no gluži svaigiem taukiem, bet labāk ļaut tiem jau drusku sadalīties.

Vajadzīgās ziepju zāles jāglabā slēgtā traukā un labākais — tūlīt sagatavot ziepju zāļu šķīdumu, pievienojot 1 litram ūdens 400 g ziepju zāļu. Ziepju vārīšanai vislabāk ņem lietus ūdeni vai mīkstu upes un ezera ūdeni.

Ļoti pareizi noteikt visu sastāvdaļu vairumus ziepēm grūti, bet var pieturēties pie šādiem noteikumiem: 1) 4 kg tauku, 1 kg ziepju zāļu, 12—15 litru ūdens; 2) 4 kg — tauku atkritumu, 600—700 g ziepju zāļu, 10—12 litru ūdens. Ja materiāls liesāks, ūdeņaināks, tad jālej mazāk ūdens. Ja gatavošanai lietots lielāks

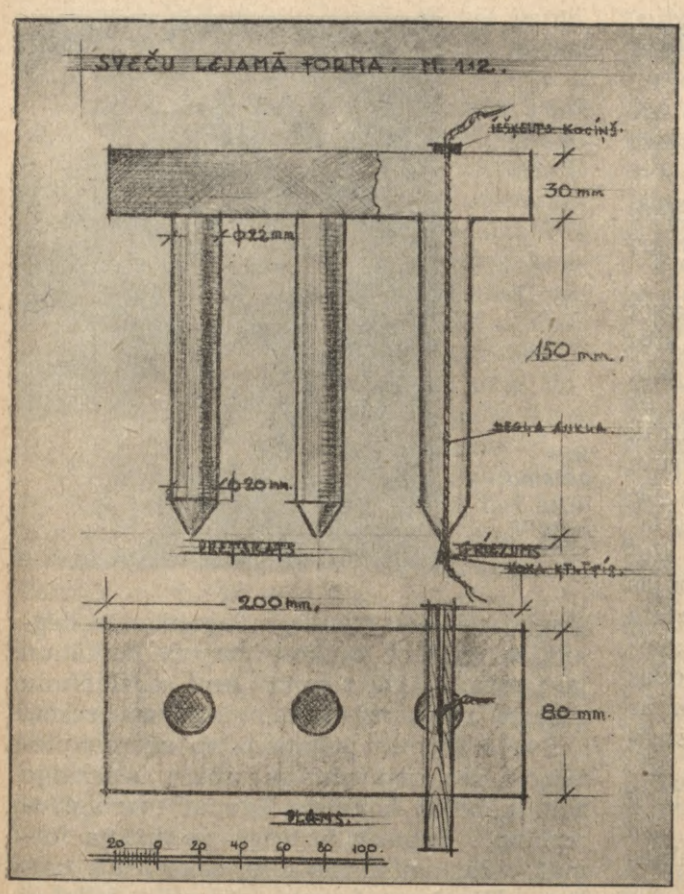

Sveču liešana ērtāka un parocīgāka īpaši pagatavotās formās

vairums ziepju zāļu, vairāk jāņem ūdens, mazāk ziepju zāļu, mazāk ūdens.

Katlā saliktiem taukiem uzlej ūdeni, apm. 1/4 no visa daudzuma izlietojot ziepju zāļu kausēšanai. Kad tauki un ūdens uzkarsuši, pamazām pieliek izkausētās ziepju zāles. Ziepju zāles pieliek, visu vairumu sadalot pa 4 vai 5 reizēm, starplaikā masu katru reizi vārot apmēram ½ stundu. Tādā kārtā taukus pamazām apziepo. Kad visas ziepju zāles pielietas, jāvēro, vai vēl nav atlikušas tauku daļiņas. Aukstā ūdenī ielietai masai tauku daļas peldēs virspusē. Masu turpina vārīt, kamēr tauki pilnīgi sadalījušies, pēc vajadzības vēl pielejot ziepju zāles. Pamazām masa paliek biezāka un vāras veļoties. Vārīšanas laiks ir apm. 4—5 stundas. Gatavas ziepes, iepilinot aukstā ūdenī, nesašķīst, bet ātri sacietē, masa palikusi vienāda, zaļganu nokrāsu un tek stīgodama.

Tad ziepju masu lej traukā, kas izskalots aukstā ūdenī un atdzesē. Atdzesētās ziepes, sagrieztas gabalos, lēnā siltumā izkaltē. No ziepju masas var atdalīt dažādus piemaisījumus ar atsālīšanu. Tad vēl karstai gatavai ziepju masai pieliek sāli. Sāls jāliek apmēram ½ no izlietotā tauku svara. Tā sauktais atsālnis nostāsies trauka dibenā.

Ja ziepju masa stipri puto, tad pielīets par daudz ziepju zāļu, tādā gadījumā var vēl pieliet mazliet ūdens un pielikt taukus, bet pārāk daudz likt taukus nav ieteicams, tad labāk masu pārvārīt kopā ar jauniem taukiem nākošā reizē.

Stipri pārslainai ziepju masai ir par maz ūdens, kas jāpapildina.

Ja karstu ziepju masu uzpilina uz šķīvja un sasalusi tā ir stipri ūdeņaina, ieteicams ziepes vēl vārīt, lai izgarotu liekais ūdens.

Tas jāievēro mazpulku dalībniekiem

Agr. K. ĶIRSIS

Pavasaris un vasara pagājuši darba, nometnēs un beidzot — lielajos mazpulku 10 gadu darba atceres svētkos katrs dalībnieks parādīja savu labo gribu kopējo pasākumu veikšanā (vingrojumos, dejās un parādē) un labu stāju par prieku visai galvas pilsētas sabiedrībai un it sevišķi mūsu dižajam Virsvadonim. Bet arī nākotnē mūs gaida darbs, jo mūsu Virsvadoņa Prezidenta **Kārļa Ulmaņa** vārdiem runājot, «dzīve nav viegla pastaigāšanās, bet gan darbs, pienākums un uzticība». Tamdēļ būsim aktīvi savā darbā ne tikai tagad, kad visur notiek rudens darbu skates, bet arī pēc tam — visu garo rudeni un ziemu. Neaizmirsīsim, ka taisni šorudeņ un ziemā, kad vienā otrā vietā būs jāierobežojās ar mazāk gaismas, jo nevarēs tik gaišu spuldzi dedzināt, kā citus gadus, mazpulku sanāksmēm un vakarēšanām jānes gara gaisma katrā sirdī, kā mazā, tā arī lielākā. Kopā sagājuši un kopā vakaru pavadot, iztiksim visi pie vienas spuldzes un aicināsim arī vecākus, brāļus, māsas un citus mājiniekus līdz. Tā kopā pārrunāsim vasaras darba gaitas, tagadējos darbus un dzīves apstākļus un nocietināsim katrs sevi pret visām baumām un kaŗa vētrām un stiprināsim savu ticību, ka kopā turoties un vienā ritmā savus soļus speŗot, nekad nekas mūs neaizskārs.

Tuvojoties mūsu valsts dibināšanas svētkiem — 18. novembrim, kopā pārdomāsim un pārrunāsim, kā šo dienu atzīmēt mūsu mājās un dzīvokļos. Šai nozīmīgai dienai jāizpaužas katrā mazpulka dalībnieka mītnē un tāpēc katram jau uz to jāgatavojas. Ja kādam vēl nebūtu valsts karoga, tad uz 18. novembŗa svētkiem, tas katrā ziņā jāiegādā vai nu par vasarā nopelnīto naudu vai palūdzot to vecākiem. Katram mazpulka dalībniekam, kas dzīvo laukos, jāskatās lai valsts karogs netiktu izlikts pa kādu bēniņu logu vai pielikts tikai pie durvīm, bet gan, lai tas brīvi un augsti plīvotu pāri ēku jumtiem un kokiem, uzvilkts paša mazpulka dalībnieka gatavotā karoga mastā. Ja visās mazpulku dalībnieku sētās kādā pagastā būtu jau karogu masti, tad mazpulks kopējiem spēkiem var to ierīkot kādā brīvības cīnītāja vai kaŗa invalīda saimniecībā, kā 18. novembŗa svētku dāvinājumu. Šinī darbā varētu talkā aicināt arī tuvāko pilsētu mazpulku dalībniekus. Kā pilsētu, tā lauku mazpulku dalībniekiem jāgādā, lai katrā dzīvoklī redzamā goda vietā novietotu mūsu Virsvadoņa — Valsts Prezidenta **Kārļa Ulmaņa** ģīmetni, un svētku rītā visiem ģimenes locekļiem kopā pulcējoties, jāpiemin šī mūsu tautas dižākā dēla nopelni Latvijas valsts nodibināšanā, vadīšanā un pasargāšanā no visiem ienaidniekiem un kaŗa posta.

Arī savā tiešajā darbā neaizmirsīsim, ka pēc apskates katram dalībniekam jāpārbauda sava grāmatvedība, vai nu tā būtu par laukā audzēto kultūru, vai arī par mājturību, amatniecību vai rokdarbiem un jāizlabo visas kļūdas, kas aizrādītas apskatē, novērtējot pagājušās vasaras darbu. Izlabotās grāmatvedības nākošā sanāksmē jāuzrāda mazpulka vadītājam. Pēc izlabotiem grāmatvedības datiem mazpulka valdei jāsastāda kopējais mazpulka darbības pārskats.

Mazpulka sanāksmē kopēji jāiztirzā grāmatvedībā biežāk sastopamās kļūdas un, vadītājam piepalīdzot, jāatrisina grūtāk izprotamie jautājumi, lai pēc pilnīgas grāmatvedības noslēgšanas visiem dalībniekiem tā būtu izprotama un turpmākos gados vairs kļūdas neatkārtotos. Sanāksmei arī jāpārrunā grāmatvedības lielā nozīme un nepieciešamība mazpulku darbā. It īpaši rudeņos, ražojumus izvērtējot, pārdodot, ir svarīgi zināt, cik daudz pašam ir izmaksājusi viena vai otra auga ražošana, lai zinātu, par cik var ražu pārdot un lai apzinātos, cik katrā gadījumā pelnī pats ražotājs par savu darbu un pūlēm. Tas panākams tikai ar grāmatvedību. Jo pareizāki un akurātāki būs izdarīti ieraksti grāmatvedībā, jo pašam dar-

ba darītājam būs drošāka pašapziņa par savu darbu, par sava darba iznākumu.

Ļoti bieži vēl dalībnieki «Laukkopības un dārzkopības grāmatvedības» 18. un 19. lappusēs izdarot atmaksāšanās aprēķinu, aizmirst aprēķināt zemes un darba rīku nomu Ls 1,— līdz Ls 0,50 par100 m^2 atkarībā no zemes labuma. Daudzi domā, ja jau zemi vecāki vai skola ir devusi par brīvu, tad nomas nauda nav jārēķina. Patiesībā zemi un darba rīkus neviens par brīvu nedod un nevar dot. Ja mazpulka dalībnieks to vienā otrā gadā ir saņēmis kā vecāku vai skolas dāvinājumu, tad tomēr, lai izdarītu pilnīgu ražošanas atmaksāšanās aprēķinu, — aprēķinātu kultūraugu ražošanas pašizmaksu un reizē arī mācītos apzināties zemes vērtību, zemes un darba rīku noma katram mazpulka dalībniekam jāparedz savos aprēķinos.

Izvērtējot šī gada ražojumus, pārdodot tos vai nu tirgū vai kādai kaŗaspēka daļai, vai arī nododot vecākiem saimniecībā, katrs mazpulka dalībnieks saņems lielāku vai mazāku naudas sumu, kuŗu varēs izlietot pēc savas izvēles. Bieži vien var rasties vēlēšanās naudu iztērēt dažādām izpriecām, kārumiem vai arī vispārēja rakstura vajadzībām (jaunai cepurei, kleitai, somai u. t. t.), bet tas nav pareizi. Visi pārējiem saimnieciskiem izdevumiem jau nākiem mazpulku dalībniekiem līdzekļus dod parasti vecāki vai aizbildņi, bet vecākie dalībnieki šādām vajadzībām līdzekļus nopelna citā darbā. Mazpulka pasākumā nopelnītā nauda jāizlieto tikai ar mazpulku darbu un ideju saskanīgiem pasākumiem un izdevumiem. Ar nopelnīto naudu jāatlīdzina parāds (vecākiem vai citiem), kas būtu cēlies pavasarī darbus sākot, tālāk jāsedz tiešie izdevumi mazpulkā, dalības nauda, dalībnieka nozīme, «mazpulka dalībnieka vadonis» (grāmatvedība) un mēnešraksta «Mazpulks» abonements. Jāaprēķina arī, kas vajadzīgs nākošam mazpulka darba pasākumam, dzīvnieku, sēklu, mēslu, darba rīku u. t. t. iegādei, kas jāatlicina no iepriekšējā pasākumā pelnītās naudas. Pārējo naudu nevar izlietot personīgas dabas vajadzībām, bet tā vislabāk jānogulda kādā vietējā krājkasē, kur tā nesīs augļus, un pamazām vairos mazpulka dalībnieka kapitālu vēlākai dzīvei — lielāku pasākumu sākšanai un veikšanai.

Katram mazpulka dalībniekam jau laikus jāsāk gatavoties arī nākošā gada vasarai, tāpēc jāizvēlas zeme savam lauciņam un jārūpējas par tās pienācīgu sagatavošanu, kūtsmēslu izvešanu (ja vajadzīgs), aršanu u. t. t., neaizmirstot, ka rudens zemes sagatavošana atstāj lielu iespaidu uz nākošā gada ražu. It sevišķi jāievēro, ka rudens aršana nepieciešama katrai kultūrai. Ja gribam celt ražas mazpulka lauciņos un arī lauksaimniecībā vispār, tad rūpēsimies, lai rudenī apartu visus, nākošā pavasarī apsējamos un apdēstamos laukus, kaut arī šoruden tas būs grūtāk kā citus gadus.

Mazpulku dalībnieki, centīsimies savus lauciņus un arī vecāku saimniecības laukus uzart visus rudenī.

Padomāsim rudenī arī par tiem darbiem, ko pavasarī kopīgi darījām — meža dienās un spodrības nedēļā. Apkopsim stādījumus, pieliksim, ja vajadzīgs, jaunus mietus un apsējus, uzposīsim apkārtni, lai rudenī būtu viss tikpat glīti, kā pavasarī. Vāksim koku un krūmu sēklas nākošā pavasaŗa dēstam, lai pašiem būtu meža dienās savs stādāmais materiāls.

Rūpēsimies, lai šoruden savāktu bagātīgo ozolu zīļu ražu, tad pavasarī varēsim paši stādīt un citiem aizdot, jo ozolu jau Latvijā vēl vajaga daudzās sētās, gravās un pakalnos. Cik jauki, ja pēc gadiem katram mazpulka dalībniekam būs sava ozolu birzs, kā atmiņa no jaunības un bērnības dienu darba.

«Rudens arājs — nākošā gada ražas cēlājs»

Ar mazpulku pateicības zīmi apbalvotie:

Latvijas mazpulku priekšnieks LLK priekšsēdētājs R. Dzērve, sakarā ar mazpulku 10 gadu darba atceres svētkiem, apbalvojis ar mazpulku pateicības zīmi šādus sabiedriskus darbiniekus:

1. Izglītības ministrijas skolu departamenta direktoru J. Celmu
2. Izglītības ministrijas arodskolu direktoru A. Zubānu
3. Izglītības ministrijas ārpusskolas izglītības inspektoru M. Štālu
4. I. M. Tautskolu direktoru M. Sosti
5. I. M. Tautskolu direktora biedru J. Pumpīti
6. I. M. Lauksaimniecības inspektoru K. Matīsu
7. Zemkopības ministrijas Skolu nodaļas vadītāju J. Kamolu
8. Veterinārā departamenta direktoru R. Baķi
9. SLM Radiofona direktoru A. Smilgu
10. SLM Radiofona lit. un priekšl. daļas vadītāju A. Zālīti
11. SLM Radiofona režisoru J. Zaķi.
12. «Brīvās Zemes» atbildīgo redaktoru H. Zariņu
13. LLK ģenerālsekretāru agr. K. Saliņu
14. Rakstnieku Ed. Virzu
15. Rakstnieku A. Grīnu
16. «Brīvās Zemes» līdzstrādnieku J. Pavlovski
17. Laikraksta «Rīts» redaktoru V. Klāvsonu
18. Žurnāla «Sējējs» redaktoru J. Lapiņu
19. Kaŗa ministrijas archīva pārzini Dr. phil. J. Studentu
20. Malnavas lauksaimniecības vidusskolas skolotāju R.Krūmiņu
21. Liepājas pilsētas vecāko E. Rimbenieku
22. Liepājas pilsētas vecākā b-dru, izglītības nodaļas vadītāju A. Ozoliņu
23. Liepājas apriņķa vecāko A. Mūrnieku
24. 15. Liepājas aizsargu pulka komandieri un Liepājas apriņķa priekšnieku J. Evertu
25. Skolu departamenta direktoru K. Ozoliņu
26. 11. Tukuma un 1. Talsu aizsargu pulku komandieri un Tukuma - Talsu apriņķu priekšnieku E. Mauriņu
27. Talsu apriņķa vecāko R. Kuikulīti
28. Stendes selekcijas stacijas vadītāju priv. doc. J. Lielmani
29. Tukuma pilsētas pamatskolas pārzini N. Aronieti
30. 19. Abrenes aizs. pulka komandieri un Abrenes apr. priekšnieku G. Mežuli
31. Abrenes apriņķa vecāko A. Kimerālu
32. Robežsargu brigādes III Abrenes bataljona komandieri pulkv.-ltn. O. Jansonu
33. Abrenes pilsētas vecāko E. Ozolu
34. Galvas pilsētas Rīgas Izglītības valdes priekšnieku K. Mīlgrāvi
35. Rīgas II iecirkņa tautskolu inspektoru A. Milleru
36. SLM Sabiedriski kultūrālā departamenta direktora v. i. J. Labsvīru
37. SLM Administrātīvās nodaļas vadītāju A. Kleinhofu
38. 5. Rīgas aizsargu pulka komandieri un Rīgas apr. priekšnieku M. Treiju
39. Rīgas namīpašnieku krājaizdevu sabiedrības valdes locekli E. Zvaigzni
40. Rīgas apr. tautskolu inspektoru R. Dālmani
41. LLK vicepriekšsēdētāju un Ropažu pag. lauks. biedrības priekšnieku K. Kaktiņu
42. Ikšķiles pag. vecāko un Ikšķiles aizsargu nod. priekšnieku R. Osīti
43. Lauksaimnieku Lēdmanes «Pakalnos» J. Ozoliņu
44. Latvijas Zemnieku kreditbankas direktoru J. Sniedzi

45. Rīgas piensaimniecības savienības valdes priekšsēdētāju J. Rubeni
46. Cēsu pilsētas vecāko R. Kauci
47. Cēsu apriņķa vecāko J. Ringmani
48. 10. Cēsu aizsargu pulka komandieri un Cēsu apriņķa priekšnieku J. Pubuli
49. 8. Daugavpils kājnieku pulka komandieri un Cēsu garnizona priekšnieku pulkv. K. Šepko
50. Cēsu apriņķa tautskolu inspektoru D. Sosti
51. Kārtības policijas departamenta direktoru A. Ausmani
52. Jelgavas-Bauskas apriņķa tautskolu inspektoru J. Gregoru
53. 13. Bauskas aizsargu pulka komandiera palīgu vlt. E. Senku
54. Jelgavas apriņķa vecāko J. Piekusi
55. Daugavpils pilsētas vecāko A. Švirkstu
56. Daugavpils valsts rokdarbu darbnīcas pārzini F. Stepi
57. 11. Dobeles kājnieku pulka štaba priekšnieku plkv.-ltn. K. Kripēnu
58. Aglonas pagasta vecāko A. Jokstu
59. Ilūkstes apriņķa vecāko V. Veperu
60. Jēkabpils vidusskolu direktoru Ž. Līni
61. Jēkabpils apriņķa tautskolu inspektoru P. Baško
62. Jēkabpils apriņķa vecāko P. Prikuli
63. 4. Jēkabpils aizsargu pulka komandieri un Jēkabpils apriņķa priekšnieku St. Kursīti
64. Kuldīgas - Aizputes apriņķu tautskolu inspektoru A. Siktaru
65. Kuldīgas apriņķa vecāko F. Vilku
66. 14. Kuldīgas aizsargu pulka komandiera palīgu kapt. E. Smiltēnu
67. 14. Kuldīgas aizsargu pulka komandieri un Kuldīgas apriņķa priekšnieku J. Priedi
68. Kuldīgas ģimnazijas direktoru V. Mālkalnu
69. Rēzeknes garnizona priekšnieku un 9. Rēzeknes kājnieku pulka komandieri pulkv. R. Ceplīti
70. Rēzeknes apriņķa vecāko F. Kozuļ-Kažu
71. 17. Rēzeknes aizsargu pulka komandieri un Rēzeknes apriņķa priekšnieku V. Zarānu
72. Rēzeknes skolu valdes priekšsēdētāju un Rēzeknes apriņķa 1. iec. tautskolu inspektoru K. Šēnhofu
73. Rēzeknes apriņķa II. iec. tautskolu inspektoru J. Seili
74. 3. Ludzas aizsargu pulka komandieri un Ludzas apriņķa priekšnieku A. Kārkliņu
75. Ludzas apriņķa vecāko M. Kalvi
76. 7. Valkas aizsargu pulka komandieri un Valkas apriņķa priekšnieku K. Briedi
77. 8. Valmieras aizsargu pulka komandieri un Valmieras apriņķa priekšnieku J. Verpeli
78. Valkas apriņķa vecāko A. Gailīti
79. Valmieras apriņķa vecāko V. Vinteru
80. Valkas apriņķa tautskolu inspektoru J. Jākobsonu
81. Rīgas I iecirkņa tautskolu inspektoru J. Rudzīti
82. Rēzeknes pilsētas vecāko M. Priedulānu
83. Ludzas apriņķa skolu valdes priekšsēdētāju un apriņķa tautskolu inspektoru I. Paķuli
84. Daugavpils apriņķa II iecirkņa tautskolu inspektoru P. Mežuli
85. Bijušo Kurzemes lauksaimniecības biedrību savienības mazpulku nodaļas vadītāju agr. V. Grasmani
86. Bijušo LLC valdes locekli J. Gulbīti
87. Bijušo LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļas vadītāju agr. J. Andersonu
88. Daugavpils apriņķa I iecirkņa tautskolu inspektoru J. Kuncānu
89. Ilūkstes apriņķa tautskolu inspektoru K. Upīti
90. Liepājas apriņķa skolu valdes priekšsēdētāju un tautskolu inspektoru J. Graudiņu

91. 9. Madonas aizsargu pulka komandieri un Madonas apriņķa priekšnieku N. Jansbergu
92. 7. Siguldas kājnieku pulka štaba priekšnieku plkv.-ltn. K. Priedīti
93. Gulbenes pilsētas vecāko H. Gavaru
94. Gulbenes rajona agronomu P. Bārdu
95. Alūksnes pilsētas vecāko K. Magaziņu
96. Madonas pilsētas vecāko M. Šteinbergu
97. Madonas apriņķa vecāko P. Līci
98. 6. Rīgas kājnieku pulka komandieru J. Liepiņu
99. Autotanku pulka komandieru J. Grosbartu
100. Galveno artilerijas noliktavu priekšnieku plkv. J. Tirzīti
101. Armijas štaba bataljona komandieru plkv.-ltn. A. Kleinbergu
102. Žēlsirdīgo māsu savienības priekšnieci J. Kušķi
103. A/S Valters un Rapa direktoru J. Rapu
104. Rīgas jūrmalas pilsētas vecāko A. Jansonu
105. A/S «Degviela» direktoru J. Ērgli
106. Bijušo 74. Sedmales mazpulka vadītāju J. Siliņu
107. Bijušo 67. Raunas un apkārtnes mazpulku vadītāju E. Auku
108. Bijušo 163. Silenieku mazpulka vadītāju agr. A. Stuķēnu
109. 7. Siguldas kājnieku pulka komandieri pulkv. V. Spandegu
110. «Daugavas Vēstneša» redaktoru A. Vanagu
111. Rīgas pils. I. ģimnazijas skolotāju agr. J. Pavāru
112. LLK sabiedriski-kulturālās nozares vadītāju J. Jauntirānu
113. C/S «Turība» direktoru agr. J. Blumbergu
114. Valsts Zemes Bankas pārvaldnieku H. Dzelzīti
115. Latvijas skautu priekšnieku plkv.-ltn. J. Poni
116. Zilupes rajona mājturības instrukri I. Rīteri

Par centību apbalvotie vaditāji

Latvijas mazpulku priekšnieks LLK priekšsēdētājs R. Dzērve apbalvojis, sakarā ar mazpulku 10 gadu darba atceres svētkiem, par centību mazpulku vadības darbā ar mazpulku vadītāju goda zīmi šādus mazpulku darbiniekus:

1. agr. Kārli Ķirsi, Latvijas mazpulku pārzini;
2. agr. Belizaru Radziņu — mazpulku sevišķu uzdevumu inspektoru;
3. agr. Ritu Vanceri — Jēkabpils novada mazpulku inspektrisi;
4. agr. Pauli Treijeru — Rīgas pilsētas novada mazpulku inspektoru;
5. agr. Vili Uisku — Daugavas novada mazpulku inspektoru;
6. agr. Herbertu Baltieti — Valkas-Valmieras novada mazpulku inspektoru;
7. Annu Būmerti (Ausmu Rogu) — Ideoloģijas un propagandas nozares inspektrisi;
8. Dr. J. A. Vītolu — Mazpulku veselības kopšanas inspektoru.
9. Hugo Kalmiņu — Rīgas centra mazpulku rajona vecāko;
10. Mariju Pripāni — Rīgas - Cēsu novada Cēsu mazpulku rajona vecāko;
11. Mariju Ziemeli — Mazpulku mītnes — Saules dārza pārzini.

Rīgas - Cēsu novadā:

1. Jāni Purgaili — Vidrižu mazpulku rajona vecāko un 169. Lēdurgas mazpulka vadītāju
2. Jāni Rudzīti — Nītaures mazpulku rajona vecāko un 496. Ķēču - Annas mazpulka vadītāju;
3. Jāni Runci — 68. Raunas - Mežoles mazpulka vadītāju;

4. Teklu Dālmani — 128. Vidrižu mazpulka vadītāju;
5. Pauli Puriņu — 125. Raiskuma mazpulka vadītāju;
6. Almu Lesiņu — 148. Jūdažu mazpulka vadītāju;
7. Jūliju Kalnbērziņu — 88. Mārsnēnu - Startu mazpulka vadītāju;
8. Kārli Opmani — 572. Cēsu skolotāju institūta mazpulka vadītāju;
9. Jāni Ķiploku — 170. Mālpils mazpulka vadītāju;
10. Elzu Matisoni — 97. Viļķenes mazpulka vadītāju.

Valkas - Valmieras novadā:

1. Jāni Lībieti — Trikātas mazpulku rajona vecāko un 376. Vijciema mazpulka vadītāju;
2. Alfrēdu Ozolu — Rūjienas mazpulku rajona vecāko un 393. Rūjienas draudžu mazpulka vadītāju;
3. Herbertu Bergmani — Valmieras mazpulku rajona vecāko un 230. Kokmuižas mazpulka vadītāju;
4. Alvīni Legzdiņu — 226. Ēveles mazpulka vadītāju;
5. Kārli Priedīti — 80. Rūjienas mazpulka vadītāju;
6. Jāni Drulli — 239. Kārķu mazpulka vadītāju;
7. Annu Zauvu — 11. Valkas rožaudzētāju mazpulka vadītāja palīdzi;
8. Mildu Apini — 12. Valkas dārzkopju mazpulka sekcijas vadītāju;

Gulbenes novadā:

1. Aleksandru Aizpurīti — Madonas mazpulku rajona vecāko un 77. Madonas ģimnazijas mazpulka vadītāju;
2. Pēteri Pikuru — Jaunpiebalgas mazpulku rajona vecāko un 83. Jaunpiebalgas - Silzemes mazpulka vadītāju;
3. Elzu Rengarti — Alūksnes mazpulku rajona vecāko un 23. Kalncempju mazpulka vadītāju;
4. Aleksandru Rozīti — Gulbenes mazpulku rajona vecāko un 49. Beļavas mazpulka vadītāju;
5. Eduardu Baķi — Lizuma mazpulku rajona vecāko un 8. Rankas mazpulka vadītāju;
6. Eduardu Baumaņi — Ļaudonas mazpulku rajona vecāko;
7. Dāvi Eglīti — 180. Zeltiņu mazpulka vadītāju;
8. Kārli Ozoliņu — 245. Drustu mazpulka vadītāju;
9. Oldu Ignašu — 641. Daukstes mazpulka vadītāju;
10. Leontini Liepu — 96. Apes mazpulka vadītāju;
11. Arvedu Klintu — 196. Bejas mazpulka vadītāju;

Rēzeknes novadā:

1. Antonu Ribkinsku — Andrupenes mazpulku rajona vecāko un 849. Baltezera mazpulka vadītāju;
2. Pēteri Jozānu — Maltas mazpulku rajona vecāko un 848. Maltas mazpulka vadītāju;
3. Eduardu Putnieku — Istras mazpulku rajona vecāko un 409. Istras mazpulka vadītāju;
4. Paulu Beķeri — Viļēnu mazpulku rajona vecāko un 453. Viļēnu mazpulka vadītāju;
5. Eduardu Vrubļevsku — Dricēnu mazpulku rajona vecāko un 266. Gaigalavas mazpulka vadītāju;
6. Jāzepu Račko — 556. Zilupes mazpulka vadītāju;
7. Johannu Lapiņu — 477. Nautrēnu mazpulka vadītāju;

Daugavpils novadā:

1. Arturu Lāci — Daugavpils pamatskolu mazpulku rajona vecāko;
2. Aleksandru Ontužanu — Indras mazpulku rajona vecāko un 744. Piedrujas mazpulka vadītāju;
3. Edgaru Ozolu — Salienas mazpulku rajona vecāko un 510. Lielbornes mazpulka vadītāju;
4. Arnoldu Zakovicu — Asares mazpulku rajona vecāko un 716. Dunavas mazpulka vadītāju;
5. Jāni Kuģi — Krāslavas mazpulku rajona vecāko un 216. Krāslavas mazpulka vadītāju;
6. Aloizu Vaivodu — 767. Vaboles mazpulka vadītāju;

7. Almu Ezernieci — 470. Krāslavas ģimnazijas mazpulka vadītāju;
8. Emmu Timofejevu — 120. Kapiņu mazpulka vadītāju;
9. Jūliju Pubuli — 349. Kalkūnes mazpulka vadītāju;
10. Augustu Dūmu — 283. Asares mazpulka vadītāju;

Jēkabpils novadā:

1. Pēteri Kāpostiņu — Līvānu mazpulku rajona vecāko un 279. Līvānu II mazpulka vadītāju;
2. Alfrēdu Jaunslavieti — 532. Ābeļu mazpulka vadītāju;
3. Idu Granovski — 722. Mazzalves «Līdumnieks» mazpulka vadītāju;
4. Olgu Treiju — 60. Krustpils mazpulka vadītāja palīdzi;
5. Ernestu Āboliņu — 701. Biržu - Muižgala mazpulka vadītāju;

Jelgavas novadā:

1. Vili Jankeviču — Jaunpils mazpulku rajona vecāko un 58. Jaunpils mazpulka vadītāju;
2. Pēteri Mūzi — Bauskas mazpulku rajona vecāko un 1094. Mežotnes lauks. vidusskolas mazp. vadītāja palīgu;
3. Alfredu Dauksi — Iecavas mazpulku rajona vecāko un 703. Dzimtmisas mazpulka vadītāju;
4. Miķeli Potapovu — Bērzmuižas mazp. rajona vecāko un 429. Līvbērzes mazpulka vadītāju;
5. Frici Jorniņu — Jelgavas apkārtnes mazpulku rajona vecāko;
6. Kristapu Kapteini — 340 Lielauces mazpulka vadītāju;
7. Mariju Rūsu — 286. Bārbeles mazpulka vadītāju;
8. Ernu Ķeikuli — 299. Jaunsvirlaukas mazpulka vadītāju;

Liepājas novadā:

1. Jēkabu Zemīti — Jaunliepājas mazpulku rajona vecāko un 595. Liepājas Draudzīgā aicinājuma mazp. vad.
2. Jāni Vinteru — Vecliepājas mazpulku rajona vecāko un 551. Liepājas - Blaumaņa mazpulka vadītāju;
3. Evelinu Kristoviču — 7. Nīkrāces mazpulka vadītāju;
4. Martu Miķīti — 119. Tāšu mazpulka vadītāju;
5. Vilhelmini Vinteri — 37. Grobiņas mazpulka vadītāju;
6. Albertu Ralli — 427. Māteru Jura mazpulka vadītāju;
7. Pēteri Liepiņu — 580. Liepājas ģimnazijas mazpulka vadītāju;
8. Annu Ilsumu — 217. Pampāļu mazpulka vadītāju;

Talsu - Ventspils novadā:

1. Voldemāru Puriņu — Vandzenes mazpulku rajona vecāko un 65. Upesgrīvas mazpulka vadītāja palīgu;
2. Teodoru Gertneru — 362. Pēterāles mazpulka vadītāju;
3. Vili Vītolu — 92. Grenču mazpulka vadītāju;
4. Ernestu Feiferu — 372. Mērsraga mazpulka vadītāju;
5. Jēkabu Krastiņu — 111. Praviņu mazpulka vadītāju;
6. Almu Sproģi — 130. Zentenes - Balgales mazpulka vadītāju;
7. Frici Zommeru — 302. Smārdes mazpulka vadītāju;
8. Kristapu Grīnbergu — 647. Ārlavas - Pūņu mazpulka vadītāju;
9. Annu Puriņu — 261. Laidzes mazpulka vadītāja palīdzi;

Rīgas pilsētas novadā:

1. Jāni Šeniņu — Zemitāna - Grīziņkalna mazpulku rajona vecāko un 839. Zemitāna mazpulka vadītāju;
2. Richardu Freibergu — Latgales priekšpilsētas mazpulku rajona vecāko un 403. Jāņavārtu mazpulka vadītāju;
3. Jāni Rāceni — Sarkandaugavas - Mīlgrāvja mazpulku rajona vecāko un 678. Ziemeļblāzmas mazpulka vadītāju;
4. Pēteri Džindžu — Čiekurkalna mazpulku rajona vecāko un 495. Čiekurkalna mazpulka vadītāju;
5. Kārli Lūsi — Atgāzenes - Torņakalna mazpulku rajona vecāko;

Latvijas mazpulku priekšnieks R. Dzērve apbalvo jaunos līdumniekus š. g. 4. septembrī

6. Jāni Ceļmilleru — Vidzemes priekšpilsētas mazpulku rajona vecāko;
7. Kārli Bērziņu — Rīgas pilsētas vidusskolu mazpulku rajona vecāko un 838. Viļa Olava mazpulka vadītāju;
8. Jēkabu Cinovsku — 928. Vecrīgas mazpulka vadītāju;
9. Pauli Ērgli — 1114. Rīgas Viestura mazpulka vadītāju;
10. Voldemāru Grīnbergu — 483. Pleskodāles mazpulka vadītāju;
11. Lidiju Lasmani — 837. Jaunciema mazpulka vadītāja palīdzi;
12. Annu Siliņu — 678. Ziemeļblāzmas mazpulka vadītāja palīdzi;
13. Pēteri Neivaldu — 825. Dzegūžkalna mazpulka vadītāju;
14. Jāni Grunduli — 660. Spilves mazpulka vadītāju;
15. Alfredu Sproģi — Rīgas pilsētas mazpulku novada muzikas instruktoru;
16. Emmu Āboliņu — 679. Kronvalda mazpulka vadītāja palīdzi;
17. Alfredu Ledaunieku — 838. Viļa Olava mazpulka vadītāja palīgu;

Daugavas novadā:

1. Jāni Lakševicu — Rīgas apkārtnes mazpulku rajona vecāko un 691. Rīgas Brīvzemnieka mazpulka vadītāju;
2. Jāni Sprukstu — 615. Pļaviņu - Klintaines mazpulka vadītāju;
3. Jāni Kaminski — 878. Dreiliņu mazpulka vadītāju;
4. Pēteri Grāvīti — 659. Sausnējas mazpulka vadītāju;
5. Jāni Jansonu — 202. Meņģeles mazpulka vadītāju;
6. Gothardu Sirmaci — 168. Plāteres mazpulka vadītāju;

Kuldīgas novadā:

1. Kārli Upmani — Saldus mazpulku rajona vecāko un 553. Zvārdes mazpulka vadītāju;
2. Aneti Restbergu — 137. Planīcas mazpulka vadītāju;
3. Frici Lagzdiņu — 274. Sātiņu mazpulka vadītāju;
4. Katrīnu Vārpiņu — 90. Jūrkalnes mazpulka vadītāju;
5. Juri Garokalnu — 41. Veldzes mazpulka vadītāju;
6. Aleksandru Dziesmu — 237. Turlavas mazpulka vadītāju;
7. Olgu Biezo — 237. Turlavas mazpulka vadītāja palīdzi;

Abrenes novadā:

1. Jāni Lesnieku — Bērzpils mazpulku rajona vecāko un 252. Rugāju mazpulka vadītāju;
2. Stefaniju Slišanu — 255. Upītes mazpulka vadītāju;
3. Annu Eglīti — 192. Purvmalas «Zelta grauds» mazpulka vadītāju;
4. Mariju Paegli — 249. Vedeniešu mazpulka vadītāju;
5. Aleksandru Polku — 740. Viļakas - Slabadas mazpulka vadītāju;
6. Pēteri Namatēvu — 247. Gauru mazpulka vadītāju;
7. Augustu Cauni — 471. Sitas mazpulka vadītāju.

Mazpulku dzīve

Svētku dāvānas.

Mazpulki 10 gadu darba atceres svētkos saņēma vairākas balvas un apsveikuma adreses.

Aizsargu priekšnieks ģen. K. Prauls kopā ar mazpulku organizācijas karogu nodeva šādu adresi:

«No pirmajām mazpulku darbības dienām Aizsargu organizāciju ar mazpulku saimi vieno kopējs darba lauks un kopēji mērķi. Ikvienu pasākumu un darbu, ko sākuši mazpulku dalībnieki, ar lielu interesi ir vērojuši un centušies atbalstīt arī aizsargi un aizsardzes. Mācīties zemi kopt un mācīties viņu sargāt — abas šīs nodarbības mūsu tautā augušas no viena celma un tiecas uz vienu mērķi, mīlēt savu Tēvu zemi un ziedot viņai domas, darbus un sevi pašu.

Mazpulki un aizsargi tagad kopīgi darbojas katrā pagastā un pilsētā. Mazpulku un aizsargu vienību dalībnieki jo bieži ir vienas ģimenes piederīgie — vecākie locekļi ir aizsargi un aizsardzes, bet jaunākie darbojas mazpulkā. Šādā kārtā pati dzīve apstiprinājusi abu organizāciju idejisko kopību un praktiskās sadarbības nepieciešamību.

Šodien, kad plašā un čaklā mazpulku saime pulcējusies darbības desmit gadu skatē, Aizsargu organizācija pasniedz Latvijas mazpulkiem kopēju karogu. Lūdzu pieņemt to kā sirsnīgas draudzības apliecinājumu.

Līdz ar šo balti zaļo karogu aizsargu saime nodod mazpulkiem novēlējumu karogā rakstītiem vārdiem: «Augsim Latvijai!» Audziet lieli mūsu Tēvu zemei Latvijai! Audziet savos darbos lieli par prieku savam mīļajam Virsvadonim, kas ir arī Aizsargu organizācijas augstākais Vadonis un visas mūsu zemes gādīgais Saimnieks!»

A. Bērziņš,
Aizsargu organizācijas augstākais atbildīgais vadītājs, sabiedrisko lietu ministrs.

K. Prauls,
Aizsargu priekšnieks, ģenerālis

Lietuvas mazpulku vārdā agr. V. Tiškus apsveica ar adresi lietuviešu valodā, kas tulkojumā skan:

«Latvijas mazpulku organizācija ar savu 10 gadu darbību izdzinusi platu darba vālu Latvijas zemes kultūras druvā. Šodien, svētot 10 gadu atceri, ir par ko priecāties un lepoties. Šīs skaistās atceres gadījumā Latvijas mazpulkiem, kopēji ar viņiem priecādamies, Lietuvas mazpulku saime sūta sirsnīgus sveicienus un labākos vēlējumus. Ir mums sevišķa mīlestība un prieks tādēļ, ka visu laiku mēs kopā roku rokā strādājam, vairojot savas tēvu zemes slavu un labklājību un mūsu divu brāļu tautu sirsnīgo kopdarbību.

Sveikdami Latvijas mazpulku lielo saimi, vēlam smelt darbā vajadzīgo sparu no dzimtās zemes krūts un ar jaunu dedzību un ticību nest ikvienā latviešu pajumtē laimes mirdzumu; vēlam zemes, darba un brīvības mīlestības ticībā iedegties visai skaistās Latvijas zemes jaunatnei un sekot baltzaļam mazpulku karogam.»

Vl. Tiškus,
Lietuvas mazpulku savienības vadītājs

Reizē ar adresi Lietuvas mazpulku vadītājs nodeva arī Lietuvas mazpulku standartu - karogu.

Zviedrijas mazpulku savienības sekretārs agr. S. Svensson nodeva mazpulkiem kā draudzības apliecinājumu zelta piemiņas zīmi.

Igaunijas mazpulku vārdā sveica Igaunijas lauks. kameras ģeneralsekretārs J. Toimaküla.

Latvijas vanagu prezidents pulkv. R. Bebris no vanagu organizācijas pasniedza mazpulkiem senlatvju cīņu ieroci — loku ar bultām. Latvijas skautu priekšnieks plkv.-ltn. J. Pone no Latvijas skautu centrālās organizācijas nodeva — greznu māksliniecisku šķīvi.

Visiem labvēļiem un draugiem mazpulku saimes latviešu paldies.

Latvijas mazpulku vadītāji apskata jaunatnes mītni Elbingā

Latvijas mazpulku vadība Vācijā.

Vācijas valsts jaunatnes organizācijas Hitlerjugend vadība bija aicinājusi mūsu mazpulku vadību apmeklēt Vāciju, lai iepazītos ar Vācijas jaunatnes darbību un lauksaimniecību. Š. g. augustā mazpulku pārzinis agr. K. Ķirsis, ideol. un prop. noz. vad. A. Lūsis, vec. insp. agr. B Radziņš un kpt. T. Freimanis apmeklēja Austrumprūsiju, Meklenburgu un Brandenburgu, kur iepazinās ar jaunatnes nometnēm, mītnēm, audzinātāju skolām, darba nometnēm un dažādām Vācijas vēsturiskām vietām — Tannenbergas pieminekli, brāļu kapiem, apskatīja arī dabas krāšņumus, Mazuras ezerus, Romintes mežu apgabalus. Iepazinās arī ar Trakenas zirgu audzētavu, ar saimniecību, kas nodibināta Fridricha Lielā laikā, ar vareno ūdens liftu Vilhelma kanālī, ķuŗā dažās minūtēs paceļ veselu kuģi 60 m augstumā. Apmeklēja daudzas lielas saimniecības, izmēģinājumu stacijas, lauksaimniecības skolas, pētījumu iestādes, strādnieku mājas, iepazinās ar lauku dzīvi un darbu. Berlīnē mazpulku vadība iepazinās ar pārveidoto Vācijas galvas pilsētu, ar jaunajām celtnēm, olimpisko stadionu, ar Hitlerjaunātnes galveno centru.

Latviešu viesus vācieši uzņēma ļoti viesmīlīgi.

Trakenu zirgu audzētava

Atsaukums. Š. g. «Mazpulka» 9. numurā pārskatīšanās kļūdas dēļ iespiesti ar ordeņiem un goda zīmēm apbalvoto mazpulku vadītāju sarakstā — Herberts Bergmanis, Valmieras mazpulku rajona vecākais un 230. Kokmuižas mazpulka vadītājs, un Elza Matisone — 97. Viļķenes mazpulka vadītāja. Šie vadītāji ir apbalvoti jau agrāk un viņi sarakstā jāsvītro.

1939. g. iecelti mazpulku diženie

Rīgas - Cēsu novadā:

1. **Eglītis, Artūrs,** 9. Umurgas mazp.
2. **Liepiņš, Jānis,** 15. Veselavas mazp.
3. **Ranka, Roberts,** 15. Veselavas mazp.
4. **Stepanovičs, Elza,** 51. Nītaures mazp.
5. **Zālīte, Elza,** 67. Raunas mazp.
6. **Ķezis, Imants,** 68. Raunas-Mežoles mazp.
7. **Grīnblats, Evalds,** 68. Raunas-Mežoles mazp.
8. **Mende, Pēteris,** 68. Raunas-Mežoles mazp.
9. **Krūkliņš, Elza,** 75. Allažu mazp.
10. **Špilners, Augusts,** 88. Mārsnēnu - Startu mazp.
11. **Ķīsis, Edgars,** 88. Mārsnēnu-Startu mazp.
12. **Neijs, Ēriks,** 97. Viļķenes mazp.
13. **Hochbergs, Jānis,** 97. Viļķenes mazp.
14. **Gertners, Jānis,** 97. Viļķenes mazp.
15. **Grīnbergs, Atis,** 126. Nurmižu mazp.
16. **Andermanis, Alfrēds,** 126. Nurmižu mazp.
17. **Skadulis, Gunārs,** 126. Nurmižu mazp.
18. **Ozoliņš, Arnolds,** 166. Siguldas mazp.
19. **Apsītis, Laima,** 169. Lēdurgas mazp.
20. **Jansone, Ilga,** 170. Mālpils mazp.
21. **Vītols, Jānis,** 203. Launkalnes mazp.
22. **Balodis, Mūza,** 210. Skujenes - Ežu mazp.
23. **Ratnieks, Mirdza,** 223. Bīriņu mazp.
24. **Kirsteins, Laima,** 475. Vecpiebalgas - Ogrēnu mazp.
25. **Sīviņš, Kārlis,** 475. Vecpiebalgas - Ogrēnu mazp.
26. **Baltiņš, Skaidrīte,** 496. Ķēču-Annas mazp.
27. **Zīds, Alberts,** 572. Cēsu skolotāju institūta mazp.
28. **Ķīsis, Vilis,** 643. Mārsnēnu mazp.
29. **Veide, Hilda,** 665. Krimuldas mazp.
30. **Pikšēns, Ziedonis,** 669. Vainižu mazp.
31. **Vaidziņš, Artūrs,** 693. Priekuļu lauksaimniecības vidusskolas mazp.
32. **Brošs, Andrējs,** 792. Priekuļu pagasta mazp
33. **Legzdiņš, Hugo,** 797. Katvaru mazp.
34. **Pētersons, Osvalds,** 870. Drabežu mazp.
35. **Dreimanis, Ojārs,** 873. Turaidas mazp.
36. **Pētersons, Richards,** 873. Turaidas mazp.

Valkas - Valmieras novadā:

1. **Sķeteris, Mirdza,** 11. Valkas rožaudzētāju mazp.
2. **Karlovska, Alma,** 12. Valkas dārzkopju mazp.
3. **Liepiņš, Alfons,** 31. Bilskas mazp.
4. **Reinsons, Tālivaldis,** 31. Bilskas mazp.
5. **Jansons, Velta,** 55. Mūrmuižas mazp.

6. **Ozols, Helmūts,** 63. Burtnieku mazp.
7. **Buils, Artūrs,** 199. Naukšēnu-Mežgala mazp.
8. **Daniels, Jānis,** 200. Smiltenes mazp.
9. **Migla, Velta,** 200. Smiltenes mazp.
10. **Ezīts, Ernests,** 387. Palsmanes mazp.
11. **Eidemans, Arnolds,** 472. Salacgrīvas mazp.
12. **Martinsons, Jānis** 482. Rozēnu mazp.
13. **Rudzītis, Marina,** 539. Gaujienas ģimnazijas mazp.
14. **Kozenkraius, Efra,** 574. Ainažu pilsētas mazp.
15. **Drāsis, Jānis,** 578. Valmieras II mazp.
16. **Kalniņš, Arvīds,** 588. Zvārtavas mazp.
17. **Grenovskis, Jānis,** 657. Pāles-Ārciema mazp.
18. **Actiņš, Vilis,** 671. Mēra mazp.
19. **Sķērsis, Marta,** 799. Trikātas mazp.
20. **Grasis, Ausma,** 803. Jērcēnu mazp.
21. **Pencis, Evalds,** 803. Jērcēnu mazp.
22. **Niedrītis, Kārlis,** 892. Sīļu mazp.
23. **Vītols, Reinholds,** 960. Dauguļu mazp.

Gulbenes novadā:

1. **Āriņš, Jānis,** 3. Lubānas-Zvirdzienas mazp.
2. **Klija, Inta,** 4. Jaungulbenes mazp.
3. **Rudzītis, Evalds,** 20. Stāmerienas mazp.
4. **Dārziņš, Boriss,** 20. Stāmerienas mazp.
5. **Puķītis, Rita,** 20. Stāmerienas mazp.
6. **Skudra, Gaida,** 22. Annas mazp.
7. **Seglis, Zina,** 23. Kalncempju mazp.
8. **Kļaviņš, Jūlijs,** 35. Mālupes mazp.
9. **Arājs, Ervins,** 35. Mālupes mazp.
10. **Tamma - Puks, Erna,** 35. Mālupes mazp.
11. **Zaķis, Evalds,** 49. Beļavas mazp.
12. **Šneiders, Alfreds,** 49. Beļavas mazp.
13. **Krūmiņš, Imants,** 49. Beļavas mazp.
14. **Voss, Jānis,** 49. Beļavas mazp.
15. **Kļaviņš, Elvira,** 49. Beļavas mazp.
16. **Bluķis, Velta,** 64. Lubānas mazp.
17. **Kargans, Rolands,** 64. Lubānas mazp.
18. **Kechris, Georgs,** 71. Alsviķu mazp.
19. **Salmiņš, Eriks,** 83. Jaunpiebalgas - Silzemes mazp.
20. **Brutans, Pēteris,** 118. Sāvienas mazp.
21. **Miķelsons, Ženija,** 151. Jaungulbenes mājturības mazp.
22. **Osis, Irena,** 151. Jaungulbenes mājturības mazp.
23. **Saulītis, Roberts,** 160. Jaunpiebalgas - Pēternieku mazp.
24. **Freimanis, Vija,** 160. Jaunpiebalgas - Pēternieku mazp.
25. **Rijnieks, Edvins,** 167. Priednieku mazp.
26. **Reinsons, Kārlis,** 245. Drustu mazp.
27. **Ozols, Vilis,** 245. Drustu mazp.
28. **Uiska, Laimons,** 265. Dūres mazp.
29. **Sizova, Rasma,** 267. Lazdonas mazp.
30. **Kļaviņš, Jānis,** 267. Lazdonas mazp.
31. **Kalpaks, Jānis,** 391. Saikavas-Kalna mazp.
32. **Alders, Austra,** 391. Saikavas-Kalna mazp.
33. **Bisenieks, Herta,** 392. Alūksnes pilsētas mazp.
34. **Anerauts, Jānis,** 402. Ziemeru mazp.
35. **Gulbis, Valdis,** 425. Gulbenes pilsētas mazp.
36. **Seržans, Vilis,** 444. Saikavas - Lejas mazp.
37. **Rulle, Arija,** 446. Meirānu - Kalpaka mazp.
38. **Kalpaks, Roberts,** 446. Meirānu - Kalpaka mazp.
39. **Lāže, Mirdza,** 446. Meirānu - Kalpaka mazp.
40. **Draguns, Roberts,** 446. Meirānu - Kalpaka mazp.
41. **Dzilna, Voldemārs,** 459. Vecgulbenes-Blomes mazp.
42. **Vietnieks Jānis,** 460. Kraukļu mazp.
43. **Ramans, Roberts,** 467. Bērzaunes - Lipšu mazp.
44. **Tirziņš, Vitolds,** 474. Cesvaines I mazp.
45. **Putniņš, Voldemārs,** 486. Kusas mazp.
46. **Zāle, Jānis,** 511. Dzelzavas un 925. Cesvai nes ģimnaz. mazp.
47. **Osis, Margrieta,** 538. Kalsnavas mazp.
48. **Muižnieks, Alfrēds,** 542. Galgauskas - Veišu mazp.
49. **Ābels, Adolfs,** 544. Adulienas mazp.
50. **Zariņš, Linards,** 867. Ilzenes mazp.
51. **Zvaners, Velta,** 890. Pededzes mazp.
52. **Dragūns, Uldis,** 912. Meirānu-Gotliba mazp.

Rēzeknes novadā:

1. **Dumarovs, Antons,** 209. Pokumīnas mazp.
2. **Abrickis, Jānis,** 209. Pokumīnas mazp.
3. **Ozoliņš, Miķēlis,** 215. Rundēnu mazp.
4. **Gailītis, Teodors,** 221. Strūžānu-Salas mazp.
5. **Trops, Jānis,** 233. Barkavas mazp.
6. **Seržans, Arvīds,** 233. Barkavas mazp.
7. **Kochs, Ņina,** 398. Varakļānu mazp.
8. **Rjabičenoks, Vera,** 409. Istras mazp.
9. **Valeinis, Boļeslavs,** 409. Istras mazp.
10. **Kondraševs, Pauls,** 416. Jaunslabodas mazp.
11. **Brics, Vitolds,** 418. Nirzas mazp.
12. **Stachovskis, Leons,** 418. Nirzas mazp.
13. **Ornicāns, Veronika,** 453. Viļēnu mazp.
14. **Velikāns, Antons,** 477. Nautrēnu mazp.
15. **Siltāns, Jānis,** 484. Istalsnas mazp.
16. **Rasimenoks, Marija,** 556. Zilupes mazp.
17. **Stalidzāns, Jānis,** 561. Brāļu Skrindu mazp.
18. **Platačs, Staņislavs,** 739. Vērtuļu mazp.
19. **Zaremba, Anna,** 762. Mežvidu II mazp.

Mazpulku dalībnieces žāvē ābolus

20. **Lapinskis, Jānis,** 849. Baltezera mazp.
21. **Tjarve, Aleksandrs,** 876. Ziedukalna mazp.
22. **Šmaukstelis, Paulīne,** 876. Ziedukalna mazp
23. **Rutkovskis, Ignats,** 948. Pildas «Zelta Vārpa» mazp.
24. **Zunda, Eleonora,** 1074. Rēzeknes vidusskolu «Nākotne» mazp.
25. **Vaivods, Francis,** 1074. Rēzeknes vidusskolu «Nākotne» mazp.

Daugavpils novadā:

1. **Filipenoks, Jāzeps,** 104. Dagdas I mazp.
2. **Plociņš, Vincents,** 106. Kastires mazp.
3. **Smans, Aleksandrs,** 164. Jaunaglonas mazp.
4. **Veļičko, Pēteris,** 197. Izvaltas mazp.
5. **Vāgelis, Boļeslāvs,** 207. Sauleskalna mazp.
6. **Saksons, Pēteris,** 216. Krāslavas mazp.
7. **Cirkins, Timofejs,** 233. Grīvas mazp.
8. **Kubeckis, Ignāts,** 242. Okras mazp.
9. **Cviečkovskis, Vitolds,** 288. Medemas mazp.
10. **Malčonoks, Markovs,** 346. Zemgales mazp.
11. **Treimanis, Gunārs,** 350. Sventes mazp.
12. **Rošči̇ks, Timofejs,** 368. Raudas mazp.
13. **Ribickis, Vilis,** 414. Bebrenes mazp.
14. **Kancāns, Alfrēds,** 414. Bebrenes mazp.
15. **Ciršs, Veronika,** 500. Naujenes mazp.
16. **Vilcāns, Antons,** 501. Reutovas mazp.
17. **Priekuls, Pāvuls,** 502. Ardavas mazp.
18. **Paukšts, Olga,** 520. Daugavpils I mazp.
19. **Klasinskis, Romualds,** 520. Daugavpils I mazp.
20. **Jakovļevs, Ignāts,** 562. Aulejas mazp.
21. **Stitovs, Logins,** 612. Laukmuižas mazp.
22. **Susejs, Janina,** 743. Līksnas mazp.
23. **Markāns, Ādolfs,** 743. Līksnas mazp.
24. **Jukšs, Anna,** 743. Līksnas mazp.
25. **Mazulis, Pāvils,** 755. Špogu mazp.
26. **Zalāns, Jānis,** 763. Adamovas mazp.
27. **Daugavietis, Voldemārs,** 763. Adamovas mazp.
28. **Markāns, Viktors,** 767. Vaboles mazp.
29. **Pudāns, Jaņina,** 767. Vaboles mazp.
30. **Stankēvičs, Antons,** 767. Vaboles mazp.
31. **Bračs, Eleonora,** 777. Daugavpils III mazp.
32. **Kūliņa, Sofija,** 844. Daugavpils, IV mazp.
33. **Daņilovs, Jānis,** 844. Daugavpils IV mazp.
34. **Avens, Voldemārs,** 931. Daugavpils VI mazp.
35. **Dreimanis, Nikolajs,** 958. Daugavpils skol. institūta mazp.
36. **Pabērze, Ģertrūde,** 958. Daugavpils skol. institūta mazp.
37. **Resnis, Alma,** 958. Daugavpils skol. institūta mazp.
38. **Paukins, Felicija,** 995. Miglānu mazp.
39. **Čīpāne, Monika,** 1004. Preiļu lauksaimniecības skolas mazp.

Jēkabpils novadā:

1. **Vītoliņš, Voldemārs,** 43. Aiviekstes mazp.
2. **Večers, Artūrs,** 59. Biržu mazp.
3. **Lapiņš, Velta,** 60. Krustpils mazp.
4. **Kalniņš, Vilma,** 60. Krustpils mazp.
5. **Audzespiedurs, Alberts,** 127. Seces-Sērenes mazp.
6. **Strazdiņš, Jānis,** 191. Unguru mazp.
7. **Švarcs, Alberts,** 363. Biržu - Bērzgales mazp.
8. **Spole, Vilis,** 436. Gārsenes mazp.
9. **Kārkliņš, Jūlijs,** 438. Sērenes mazp.
10. **Vanags, Kārlis,** 529. Slates mazp.
11. **Skujiņš, Voldemārs,** 701. Biržu - Muižgala mazp.
12. **Birznieks, Ansis,** 984. Elkšņu mazp.

Jelgavas novadā:

1. **Celmiņš, Jānis,** 25. Vecsaules mazp.
2. **Egle, Jānis,** 58. Jaunpils mazp.
3. **Bērzpāns, Milda,** 70. Iecavas mazp.
4. **Mūrnieks, Verners,** 78. Mežotnes mazp.
5. **Kužums, Jānis,** 78. Mežotnes mazp.
6. **Vegners, Imants,** 129. Vecplatones mazp.
7. **Rutkis, Olga,** 281. Sīpeles - Lustes mazp.
8. **Ābels, Raimonds,** 281. Sīpeles-Lustes mazp.
9. **Sokolovskis, Jānis,** 285. Bauskas pag. mazp.
10. **Lazdiņš, Arnolds,** 290. Ceraukstes - Grīķu mazp.
11. **Feldmanis, Alīse,** 299. Jaunsvirlaukas mazp.
12. **Biele, Neta,** 304. Zebrenes mazp.
13. **Valdmanis, Vilija,** 307. Džūkstes mazp.
14. **Grīnbergs, Zigfrīds,** 311. Mežmuižas mazp.
15. **Kuļikovskis, Jānis,** 313. Zaļenieku mazp.
16. **Valners, Emīls,** 319. Bukaišu mazp.
17. **Burbulis, Arnolds,** 321. Ķīves mazp.
18. **Krūmiņš, Liesma,** 334. Bērzmuižas mazp.
19. **Kukšs, Ziedonis,** 334. Bērzmuižas mazp.
20. **Rozenfelds, Kārlis,** 336. Dobeles - Bērzbeķes mazp.
21. **Vilemsons, Žanis,** 337. Zaļenieku-Abgunstes mazp.
22. **Jurevics, Imants,** 340. Lielauces mazp.
23. **Buivids, Jānis,** 342. Ukru mazp.
24. **Petkevics, Roberts,** 342. Ukru mazp.
25. **Kleins, Voldemārs,** 359. Jurģu mazp.
26. **Gutmanis, Imants,** 360. Misas - Dugānes mazp.
27. **Graubiņš, Ausma,** 367. Zālītes mazp.
28. **Ekis, Olģerts,** 437. Dobeles ģimnaz. mazp.
29. **Vanags, Mirdza,** 634. Taurkalnes - Vasku mazp.
30. **Purmalis, Hermanis,** 703. Dzimtmisas mazp.
31. **Grīnbergs, Imants,** 703. Dzimtmisas mazp.
32. **Dundurs, Alma,** 704. Vecmuižas mazp.
33. **Fuksiņ, Rolfs,** 706. Jelgavas pils. 3. p-sk. mazp.
34. **Klincars, Pēters,** 733. Kurmenes mazp.
35. **Lankarovskis, Terēze,** 733. Kurmenes mazp.
36. **Kārkliņš, Ilmārs,** 894. Hercoga Pētera ģimnazijas mazp.
37. **Bergs, Tālivaldis,** 894. Hercoga Pētera ģimnazijas mazp.
38. **Pļavniece, Austra,** 911. Jelgavas dzelzceļnieku mazp.

Liepājas novadā:

1. **Mackars, Valdis,** 37. Grobiņas mazp.
2. **Opelts, Eduards,** 45. Aizvīķu mazp.
3. **Legzdiņš, Atis,** 57. Durbes mazp.
4. **Oškalne, Aina,** 61. Kazdangas lauks. vidusskolas mazp.
5. **Tamužs, Pēteris,** 61. Kazdangas lauks. vidusskolas mazp.

6. **Virkavs, Jēkabs**, 385. Dunalkas mazp.
7. **Grava, Jānis**, 395. Purmsātes mazp.
8. **Lūsis, Krišs**, 427. Juŗa Mātera mazp.
9. **Rimša, Emma**, 551. Liepājas - Blaumaņa mazp.
10. **Nikiforovs, Vladimirs**, 551. Liepājas - Blaumaņa mazp.
11. **Būmeisters, Mirdza**, 551. Liepājas - Blaumaņa mazp.
12. **Zunte, Edvins**, 594. Jaunliepājas mazp.
13. **Apsīte, Irēna**, 594. Jaunliepājas mazp.
14. **Kržanovica, Olga**, 594. Jaunliepājas mazp.
15. **Saukante, Lilija**, 595. Liepājas Draudzīgā aicinājuma mazp.
16. **Damkevice, Anna**, 597. Liepājas - Valdemāra mazp.
17. **Šķila, Jānis**, 809. Gramzdas mazp.
18. **Vecvagaris, Velta**, 809. Gramzdas mazp.
19. **Vecvagaris, Arvids**, 896. Bunkas mazp.
20. **Kūpēlis, Jānis**, 896. Bunkas mazp.
21. **Gertners, Arnolds**, 897. Vaiņodes-Gulbenes mazp.

Talsu - Ventspils novadā:

1. **Sproģis, Anna**, 140. Zīru mazp.
2. **Siliņš, Alberts**, 154. Oktes mazp.
3. **Landmanis, Kārlis**, 220. Aizdzires mazp.
4. **Ulmane, Ilga**, 228. Lībagu mazp.
5. **Zviedris, Fricis**, 256. Dundagas mazp.
6. **Bērziņš, Erna**, 270. Spāres mazp.
7. **Bailītis, Arvids**, 312. Matkules mazp.
8. **Kalpiņš - Alksnis, Jānis**, 362. Pētertāles mazp.
9. **Bedrītis, Augusts**, 450. Lamiņu mazp.
10. **Frīštiks, Verena**, 456. Stendes I mazp.
11. **Fridrichsons, Lonija**, 527. Ķesterciema mazp.
12. **Lasmanis, Rūdolfs**, 527. Ķesterciema mazp.
13. **Ozols, Erna**, 531. Briņķpedvāles mazp.
14. **Jansons, Pauls**, 647. Ārlavas - Pūņu mazp.
15. **Grīnbergs, Kārlis**, 647. Ārlavas-Pūņu mazp.
16. **Vītols, Jānis**, 647. Ārlavas - Pūņu mazp.
17. **Kānbergs, Roberts**, 705. Pūres mazp.
18. **Ķesteris, Irma**, 790. Dīnsberga mazp.
19. **Blūmentāls, Kārlis**, 790. Dīnsberga mazp.
20. **Siliņš, Žoržs**, 806. Lubezeres mazp.
21. **Jurevics, Dorotija**, 808. Pūzes mazp.
22. **Sietiņš, Rūdolfs**, 846. Popes mazp.
23. **Candere, Helga**, 1067. Talsu ģimn. mazp.
24. **Sūniņa, Vera**, 1067. Talsu ģimn. mazp.

Rīgas pilsētas novadā:

1. **Adamovičs, Modris**, 403. Jāņuvārtu un 618. II Rīgas pils. ģimn. mazp.
2. **Miķelsons, Viktors**, 495. Čiekurkalna mazp.
3. **Tiltiņš, Aina**, 618. II Rīgas pils. ģimn. mazp
4. **Millers, Bruno**, 660. Spilves mazp.
5. **Ozoliņš, Lidija**, 660. Spilves un 824. II Rīgas valsts ģimn. mazp.
6. **Šņore, Velta**, 678. Ziemeļblāzmas mazp.
7. **Sodums, Arvīds**, 824. II Rīgas valsts ģimn. mazp.
8. **Stankevičs, Skaidrīte**, 828. I Rīgas valsts ģimn. mazp.
9. **Preinvalce, Tamāra**, 828. I Rīgas valsts ģimn. mazp.
10. **Bērziņš, Ilga**, 838. Viļa Olava mazp.

Daugavas novadā:

1. **Bite, Adolfs**, 28. Kokneses mazp.
2. **Vasilevs, Valentina**, 28. Kokneses mazp.
3. **Šīrons, Katrīne**, 28. Kokneses mazp.
4. **Plaudis, Kārlis**, 121. Ērgļu mazp.
5. **Pļaviņš, Aina**, 121. Ērgļu mazp.
6. **Poriete, Ilga**, 121. Ērgļu mazp.
7. **Sakne, Vera**, 157. Vestienas mazp.
8. **Krūmiņš, Velta**, 175. Skrīveru mazp.
9. **Pankavs, Mārtiņš**, 176. Katlakalna mazp.
10. **Bičevskis, Roberts**, 186. Kastrānes mazp.
11. **Mencis, Ilga**, 229. Jumpravas - Valdemāra mazp.
12. **Baņģieris, Jānis**, 246. Lēdmanes mazp.
13. **Ozoliņš, Rasma**, 404. Suntažu mazp.
14. **Freimanis, Jānis**, 405. Ropažu mazp.
15. **Jaunozoliņš, Aina**, 461. Lauberes mazp.
16. **Banukalns, Valdis**, 543. Vietalvas mazp.
17. **Ošins, Aina**, 545. Liepkalnes mazp.
18. **Auzāns, Kārlis**, 615. Pļaviņu - Klintaines mazp.
19. **Zeilande, Anna**, 619. Vecbebru mazp.
20. **Vasilevs, Ņina**, 619. Vecbebru mazp.
21. **Brenarts, Ruta**, 619. Vecbebru mazp.
22. **Brenarts, Rita**, 619. Vecbebru mazp.
23. **Erzums, Zenta**, 619. Vecbebru mazp.
24. **Dambis, Edvarts**, 619. Vecbebru mazp.
25. **Kalniņš, Elza**, 659. Sausnejas mazp.
26. **Bļodnieks, Arvīds**, 666. Babītes - Trenču mazp.
27. **Kļaviņš, Elmārs**, 674. Ogresgala mazp.
28. **Cipstiņš, Osvalds**, 686. Pulkārnes mazp.

Kuldīgas novadā:

1. **Kārkliņš, Aleksandrs**, 41. Veldzes mazp.
2. **Kops, Kārlis**, 66. Skrundas - Kalpaka mazp.
3. **Lagzdiņš, Arvīds**, 110. Remtes mazp.
4. **Dundurs, Viktors**, 124. Mērdzenes mazp.
5. **Lāma, Jānis**, 143. Saldus mazp.
6. **Janmejs, Ernests**, 156. Kabiles mazp.
7. **Zvaigzne, Arnolds**, 156. Kabiles mazp.
8. **Zauers, Alfrēds**, 273. Lutriņu mazp.
9. **Kenīme, Artūrs**, 273. Lutriņu mazp.
10. **Kauliņš, Jānis**, 273. Lutriņu mazp.
11. **Laubergs, Roberts**, 494. Gaiķu mazp.
12. **Puķīte, Ādolfs**, 553. Zvārdes mazp.
13. **Grīnbergs, Jānis**, 788. Sieksātes mazp.
14. **Silkalns, Pēteris**, 830. Tērandes mazp.

Abrenes novadā:

1. **Gvozdjovs, Olga**, 192. Purvmalas «Zelta Grauds» mazp.
2. **Briedīts, Marta**, 249. Vedeniešu mazp.
3. **Slišāns, Antons**, 255. Upītes mazp.
4. **Sakins, Antonina**, 255. Upītes mazp.
5. **Polks, Zīna**, 740. Viļakas-Slabadas mazp.
6. **Osis, Adolfs**, 874. Kupravas mazp.
7. **Mālbergs, Eduards**, 874. Kupravas mazp.
8. **Zauers, Imants**, 1118. Tilžas patvērsmes mazp.
9. **Vanags, Jānis**, 1119. Malnavas mazp.

KAD KUĻAMMASĪNAS DŪC

Voldemārs Bergs.

Klusas skumjas zogas sirdī, kad rudens saules zelts, itkā svētīdams, slīd pār dzimtenes druvām. Savāda pārvērtība ir radusies dabā, cilvēkos — visā lauku dzīvē.

Mūžīgā nevaļā no viena darba pie otra arī mēs gatavojamies saņemt kuļammašīnu. Sievieši istabā vēl steidz cept pēdējo baltmaizi, bet mēs ar tēvu ņemamies pa klēti ar apcirkņu labošanu. Žurkas daudzās vietās sienmalī izgrauzušas lielus caurumus, un tie nu steidzīgi jāaiznaglo. Veseļu sitieni klaudz gandrīz rakstā, un mēs strādājam slapjām mugurām. Tēvs man vēl norāda, kā kuŗā vietā kuŗu dēli naglot, jo es taču tādās lietās, kur jāstrādā ar veseri, vai citu ko tamlīdzīgu, neesmu nekāds sevišķs meistars. Kad klēts jau daudzmaz savesta kārtībā, tēvs atkal aizsteidzas uz šķūni, lai vēl pārlūkotu to. Pievakarē kaimiņos atskan gaŗi stiepts lokomotives svilpiens, kas vēsta, ka darbi tur jau beigušies un mašīna tūliņ pāries uz citām mājām. Mēs gaidām kuļammašīnu, jo zinām, ka nu ir mūsu kārta. Drīz vien pa lielceļu mūsu šķūnim jau tuvojas lokomobile, aiz sevis vilkdama kuļammašīnu. Dobji klaudz tās zobrati, un lielie, smagie riteņi dārdēdami veļas pa sakaltušo ceļa virsmu, jo vēl lietus to nav paspējis izmērcēt — padarīt mīkstu. Mēs visi ejam kuļammašīnai pretim un ziņkārīgi vērojam, kā mašīnisti rīkojas ap dažādām svirām un instrumentiem. Daži pat vēlas, kaut varētu stāvēt mašīnistu vietā un tikpat lepni kā tie, pavelkot pāris sviras, apstādināt visu lielo tvaika nezvēru. Piebraukuši pie mūsu šķūņa, mašīnisti steidzīgi norīko sanākušos strādniekus, lai palīdzētu kuļammašīnu iebraukt šķūnī. Drīz tas jau izdarīts, mašīna nostiprināta, un pēc trim gaŗākiem svilpieniem, kas saaicinājuši visus kaimiņu talciniekus, jau sāk dūkt kuļammašīna. Sākumā tās dūkšana ir klusa, tikko sadzirdama, bet tad tā strauji pieaug un drīz vien jau ir tik stipra, ka vairs nevar dzirdēt otru cilvēku runājam.

Kopā ar kaimiņu talciniekiem mums katram norāda zināmu vietu, un drīz vien ik katrs nogrimis savā darbā. Visi ir laimīgi. Atpūtas brīžos jautri sarunājas. Skan smiekli. — Tikai es nezinu, kādēļ viss nevaru nodoties savam darbam, nevaru būt jautrs tā kā tur tie citi. Liekas, ka tikai manas rokas piederētu darbam, bet domas kaut kam citam.

Redzēdams, ka no manas strādāšanas tomēr nekā prātīga neiznāks, es nolieku savas dakšas un eju pie tēva. Tēvs patreiz atrodas pie graudu vedēja, kas kautko stiprā balsī un, rokām plātīdamies, ņemas tam stāstīt.

Pieejot es netieši izjaucu viņu nenozīmīgo sarunu, jo tēvam apvaicājos, kā labi šogad birst.

Saņēmis atbildi, ka labi, es priecīgs dodos pie maisiem, lai pats savām acīm skatītu zelta birumu. Pienāk arī tēvs, un mēs ļaujam graudu zeltam plūst caur mūsu pirkstiem. — «Tas ir zelts, mūsu zelts . . .» teica sirmais tēvs.

Sen jau bija beigušas dūkt kuļammašīnas. Savāda, arvien jo drūmāka palika visa apkārtne. Visur, cik tālu vien skati sniedzas, varēja redzēt tikai aŗumus un kailus, rudens saulē izbalējušus rugājus. Kokus, it sevišķi ošus, rudens jau bija paspējis pārklāt ar savu zelta segu, un tagad tie, likās, bija skaistāki kā vasarā. Augļu dārzā arī sirmās ābeles bija izraibinātas tā, ka grūti nācās spriest, kādas tās senāk izskatījušās.

Viss liecināja, ka ir vēls rudens.

Bija kāda no oktobŗa pēdējām dienām. Mēs abi ar tēvu gājām pastaigāties. Lēni, nesteigdamies, jo visi darbi bija padarīti. Mēs gājām apkārt laukiem. Klusēdami, jo runāšana tagad likās lieka, bijām nogājuši labu gabalu, līdz tēvs apstājās.

«Paliec arī tu,» viņš man teica, «lūgsim to, kas visu ir svētījis.» Es apstājos un, saņēmis rokas, vēroju tēvu . . . Šis bagātais rudens bija svētījis visu, licis druvām nobriest smagākām kā citiem gadiem, āboliem dārzā krāsoties sārtākiem, uzņemt sevī vairāk to spēku un dzīvību, ko sniedz saule. Viņš bija gādājis par labu laiku, lai nebojātu varētu novākt visu ražu. Visur, visur klāt stāvējis, rūpējies par visu, svētījis visu . . .

Mēs abi ar tēvu klusībā raidījām lūgšanas rudenim — svētītājam. Viņš taču bija svētījis zemtuŗus, viņu domas un cerības.

VECMĀMIŅA

A. V., 618. II Rīgas pils. ģimn. mazp.

Visapkārt dzidrs, rudenīgs klusums. Pie debess ne mākonīša. Gaidu ar savādu smeldzi mākoņus un lietu. Sen tas nav glāstījis sakaltušās zāles stiebrus un nav klusi čabējis pret logu rūtīm. Savādas skumjas mani apņem, kuŗas neizgaist arī tad, kad jūtu uz saviem pleciem maigu rokas glāstu. Es zinu, tā mana vecmāmuļa.

«Jā, kad tu aizbrauksi, te kļūs viss citādi,» kā nopūta skan viņas balss.

«Kādēļ, vecmāmiņ?» brīnīdamās paceļu galvu, bet balsī kaut kas aizlūzt. Pār viņas veco, grumboto seju norit divas asaras un rit tālāk viņas strīpainajā priekšautā. Gribas teikt ko mierinošu. Klusē lūpas, tikai maigi glāsta mana roka viņas sastrādāto. Es saprotu viņu tik labi. Visu viņa ir varējusi panest nekurnēdama. Izlikšanu no

labi iekoptajām mājām — tādas tīk glāstīt arī kunga acīm. Pat smagos kara gadus viņa ir panesusi labāk kā tagadējo dzīvi. Karš tai paņēmis dēlu, bet otru atdevis pilnīgi pārvērtušos. Bieži viņa atceras to gaišmataino puisēnu, kurš bija viņai mīļš un paklausīgs. Tagad viņš pa daļai zaudējis atmiņu, kļuvis nežēlīgāks un skarbāks. Katrs bērns, atstājot tēva sētu, ir paņēmis kādu daļu no viņas. Māte, cik daudz daļās jādala tava sirds!

Es klausos viņas skumjajā balsī. Acīs kāpj kaut kas karsts, bet kaklu smacē savāds žņaugs. Tad viss izgaist. Kaut kas auksts sagulstas starp mums, un vecmāmiņa pieceļas, lai ietu savu ikdienas soli. Pagalmā atskan nikna balss. Es jūtu, ka vecmāmuļas sirdi tas griež kā neasiem nažiem. Skarbās balss īpašnieks ir viņas vedekla. Tagad jau vairāk kā desmit gadu, kamēr sētā skan nikni vārdi un nievas . . .

Paveros mazo meiteņu acīs un sejās. Tās pārāk klusas un nopietnas. Gaišmatainā vīra acīs nepatika un sāpes. Bet viņa enerģija palikusi drūmajā kaujas laukā. Viņš klusē un cieš, ļauj ciest visiem. No vectēva puses atskan kā vaids un nopūta: «Agrāk te tā nebija.» — Ko lai es saku? Aši aizsteidzos prom, lai neredzētu, ka arī mani apņem baigs sāpju vilnis. Ir tomēr jātic, jo redzu visu ap sevi.

Manas kājas ietin segā vēl vecmāmiņas mīļās rokas. Lai nenoputot tālā ceļa putekļos Veros viņas sejā. Tur mirdz ciešanu pēdas. Gribu teikt, ka mīlu un mīlēšu viņu vienmēr, bet savāds mulsums slēdz lūpas. Ilgi viņa sprauda segu pie kājām, lai neredzētu asaras, kas rit pār viņas grumbotiem vaigiem.

«Paldies, ir labi, vecmāmiņ!» es saku un cenšos smaidīt caur asarām. Vēl cieša rokas spiediens un zirgs strauji izrauj mūs no sētsvidus. Noprotu vectētiņa domas. Ātrāk projām, lai krūtīs vairs nededzinātu atvadu smeldze. Pagriežu galvu un vēlreiz acīs aptveru māju pelēkumu, apvītu zaļo koku režģī. Pie sētas piespiedusies stāv vecā māmiņa un no plecu drebēšanas zinu, ka viņas vaigus mazgā asaras. Kā caur miglu redzu nopļautos laukus, un vēlreiz paskatos uz savu dzimto sētu. Tad mūs apņem meža valgā ēna. Tikai sirds klusi saka ardievas laukiem un mežiem.

Acīs stāv veca māmiņa, asarainām acīm. Es jūtu, ka sāpju pilnas ir bijušas viņas mūža pēdējās dienas un tādas būs līdz tam laikam, kad vedeklas cietās rokas metīs kapā trīs baltu smilšu saujas.

MŪSU SKOLAS KAROGSVĒTKI

Roberts Kokle, 375. Rencēnu mazpulka dalībnieks.

Karogs ir vienības simbols, karogs ir aicinājums. Zem karoga pulcējas visi, visi klausa karoga aicinājumam, jo viņa aicinājumam neviens nedrīkst pretoties. Karogs ir dārgums, kas jāglabā labāki kā citas vērtības. Un liela bija svētku diena mums tad, kad notika skolas karoga iesvētīšana. Karogu mūsu skolai dāvāja Valmieras apriņķa Tirgotāju un rūpnieku biedrība.

Beidzot pienāca gaidītā diena. Visiem skolniekiem jāsapulcējas komercskolas telpās, lai kopīgā gājienā dotos uz karoga iesvētīšanas dievkalpojumu Valmieras Sv. Sīmaņa baznīcā. Baznīca ir pilna ļaudīm, kas nākuši noskatīties karoga iesvētīšanas ceremoniju.

«Šo karogu ņemat par vienības un aicinājuma zīmi sev, un kad karogs jūs aicinās, tad jūs visi pulcēsaties zem tā,» teica mācītājs, svētīdams šo vienības simbolu. Katrs savā sirdī tad dziļi, jo dziļi izjuta šos zīmīgos vārdus, kas atskanēja sirmās baznīcas sienās. Tirgotāju un rūpnieku biedrības zālē notika iesvētītā karoga pasniegšana mūsu skolai.

Ir pagājis diezgan ilgs laiks no karoga iesvētīšanas un pasniegšanas dienas. Lai arī laiks spēj daudz ko izdzēst no atmiņas, tad tomēr tas nespēs no manas atmiņas izdzēst aizgrābjošo, svinīgā zvēresta mirkli un karogā rakstīto devīzi: «Asu prātu, skaidru sirdi, darbā augsim Latvijai.»

Viļakas pilsdrupas. Zīm. M. Larionovs. 772. Punduru II. mazp. dal.

DZĪVES CIŅA UN UZVARA

A. Daudzvārdis, 440. Rubenes mazpulka dal.

Mums ikvienam dzīve ir pilna grūtību un neveiksmju. Neveiksmes un šķēršļi, kas stājas ceļā, mums izliekas, ka tie ir tie ienaidnieki, kuŗi aiztur uz priekšu iešanu un mūs verdzina. Patiesībā neveiksmes un šķēršļi, kas aizsprosto dzīves ceļu, ir līdzeklis uz priekšu tikšanai, jo viņi ir tā uguns, kuŗa mūs norūda un padara nesalaužamus un nelokāmus arī nežēlīgajās vētrās. Ar katru šķērsli, kuŗu mēs pārvaram, tiekam arvien tuvāk pie mērķa. Lai varētu visu pārvarēt un cīnīties ar dzīves grūtībām, mums jābūt izturīgiem, tīru dvēseli un gaišu prātu. Bet lai tādi mēs būtu, tad nenogurstoši jāstrādā darbs, jālasa labas grāmatas un jāpilda reliģiskās pamācības. Visgrūtākā cīņa, kuŗa ikkatram jāpārvar — ir cīņa pašam ar sevi. Pret sevi mums jābūt visbargākiem. Darbs arī ir grūti pārvarams dzīves šķērslis, jo mums labāk tīk neko nedarīt, nekā strādāt. No darba prieka atkarājas dzīves panākumi un uzvara. Ja mēs darbu uzskatīsim par dzīves nastu un strādāsim kā ikdienišķu vajadzību, tad dzīve taps arvien nepanesamāka. Bet turpretī, ja mēs iesim darbā dziedādami ar priecīgu sirdi, ticēdami savai nākotnei, tad agri vai vēlu panākumus un uzvaru gūsim. Mēs esam arī mūsu tēvu ar asinīm un sviedriem atgūtā mantojuma mantotāji un sargātāji. Strādāsim čakli, izlietodami jaunos kultūras sasniegumus, un būsim godīgi, tad mēs piepildīsim mūsu tēvu ilgas un cerības.

Ko es no tēva mācījos

ANDRIS ZVEJNIEKS

Mans tēvs ir vecs, piedzīvojis lauksaimnieks, kuŗš nu jau 36. gadu tura saimniecības grožus savās rokās. Šai laikā viņš paspējis mājas ievērojami uzlabot, uzceļot vairākas jaunas ēkas un pārbūvējot esošās. Tagad mūsu mājas ir vienas no glītākām apkārtnē, arī ražas pāri vidējām, kaut gan zeme nav sevišķi auglīga.

Kad tikko sāku skolā iet, dzirdēju kādreiz kaimiņus izsakāmies, ka Skujiņos, tā sauc mūsu mājas, neejot viss tā kā vajadzīgs. Tur varot daudz vairāk kas paaugt, tikai vecais neprotot rīkoties kā vajadzīgs. Turpat lielais purvs, — kādas tas slēpjot bagātības. Vajadzētu to tikai nodrenēt un sākt apstrādāt. Arī govis dodot maz piena, jo tās slikti barojot. Tikai vecais Skujiņš esot kūtrs un nevīžīgs. Jāgaidot, kad nākšot jaunais pie vārda, varbūt tad ko prātīgāku pierēdzēšot.

Toreiz vēl nesapratu, ka runātāji bija nenovīdīgākie kaimiņi, kuŗiem pašiem mājas bija daudz sliktākas, nekā manam tēvam. Tomēr man patika šāda valoda, kad viņi teica, ka jaunais tik būšot īsts saimnieks. Es sāku jau lepns palikt un staigāju krūtis izgāzis. Savā prātā jau sāku domāt, ko darīšu un kā rīkošos, kad tikšu par saimnieku. Man likās, ka tēvs nerīkojas pareizi, lāga nesaprot zemes kopšanu. Sāku jau vīzdegunīgs palikt un vairs neklausīt vecākiem. Biju sadraudzējies arī ar dažiem sliktiem biedriem, kuŗi teica, ka tēvs un māte esot veci cilvēki, tie maz ko saprotot no šiem laikiem un nepareizi rīkojoties. Tiem nevajagot paklausīt, citādi arī pats palikšot tāds pats vecmodīgs.

Bet tad nāca cits gadījums. Mūsu skolā bija mazpulka dibināšanas sanāksme. Atbrauca agronoms un ļoti skaistos vārdos aprakstīja mazpulka darbu un uzdevumus, kā arī pastāstīja šo un to par citu mazpulku dzīvi. Galu galā arī es pierakstījos.

Tas notika četrus gadus atpakaļ.

Mazpulks mani izaudzināja par gluži citu cilvēku. Tas pamudināja mani paklausīt Dievam un vecākiem, kā arī mīlēt savu dzimto zemi un lauku sētu. Manī pamodās cieņa pret vecāku mūža darbu un, mazpulka vadītāja pamudināts, es sāku nopietnāk vērot tēva saimniekošanas paņēmienus. Tagad varu teikt, ka ikreiz jūtos nokaunējies, kad atceros, cik aplam kādreiz varēju domāt un spriest. Tagad, apzinīgi strādājot tēva mājās, esmu mācījies savu tēvu cienīt kā krietnu un sapratīgu saimnieku. Un varu sacīt pavisam atklāti, ka esmu arī daudz ko mācījies saimniekošanā, kas vēlākā dzīvē lieti derēs.

Nu zinu un saprotu, ka lauksaimniecībā nevar visu uz reizi īsā laikā paveikt, bet darbs jādara pakāpeniski. Nevar ķerties pie purva kultivēšanas, kamēr vēl cita aramzeme nav pienācīgi iekopta un neizdod augstas ražas. Tagad saprotu arī, ka tēvs nemitīgi pūlējies ieaudzēt krietnākus lopus, lai tiktu pie augstražīga ganāmpulka. Un šogad jau instruktors divas mūsu kūts iemītnieces — Pieneni un Slauni — ierakstīja cilstgrāmatā. Mums tagad jau ir 4 pūrvietas mākslīgu ganību, kuŗas tāpat tēvs ierīkoja, paklausīdams agronoma aizrādījumam. Izrādās, ka agronoms sastādījis tēvam arī saimniecības iekārtošanas planu, kuŗu tas rūpīgi izpilda.

Es cītīgi lasu «Mazpulku» un citus lauksaimniecības žurnālus, kuŗus tēvs abonē. Nu redzu un saprotu, ka tēvs nemaz nav tik vecmodīgs un nesapratīgs. Viņš, visu mūžu strādādams, labi pazīst vietējos apstākļus, pazīst katru tīruma stūri un zina, kas kuŗā vietā darāms, lai raža būtu labāka. Viņam nav sveši agronomu padomi, bet viņš zina arī, kur un kā tie vislabāk pielietojami, saskaņā ar vietējām īpatnībām.

Paldies Dievam, ka laikus man atvērās acis, lai sāktu cienīt un atzīt tēva mūža darbu un viņa bagātos piedzīvojumus, no kuŗiem katru dienu varu daudz ko mācīties.

Šachs

R. ŠVARCA vadībā

Uzdevumi

№ 23.

I. Grūbe, 2. Umpārtes mazp. dalībn.

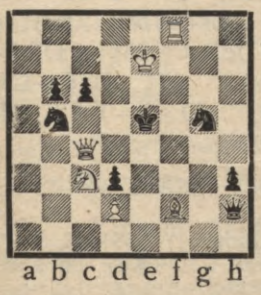

Baltie: Ke7, Dc4, Tf8, Lf2, Zc3, band. d2.
Melnie: Ke5, Dh2, Zb5 un g5, band.: b6, c6, d3, h3.

Mats 2 gājienos

№ 24.

R. Skuja (Rīgā)

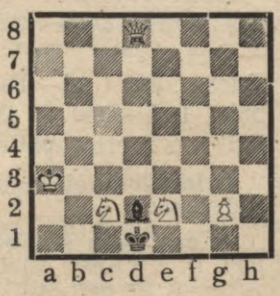

Baltie: Ka3, Dd8, Zc2, un e2, band. g2.
Melnie: Kd1, Ld2.

Mats 2 gājienos

Lielās šacha cīņas Argentīnā noslēgušās ar Vācijas komandas uzvaru. Iztrūkstot iepriekšējo olimpiadu uzvarētājam — Z. A. S. V. komandai, grūti bija zīlēt, kas būs jaunais pasaules meistars. Kā redzams, no ievietotās cīņu tabulas — 8. vietā atrodošos Latvijas komandu no uzvarētāja šķir tikai 4,5 punkti. Tas norāda, ka pie mazliet lielākas laimes, uzvarētāja godā tikpat labi varēja tikt jebkuŗa no pirmām astoņām komandām.

Ar Latvijas sasniegumu visumā varam būt apmierināti, sevišķi gribētos izcelt mūsu lielm. V. Petrova lielisko sasniegumu — spēlējot pie pirmā galdiņa viņš nav zaudējis nevienu partiju un no iespējamiem 13 p. izcīnījis veselus 10! Par šo sasniegumu Petrovs izpelnījās speciālu balvu par labāko sasniegumu pie pirmā galdiņa, atstājot aiz sevis tādus spēkus kā Keresu, Eliskazesu, pasaules meistaru Aļechinu u. c. Dažus rūgtus vārdus gan jāsaka par meist. Apšenieku, kas spēlēja pie 2. galdiņa — mums šķiet, ka tikpat labu rezultātu (5 p. no iesp. 13) būtu sasniedzis jebkuŗš no mūsu pirmās kategorijas spēlētājiem. Mēs zinam, ka Apšenieks nav slikts spēlētājs, bet Latvijas šacha savienībai gan nevajadzētu turpmāk valsts komandā iedalīt à tempo spēlētājus, jo nopietnā cīņā ar šādu spēli nekādus panākumus nevar gūt. Pārējie komandas dalībnieki — Feigins, Endzelīns un Melngailis spēlē uzrādījuši savām spējām atbilstošus rezultātus. Dāmu pasaules meistarībā uzvarēja Vera Menčika. Latvijas meistare M. Lauberte ierindojās 6. v.

26. partija spēlēta Latvijas - Francijas sacīkstē šacha olimpiadē.
Baltie: V. Petrovs. Melnie: A. Aļechins.

1) d4—Zf6. 2) c4—e6. 3) g3—d5. 4) Lg2—d:c4. 5) Da4—Ld7. 6) D:c4—Lc6. 7) Zf3—Zbd7. 8) Zc3—Zb4. 9) Dd3—Lb4. 10) 0—0—0—0. 11) Td1—h6. 12) Ze5—L:g2. 13) K:g2—De7. 14) Ze4!—Tad8. 15) Z:f6—D:f6. 16) Df3—D:fs. 17) Z:f3—Zc4. 18) b3!—Za3. 19) Lb2—f6. 20) Ze1—Zb5. 21) Tac1—L:c1. 22) T:c1—Z:d4. 23) L:d4—T:d4. 24) T:c7—Tf7. 25) Tec1—Td4d7. 26) T:d7—T:d7. 27) Tc2—Kf7. 28) Kf3—Ke7. 29) e4—e5. 30) Ke3— neizšķirta.

Pasaules šacha olimpiades galvenā finalturnira tabula

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10	11.	12.	13.	14.	15.	Punkti
1. Vācija . . .	×	2	3	2,5	3	3	2	3	2	2	3	2	3,5	2,5	2,5	36
2. Polija . . .	2	×	1,5	2,5	2,5	2	1,5	2	2	4	4	2	3,5	2,5	3,5	35,5
3. Zviedrija . .	1	2,5	×	2	3,5	1,5	1,5	1,5	2	3	2,5	3	3,5	1,5	4	33
4. Igaunija . . .	1,5	1,5	2	×	1,5	3	2,5	1,5	2	2	3,5	3	3	3,5	2	32,5
5. Argentīna . .	1	1,5	0,5	2	×	3,5	1,5	2,5	2	2,5	3	3,5	2,5	3,5	2,5	32,5
6. Boh.-Moravija	1	2	2,5	1	0,5	×	3,5	3,5	2,5	2	2	2,5	3	3,5	2,5	32
7. Holande . .	2	2,5	2,5	1,5	2,5	0,5	×	2	1,5	2	2	?	3	2,5	4	31,5
8 Latvija . .	1	2	2,5	2,5	1,5	0,5	2	×	3	2,5	3	3,5	2,5	2,5	2,5	31,5
9. Palestīna . .	2	2	2	2,5	2	3,5	1,6	2,5	×	2,5	0,5	1	3	2,5	0,5	26
10. Francija . . .	2	0	1	2	1,5	2	2	1,5	1,5	×	2	1	2	2	4	24,5
11. Lietuva . . .	1	0	1,5	0,5	1	2	2	1	2,5	2	×	2,5	1	2	3	22
12. Čīle	2	2	1	1	0,5	1,5	1	0,5	3	3	1,5	×	1	2,5	1,5	22
13. Kuba	0,5	0,5	0,5	1	1,5	1	1	1,5	1	2	3	3	×	2,5	2,5	21,5
14. Brazilija . . .	1,5	1,5	2,5	1,5	0,5	0,5	1,5	1,5	1,5	2	2	1,5	1,5	×	2,5	21
15. Dānija . . .	1,5	0,5	0	2	1 5	1,5	0	1,5	3,5	0	1	2,5	1,5	1,5	×	18,5

27. partija spēlēta olimpiadē Holandes-Dānijas sacīkstē.
Baltie: De Groots (Holande). Melnie: Christensens (Dānija).

1) e4—c5. 2) Zf3—Zc6. 3) d4—c:d4. 4) Z:d4—Zf6. 5) Zc3—d6. 6) Le2—g6. 7) Le3—Lg7. 8) Dd2—Zg4. 9) L:g4—L:g4. 10) f3—Ld7. 11) Zd5—0—0. 12) c4—Tc8. 13) b3—a6. 14) 0—0—f5. 15) Tad1—f4. 16) Z:c6—f:e3. 17) Z:d8—e:d2. 18) Z:e7+—Kh8. 19) Z:b7!—Tb8. 20) Zd5—Ld4+?. 21) Kh1—Lc6?. 22) T:d2 un melnie padevās.

28. partija spēlēta Holandē.
Baltie: M. Lauberte (Latvija). Melnie: C. Rodzanta (Holande).

1) d4—d5. 2) Zf3—Zf6. 3) c4—e6. 4) Zc3—Zbd7. 5) Lg5—c6. 6) e3—Da5. 7) Zd2——Lb4. 8) Dc2—Ze4. 9) Zd2:e4—d:e4. 10) Lh4—0—0 11) Le2—f5. 12) 0—0—Zf6. 13) a3—Ze7. 14) b4—Dd8. 15) Tad1—a5. 16) Db3—a:b4. 17) a:b4—Db6. 18) c5—Dd8. 19) f3—Zd5. 20) L:e7—D:e7. 21) Z:d5—e:d5. 22) f:e4—f:e4. Šeit abas pretinieces vienojās par neizšķirtu. (!).

29. partija. Spēlēta Rīgas-Antverpenes pilsētu sacīkstē š .g. 28. jūl.
Baltie: V. Petrovs. Melnie: Dunkelblūms.

1) d4—d5, 2) c4—e6, 3) g3—Zf6, 4) Lg2—Zbd7, 5) Zf3—d:c4, 6) Zbd2—Zb6, 7) Z:c4—Z:c4, 8) Da4+—Ld7, 9) D:c4—Lc6, 10) 0—0—Le7, 11) Lf4—0—0, 12) Tfc1—Ld6, 13) Ze1—L:g2, 14) K:g2—Zd5, 15) Ld2—Zb6, 16) Db5—c6, 17) Da5—Dc7, 18) Zf3—Zc4, 19) Dc3—Z:d2, 20) D:d2—Lb6, 21) Db4—Dd5. 22) a4—Tfd8. 23) e3—De4. 24) De7—Dd5. 25) D:b7—Tdc8. 26) a5—Tab8. 27) Da6—Ld8. 28) Tc5—De4. 29) D:a7—T:b2. 30) Dd7 un melnie padevās.

Atrisinājumi Mazpulka 8. n-rā ievietotiem uzdevumiem.

19. uzdevuma atrisinājums: 1) La6!—K:d6. 2) Lb6. 1) . . . Ke7. 2) Lc5+1 . . . Ke5. 2) Lc5+ 1) . . . K:f6? 2) Ld4×.

20. uzdev. atrisinājums: 1) Td5! (Diagramā kļūda — uz d6 atrodas T).

Pareizi atrisinājuši: J. Grūbe — 2. Umpārtes mazp. (19,20), A. Lējējs — 114. Krotes mazp. (19,20), V. Meiris — 2. Umpārtes mazp. (19,20). Kā redzams, risinātāju skaits vasaras mēnešos stipri mazinājies. Cerēsim, ka rudenim iestājoties, nodošanās gara sportam atkal pavairosies.

Paziņojumi

● Aizrādām mazpulku dalībniekiem, ka **formas tērps un tāpat formas cepure nēsājami tikai piemērotās vietās:** skolā, sanāksmēs, sarīkojumos, izbraukumos u. c., bet nekādā gadījumā pie darbiem kūtī, tīrumā vai stacijās, uzlādējot cukurbietes, u. t. t. **Formas tērps katrā ziņā jānēsā tikai pilnīgs: ar kakla saiti, nozīmi un mazpulka numuru.**

● Paziņojam mazpulkiem, ka **augu slimību vākšanas sacensības materiali jāiesūta** LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai Jelgavā, Viestura piemiņas pilī **līdz š. g. 31. decembrim.**

● **Atgādinām visiem dalībniekiem, ka, izdarot atmaksāšanās aprēķinu, laukkopības un dārzkopības grāmatvedības 19. lappusē, katrai kultūrai jārēķina arī zemes un darba rīku noma,** atkarībā no zemes labuma par 100 m² Ls 0,50 līdz Ls 1,—. Nomas nauda ir jāaprēķina visos gadījumos, arī tad, ja zemi devuši vecāki vai skola un nomas nauda nebūtu maksāta.

● **Mazpulku dalībniekiem,** kuŗiem ražojumu apskatēs „grāmatvedība" nebija ļpilnīgi noslēgta, vai arī ierakstījumos un aprēķinos bija kļūdas, **»grāmatvedība« jāsakārto, pilnīgi jānoslēdz pēc dotajiem aizrādijumiem un jāuzrāda mazpulka vadītājam.**

● **Mazpulki, kuŗi audzējuši cigoriņus un pieteikuši LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai, var tos pārdot** K. M. Intendanturas galvenai pārtikas noliktavai Rīgā, Aug. Deglava ielā 28, **sākot ar š. g. 20. oktobri** par Ls 0,45 kilogramā.

1) Cigoriņus var nodot tikai no visa mazpulka kopēji, tiem jābūt pareizi sagatavotiem un kaltētiem, kā norādīts š. g. „Mazpulka" 9. Nr. rakstā „Cigoriņu sagatavošana un kaltēšana."

2) Cigoriņus Intendanturas galvenā pārtikas noliktavā pieņems uz mazpulka vadītāja raksta — apliecības pamata. Tā jānosūta Intendanturas galv. pārtikas noliktavai reizē ar cigoriņu nosūtīšanu. Apliecības paraugs:

Apliecinu, ka .....
(mazpulka № un nosaukums)
mazpulka dalībnieki paši izaudzējuši un sagatavojuši nodošanai armijai ..... kg kaltētu cigoriņu.

Datums. .....
(vadītāja paraksts)

Apaļā zīmoga nospiedums.

Ja zīmoga mazpulkam vēl nav, tad skolas vai organizācijas zīmogs.

Katram cigoriņu sūtījumam jāraksta atsevišķa apliecība un tā sūtāma ar pavadrakstu, kurā a) minēt cigoriņu izsūtīšanas laiku un b) paziņot, vai naudu mazpulka vadītājs saņems personīgi, vai to nosūtīt pa pastu.

3) Sūtījumi adresējami:

Stac. Zemitāni

K. M. Intendanturas galvenai pārtikas noliktavai,
kas sūtījumu stacijā saņems.

N. B. Sūtīšanas izdevumi samaksājami izsūtīšanas stacijā, citādi noliktava sūtījumu neizņems.

4) Naudu par saņemtajiem cigoriņiem Intend. galvenā pārtikas noliktava izmaksās tikai mazpulku vadītājiem, uzrādot vadītāja apliecību un pasi, bet, ja cigoriņus nodos mazpulka vārdā kāds mazpulka dalībnieks vai cita persona, naudu izsūtīs pa pastu; tādā gadījumā jāuzdod naudas saņēmēja pilns vārds, uzvārds, dzīves vieta un tuvākā pasta nodaļa, kur izdara naudas operācijas.

5) Katram mazpulka vadītājam jāpaziņo noliktavai, kam un uz kurieni izsūtāmi tukšie cigoriņu maisi, bet ja tos saņems atpakaļ personīgi noliktavā, tad tas jāizdara ne vēlāk kā 4 nedēļas pēc cigoriņu izsūtīšanas.

Vadītājus lūdzam raudzīties uz to, lai ar LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļas starpniecību armijai pieteiktos cigoriņus nodotu laikā un pieteiktā daudzumā, kaut arī rastos iespēja uz vietas tos pārdot par tādu pašu cenu.

Ja noteikto cigoriņu daudzumu kāds mazpulks nevarētu nodot, vai arī, ja cigoriņu būtu vairāk par noteikto daudzumu, par to jāziņo LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai līdz š. g. 1. novembrim, lai laikus varētu sagādāt tirgu. No 5 svara daļām cigoriņu sakņu var iegūt apm. 1 daļu kaltētu cigoriņu.

● **Paziņojam, ka par lauksaimniecības ražojumiem karaspēka daļas līdz turpmākam maksās mazpulkiem šādas maksimālās cenas:** kartupeļiem līdz Ls 6,— kvintalā, burkāniem līdz Ls 12,— kv., kāļiem līdz Ls 10,— kv., bietēm līdz Ls 9,— kv., svaigiem kāpostiem līdz Ls 9,— kv., svaigiem sīpoliem līdz Ls 25,— kv.

Visas karaspēka daļas pieturēsies pie vienādiem noteikumiem, kas publicēti š. g. »Mazpulka« 7. Nr. paziņojumos. Šie noteikumi stingri jāievēro, citādi ražojumus nepieņems.

● Atgādinām, ka Valsts cukura monopola pārvalde paaugstinājusi cukurbiešu cenu uz Ls 40,— tonnā un izdevusi noteikumu, ka bietes iespējams nodot par to pašu cenu arī tiem audzētājiem, kas nav līgumus slēguši. Tamdēļ neviens mazpulka dalībnieks nedrīkst savas cukurbietes izēdināt lopbarībā vai citādi izvērtēt, kā vienīgi **visas izaudzētās cukurbietes nosūtīt cukura fabrikām.**

● LLK rakstu apgādā dabūjama šāda ieteicama literātūra: 1) **Mazpulku dziesmas** Ls 1,— eks., 2) **Dziesmas jaunatnei**. Mazpulku un jaunatnes koriem, A. Sproģa mūzika — Ls 0,50 eks.

● Aizrādām visiem mazpulkiem, ka ziedojumu un balvu dēļ ar lūgumu var griezties tikai pie sava mazpulka darbības robežās ietilpstošām organizācijām, iestādēm, uzņēmumiem un pašvaldībām, bet nevar viens atsevišķs mazpulks lūgt Latvijas Banku vai Latvijas Hipoteku Banku ziedot līdzekļus vienai vai otrai mazpulka vajadzībai.

● 828. I. Rīgas valsts ģimnazijas mazpulks pārdēvēts par **828. III. Rīgas valsts ģimnazijas mazpulku**, 934. I. Rīgas valsts ģimnazijas zēnu mazpulks pārdēvēts par **934. I. Rīgas valsts ģimnazijas mazpulku**.

● Lai pilnīgāk izmantotu pašu zemē saražoto vasku un atbrīvotos no ārzemju vaska ievešanas **Latvijas Lauksaimniecības kamera sarīko mazpulkiem no š. g. 1. novembra līdz 1940. gada 30. aprilim veco šūnu vākšanas sacensību.** Sacensībā var piedalīties visi mazpulki. Paredzētas 4 pirmās à Ls 50,—, 8 otrās á Ls 30,— un 12 trešās á Ls 15,— godalgas, kuras sadalīs pa apgabaliem, ievērojot savākto šūnu daudzumu un biškopju skaitu attiecībā mazpulka dalībnieku skaitam.

Bez tam, neatkarīgi no godalgām, katrs mazpulka dalībnieks, vecu šūnu vācējs, saņems par katru savākto vecu šūnu kilogramu prēmiju 10 sant.

Sakarā ar to mazpulku dalībniekiem jāapmeklē savā apkārtnē visi biškopji, jāieteic tiem savākt visas vecās šūnas un nosūtīt veco šūnu darbnīcām pārstrādāšanai mākslīgās šūnās vai arī pārdošanai. Mazpulku dalībnieki var arī šūnas atpirkt un nosūtīt darbnīcām kopīgi no visa mazpulka. Šūnu pārsūtīšanas izdevumi jāsedz šūnu īpašniekam — nosūtītājam.

Vecās šūnas jāsūta vai nu

1) LLK biškopības piederumu apgādam, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, tālr. 27845, sūtījumus adresējot Rīgā — Preču stacijā, vai
2) LLK Vecbebru biškopības un dārzkopības skolai, tālrunis Bebri 8, sūtījumus adresējot Kokneses stacijā vai arī
3) Jelgavas Lauks. Akadēmijas izmēģinājumu saimniecībai Vecaucē, tālr. Auce 15, sūtījumus adresējot Auces stacijā.

Katram mazpulka dalībniekam, kas pieteicas šūnu vākšanas sacensībā, jāizgatavo šāda veidlapa:

Uz LLK ..... mazpulka dalībnieka .....
(mazpulka № un nosaukums) (uzvārds un vārds)

ierosinājumu vecās šūnas savākuši un nosūtījuši šādi biškopji:

№№ p. k.	Šūnu nosūtītāja uzvārds un vārds	Adrese	Kurai darbnīcai nosūtīts	Kad nosūtīts	Cik kg nosūtīts	Šūnu īpašnieka paraksts

Mazpulka vadītāja apstiprināta veidlapa sacensībai izbeidzoties jāiesūta LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai.

● LLK biškopības piederumu apgāds Rīgā, Baznīcas ielā 4-a uzpērk vecas šūnas, par kurām maksā atkarībā no šūnu lapuma t. i. vaska satura Ls 1.25 — Ls 2,50 par kilogramu. Par tīru vasku Ls 5,50 kg.

LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa.

Darbs un alga

Laiks ir ātruma rekordists. Tas jau skrien trakāk, kā automobiļa trenkts kumeļš. Tepat, nupat, šogad bija pavasaris. Bija tādi putni, kas gaisā dziedāja, bija tādas puķes, kas pļavās ziedēja, bija laudis, kas laukos strādāja. Es arī nebiju no slinkajiem, ne darbā, ne atpūtā. Bija man savs lauks. Īsts lauks. Gareniski pāri tam pārlēkt nevarēja, zirgu lai varēja apgriezt un robeža tik gara, ka gadu vecs cilvēka bērns dienu tai apkārt staigātu. Pavasarī tur bija māla pikas jādauza un jāgudro, kas tālāk būtu darāms. Varēja jau audzēt sīpolu sēklas, stādīt kviešus un pamēģināt ar melnajiem rudzu graudiem, bet vai nu vadītājam katrreiz bija iestāstāms, kas vairāk atmaksājas. Tā man tur bija jāsēj magones.

Bija rakstīts, ka magones augot divus un vairāk gadus ar lakstiem un pamīšām lapām. Ziedi turoties savrup kāta galā un dodot augļus — poguļas. Sēklas esot barības baudvielas un izskatoties pēc nierēm. Augs prasot labu zemi, labu mēslojumu, labu kopšanu un sazin ko vēl nē. Zemes labums labojams ar rakšanu, grābāšanu un kankaļu dauzīšanu. Mākslīgos mēslus pērkot pilsētās, pārējos dabūjot mājās. Tos varot bērt virsū, apakšā un rakt iekšā. Kā tas patīkot magonēm, to viņas rādot vēlāk. Jāsējot magones strīpās un atstatēs pa vienai. Ar biezākiem pirkstiem tas grūti izdarāms un tad tās sasēj čupās. No sēklas ar diviem dīgļiem izaug lapas. Ja viņas nenoēd spradži, liekās rauj ārā ar visām saknēm. Tādu darbu sauc par retināšanu, un viņš bojā redzi, sāpina muguru un pārbauda pacietību. Spradži ir kukaiņi, kas ar mušpapīri nav noķerami un ar «Mušmīri» iznīcināmi.

Ja ir retināts, ravēts un rušināts, tad vairāk strādāt nevajaga, tikai šogad vajadzēja laistīt. Ūdens bija jāved no kaimiņiem, upes un citām svešām vietām. (Ja tas tā turpināsies, tad slapjumu meklēs pašu robežās ar pabalstiem un garākiem svīķurbjiem.)

Ar ziedošām magonēm nevar šķiesties. Svētamo, dzimstamo un citu dienu pienācīgai pušķošanai var sameklēt neauglīgākus ziedus. Bir stošas ziedu lapas gan var izmantot lūpu un vaigu sagatavošanai labākam izskatam, ja citu krāsvielu daiļuma mīļotājiem nav pie rokas. Poguļas paliek arī pēc ziedu nobiršanas, un viņās gaida melnas sēklas. Tās jāžāvē, jākuļ, jāvētī un jāglabā no smiltīm un divkājainiem kārumniekiem, kam miega par maz. Sēklas var cept maizēs un stangās, taupīt sēklai un pārdot. Starp kulšanu un pārdošanu šis tas no magonēm jāparāda arī citiem. Tas gan būtu cits stāsts, bet tā kā tur runa par algu, tad var arī tūlīt turpināt.

. . . dienu tai apkārt staigātu

Ražas apskate ir diena, kurā vairāk rāda, nekā skatās. Dažs te atnesis lietas, ar ko nebūtu ko lielīties. Magones te izstādītas ar visām saknēm, poguļas sakrautas piramīdēs, un sēklas sabērtas normāla lieluma cukurmaisiņos (nenormālie jau visi aizņemti). Ja ar to vēl nav pieticis, galds piekrauts ar auklām, koka kaņotēm, cibām, pastalām, ķebļiem un iemauktiem. Meitenes savākušas un sakrāmējušas burkas, pudeles, šķīvjus galdā un sienas apkārušas segām, krekliem, priekšautiem un citādi apstrādātiem drēbju gabaliem. Katram klāt ir sava grāmatele, un tur iekšā ir vairāk gudrības nekā saprašanas. Stundas un dienas, grami un santīmi, ieņemti un izdoti, pašam un vecākiem, zaudēts un pelnīts, vērtība un pašizmaksa, darbs un alga. Katrs savu kaktu uzpasē un visi skatās. Dažam labam tuvāki un tālāki radu gabali uzsit uz pleca, uzslavē un iedod pa konfektei. Pa to pašu laiku pūtēju vietējā kapele pūš maršus, valšus, vecās dejas un citus koncerta gabalus. Ja arī katrai štrumentei iznāk sava meldija, ar bungām visu sarībina kopā un tad tur tā kā tā ne savu ne cita balsi dzirdēt.

Kamēr tā katrs par saviem darbiem priecājas un ar skaudību pašķielē uz citu ar, piesitas daži sveši un pazīstami, kas nekā nezina un nesajēdz. Izrādās, ka tā esot komisija, kas dalot godalgas. Tiem jācenšas izstāstīt šis un tas par zemi, darbiem, lopiņiem un mašīnām. Pārgudrās runas turpinājas par avīzēm, žurnāliem un citiem rakstiem ar visiem viņu redaktoriem, autoriem un citām pilnīgi svešām personām. Tā jau tas vienmēr bijis, ka vairāk var jautāt nekā atbildēt un par to vismazāk uztraucas, kas skolā gājis un pie reizes arī pa divniekam redzējis. Šo to jau katrs zina un stāsta par to trīsreiz vairāk.

Slapjumu meklēs ar pabalstiem un garākiem svīķurbjiem

. . . rada gabali uzsit uz pleca . . .

Muzikanti spēlē, lielie danco un mazie maisās pa kājām

Vakara pusē katris savāc savas mantiņas un gaida, vai nedabūs kādu svešu ar. Kamēr komisija apspriežās, var noēst magones, nogaršot meitu cepumus un citādi atvieglot savas un citu nastas. Nepacietīgākie var skatīties pa logiem, dūkt degunā, vai kustināt kāju pirkstus. Pašpārliecinātie var iespiest rokas sānos, uzbīdīt degunu padebešos un savilkt urzkulu svilpošanai. Šitas laiks gausi velkās un viņu kavē kā katris mācēdams.

Labu laiciņu pēc tam priekšnieks nokomandē stāties un visi nopūšās. Pēc bezgalīga skaita gaŗām runām notiek mantu sadale. Medaļas, grāmatas, cirvji, kapļi un citi, vairāk vai mazāk lietojami, priekšmeti ar vadītāja palīdzību sameklē īpašnieku, kas saka paldievs. Tie, kas paliek bešā, var sarkt un bālēt, aiz stūŗa berzēt acis un mājās meklēt citu vainas paša neveiksmē.

Ja pēc visa šitā ir vēl kas rādams, dzirdams vai deklamējams, tad par to pašu maksu laiž arī to vaļā. Pēc tam gan iesākas galvenā vakara ienākumu daļa. Muzikanti spēlē, lielie danco un mazie maisās pa kājām. Dažādu trūkumu dēļ bufetes saturā dzīves dzīvākās ainas šādos vakaros nenotiek, kāpēc ilgāk par pusnakts stundu visa tā godība nevelkās. Beigās pūš maršu, to pašu vēl «nošīberē» un tad visi saka «uz redzēšanos».

Es ar

Čipus.

Saturs

	Lpp
Nevienam neatdosim mūsu zemi un mūsu rīcības brīvību. Kārlis Ulmanis	433
Zeme. Edvarts Tūters	437
Kas jauns mūsu zemē un valstī	438
Augsim Latvijai	439
Pļaujas svētkos. Arn. L.	440
Zemes cerību pulki Latgalē. J. Klīdzējs	441
Pļava. Ad. Erss	443
Divas nedēļas Zviedrijā. Dzintars Lapiņš. (Turpinājums)	445
Centies saglabāt ziemā to, ko tu savas veselības nostiprināšanai vasarā esi ieguvis. Dr. A. Vītols	449
Par kultūraugu slimību paraugu kārtošanu. A. Ķirulis	453
Paparžu zemes stumbru vākšana. R. Jākobsons	455
Sveču pagatavošana mājas apstākļos. L. Paucīte	457
Ziepju pagatavošana. L. Paucīte	457
Tas jāievēro mazpulku dalībniekiem. Agr. K. Ķirsis	459
Ar mazpulku pateicības zīmi apbalvotie	461
Par centību apbalvotie vadītāji	463
Mazpulku dzīve	467
Pašu darbs	472
Ko es no tēva mācījos	474
Šachs	475
Paziņojumi	476
Humors. Darbs un alga	479

Latvijas Lauksaimniecības kameras mēņešraksts jaunatnei un mazpulku dalībniekiem

Iznāk katra mēneša 15. diena.

Redakcija un ekspedicija Jelgavā, Viestura piemiņas pilī. Tālr.: redakc. 1000—14, eksped. 1000—47. Abonēšanas maksa: Gadā Ls 2,—. Atsevišķs numurs 20 sant. Tekošs rēķins pastā 6056. Sludinājumu maksa: 1/1 lapas puse — Ls 100.—, 1/2 lap. p. — Ls 50,—, 1/4 lap. p. — Ls 25,—

Izdev.: **Latvijas Lauksaimniecības kamera.** Atbildīgais redaktors: **RUDOLFS DZĒRVE.**

Grāmatsp. A./S. „ROTA" Jelgavā, Poruka ielā 5, tālr. 519. p. 2001 176×250. Šis numurs iespiests 35.500 eks

Aug. Kurau

Drāšu audumu, pinumu un caurumotu skārdu fabrika

Rīgā, Tērbatas ielā 78, tālr. 92227

NOLIKTAVA:

Tērbatas ielā 24, tālr. 27629

Pastāvīgi lielā izvēlē

dāmu, kungu un bērnu apavi, kā arī speciāli aizsardzēm piemērotas krāsas kurpes

Apavu nams „ALMA"

Rīgā, Kr. Barona ielā 15

J. KAULIŅA

Bērnu apģērbu un galanterijas preču tirgotava

Rīgā, Marijas ielā Nr. 9, tālrunis 20437

Pasta tek. rēķins 11217

Piedāvā lielā izvēlē visādus **meiteņu un puisēnu apģērbus, jaunos vidusskolu, mazpulku un tautas tērpus, daž. veļu un sikas preces u. c. Skolām un palīdzības sabiedribām viszemākās cenas.**

Laipna apkalpošana **Glīts darbs**

Pulksteņi, zelts, sudrabs, alpaka, kristals, gravieru izstrādājumi

O. Pērkons un A. Kucejevs, Rīgā

Veikals: Matīsa ielā 8. Tālrunis 93934

Darbnīca: Brīvības ielā 115. Tālr. 93089

PASUTĪJUMI UN IZLABOJUMI

Piedāvāju no krājuma

medību bises

dažādos izstrādājumos, kā arī uz speciālpasutījumu

L. GRANDOVSKIS

Rīgā, Kungu ielā Nr. 24, tālrunis 23313

Kā MAUSER un WALTHER ieroču fabriku vienīgais pārstāvis Latvijā tur arvien krājumā šo fabriku ieročus un rezerves daļas. Cenas ārpus katras konkurences

Tikai labākās īpašības nodrošina panākumus!

Kāpuru līme «HÖCHST»

pateicoties izcilus lipināšanas spējām, ir **visdrošākais līdzeklis salnas tauriņu apkaŗošanai**

Dabūjama: LLK Augu aizsardzības līdzekļu apgādā, tās kontrolfirmās, Centr. sav. „Turība", patērētāju biedrībās u. t. t.

AIS

Laima

saldumi visiem

PĀRDOŠANA VAIRUMĀ: RĪGĀ • SKĀRŅU ielā 9 tālr. 22045 • MARIJAS ielā 2 tālr. 34340

Pūšamo un stīgu mūzikas instrumenti
dažādiem orķestriem. Ermoņikas, citari un visi citi mūzikas instrumenti

Mazpulkiem nolaide

Laboju un arī mainu lietotus mūzikas instrumentus

Elektriskie apgaismošanas ķermeņi

Sab. A. un E. IEVIŅI, agr. A. R. Ieviņš
Rīgā, Elizabetes ielā 22 (pie Marijas ielas)

Latvijas
Šujmašinu S-ba
Rīgā, Marijas ielā 15

Izšuj: karogus, sporta nozimes, tērpus u. t. t.

Pārdod: šujmašinas, to daļas un adatas visām sistēmām

Zeķu un trikotažu fabrika

«Brāļi SVETLANOVI»

Rīgā, Katoļu ielā Nr. 21

TĀLRUŅI:

Tehniskā direkcija 34433 || Tirdznieciskā dir. un kase 24230
Kantoris 31363 || Pārdošan. noliktava un kantoris 31207